

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE
PROVOZNĚ EKONOMICKÁ FAKULTA

Diplomová práce

**Financování rádia Hlas Ameriky
Radio Voice of America Financing**

Zpracovala: Bc. Dominika Porkertová

Obor podnikání a administrativa

Vedoucí diplomové práce: Ing. Luboš Smutka, Ph.D.

Katedra ekonomiky

© Praha 2011

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Dominika Porkertová

obor Podnikání a administrativa

Vedoucí katedry Vám ve smyslu Studijního a zkušebního řádu ČZU v Praze čl. 17 odst. 2 určuje tuto diplomovou práci.

Název tématu: **Financování radia Hlas Ameriky**

Struktura diplomové práce:

1. Úvod
2. Cíl práce a metodika
3. Literární reserze
4. Vlastní část práce - analýza financování rádia "Hlas Ameriky"
5. Závěr
6. Seznam literatury
7. Přílohy

Rozsah původní zprávy: 50 - 60 stran

Seznam odborné literatury:

1. D.Lee, Robert. Public Budgeting Systems, 7.Edition, USA, Jones and Bartlett Publishers, 630s, 2008, ISBN 0763731293
2. Allen Schick. The Federal Budget, 3.Edition, Washington D.C., Brookings Institution Press, 333s, 2008, ISBN 0815777353
3. Introduction to Federal Budgeting, 5.Edition - Graduate School
4. Financial Management - Excerpts from the OMB Circular
5. Fical Year 2009 Budget Request - Broadcasting Board of Governors

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Luboš Smutka, Ph.D.**

Termín odevzdání diplomové práce: duben 2010

Berádková v.r.
.....
Vedoucí katedry

Jan
.....
Děkan

V Praze dne: 15.12.2008

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Financování rádia Hlas Ameriky“ vypracovala samostatně a použila jen pramenů, které cituji a uvádím v příložené bibliografii.

V Praze dne: 20.3.2011

PODĚKOVÁNÍ

Za vedení, rady a odbornou konzultaci děkuji vedoucímu mé diplomové práce
Ing. Luboši Smutkovi, Ph.D.

Mé poděkování patří též zaměstnancům BBG za poskytnutí materiálů a odborné
konzultace.

Financování rádia Hlas Ameriky

Radio Voice of America Financing

Souhrn

Tato práce se zabývá problematikou financování Hlasu Ameriky a hledání možných úspor. Hlas Ameriky je rozhlasová a televizní stanice, založená v USA. Hlavním posláním Hlasu Ameriky je poskytovat přesné, objektivní a úplé zprávy a informace do zemí, které jsou politicky nestabilní, panuje v nich jistá míra dezinformovanosti a cenzura a podporovat svobodu a demokracii přes šíření přesných zpráv. I přesto, že Hlas Ameriky je nezávislá organizace, jednotlivé programy financuje americká vláda přes Broadcasting Board of Governors (BBG). Vysílání Hlasu Ameriky je součástí federálního rozpočtu a je závislé na celém rozpočtovém procesu v USA. Financování programů Hlasu Ameriky není tedy jen ekonomickou otázkou, ale i politickým problémem. Současně politická situace ve světě ovlivňuje, kam budou programy Hlasu Ameriky v konkrétním jazyce vysílány. Jakmile je v zemi zavedený spolehlivý a profesionální zdroj informací a místní média přinášejí nezávislé informace, není důvod financovat zahraniční vysílání ze státního rozpočtu a prostředky se přesouvají do jiných krizovějších oblastí. Vedle Hlasu Ameriky existuje Rádio Svobodná Evropa / Rádio Svoboda, které je rovněž financováno ze státního rozpočtu přes BBG. Obě stanice mají stejný cíl a existují regiony, do kterých Hlas Ameriky i Rádio Svobodná Evropa vysílají své programy. Tyto regiony představují potenciální úsporu prostředků. Vysílání do těchto regionů je v této práci porovnáváno z hlediska zvolených kritérií a následně zhodnoceno, zda je vysílání obou stanic efektivní.

Summary

This thesis is engaging the question of Radio Voice of America financing and searching for possible cuts.

Voice of America (VOA) is the radio and television broadcasting service of the United States federal government. The mission of VOA is to broadcast accurate, balanced, and comprehensive news and information to an international audience that typically does not have access to a free press and to promote freedom and democracy through the dissemination of factual news. Although VOA is an independent organization, the programs are fully funded from the federal budget through Broadcasting Board of Governors (BBG).

Broadcasting of VOA programs is a part of the federal budget and it is dependent on the whole budget process in the USA. Funding of VOA programs is not only economic issue, but also a political problem. It is also the political situation in the world that determines where will be VOA programs in a given language broadcast. Once countries have established reliable and professional media outlets, the need for VOA broadcasts diminishes. Beside VOA there is Radio Free Europe/Radio Liberty, that is also funded from the federal budget through BBG. Both stations have the same goal and there are regions when VOA and RFE/RL broadcast their programs. These regions could represent a possible savings. Broadcasting in the regions is compared and based on specific criteria reviewed. The broadcasting efficiency of both stations is advised.

Klíčová slova

Hlas Ameriky, státní rozpočet, vysílání, rozpočtový proces, programové / jazykové škrty, vysílací jazyk

The Key words

Voice of America, federal budget, broadcasting, budget process, program/language cut, broadcasting language

Obsah

1. Úvod.....	11
2. Cíl diplomové práce a metodika	13
2.1. Cíl práce	13
2.2. Metodika diplomové práce	14
3. Literární rešerše	17
3.1. Hlas Ameriky	17
3.2. Historický vývoj Hlasu Ameriky až po současnost	19
3.3. Začlenění VOA do státního aparátu.....	22
3.4. Rádio Svobodná Evropa / Rádio Svoboda (RFE/RL)	23
3.5. Index demokracie.....	24
3.6. Index svobodného tisku (PFI).....	25
3.7. Rozpočtový proces.....	29
3.7.1. Formulování prezidentova návrhu rozpočtu	30
3.7.2. Formulování rozpočtu	31
3.7.3. Sestavení a předložení odhadu rozpočtu jednotlivých agentur.....	33
3.7.4. Zhodnocení odhadů agentur OMB	33
3.7.5. Rozhodnutí prezidenta	34
3.7.6. Činnost Kongresu	34
3.7.7. Rozpočtový dodatek a doplňkové odhady	35
3.7.8. Realizace rozpočtu	35
3.7.9. Financování vysílání Hlasu Ameriky (VOA)	36
3.7.10. Vztah VOA k rozpočtu a její aktivita v jednotlivých krocích	38
4. Princip fungování VOA	39
4.1. Faktory ovlivňující výši rozpočtu konkrétního jazykového servisu.....	40
4.1.1. Pracovní síla.....	40
4.1.2. Země, kde se vysílá	40
4.1.3. Vysílací čas	41
4.1.4. Délka vysílání a intenzita vysílání	41
4.1.5. Pokrytí.....	41
4.1.6. Frekvence vysílání	41
4.1.7. Odhadovaný počet posluchačů	42
4.2. Rozpočet jazykových servisů pro Hlas Ameriky.....	44
4.3. Rozpočet jazykových servisů pro Rádio Svobodná Evropa	46
5. Srovnání vysílání mezi VOA a RFE/RL z hlediska zvolených kritérií	47
5.1. Albánský servis.....	48
5.2. Bosenský servis.....	51
5.3. Makedonský servis	54
5.4. Srbský a černohorský servis	57
5.5. Arménský servis	60
5.6. Gruzinský servis	63
5.7. Afghánský servis – jazyk dari.....	66
5.8. Afghánský servis – jazyk pashto	69
5.9. Ázerbájdžánský servis	72
5.10. Perský servis	74
5.11. Ruský servis.....	76
5.12. Ukrajinský servis	78
5.13. Uzbecký servis.....	81

6. Hodnocení vysílání stávajících jazyků Hlasu Ameriky	83
6.1. Chorvatština	83
6.2. Řečtina	85
7. Shrnutí možných škrtů	87
7.1. Diskuze výsledků	87
7.2. Tabulka výsledků	88
8. Závěr	90
9. Seznam použitých zdrojů literatury	91

Seznam použitých zkratek:

VOA	(Voice of America) Hlas Ameriky
FR	Fiskální rok
CBO	(Congressional Budget Office) Výbor Kongresu pro rozpočet
OMB	Office of Management and Budget
BBG	Broadcasting Board of Governors
RFE/RL	(Radio Free Europe/Radio Liberty) Rádio Svobodná Evropa / Rádio Svoboda
RFA	(Radio Free Asia) Radio Svobodná Asie
BBC	British Broadcasting Corporation
NEC	(National Economic Council) Národní Ekonomický úřad
SMS	(Short message service) krátká textová zpráva
IOR	Indian Oceanic Region (označení satelitu)
S	New Skies (označení satelitu)
AOR	Alantic Ocean Region (označení satelitu)
EU	Eutelsat Hot bird (označení satelitu)
TE	Telstart (označení satelitu)
AS	Asiasat (označení satelitu)
D.C.	District of Columbia
CR	(Continuing resolution) Přejícné ustanovení
VKV	Velmi krátké vlny
VHF	Very High Frequency
UKV	Ultra krátké vlny
FM	Frekvenční modulace
AM	Amplitodová modulace
MHz	Megahertz
GHz	Gigahertz
KV	krátké vlny
TV	Televize
R	Rádio
I	Internet
Z	Zaměstnanci
N	Náklady
I.D.	Index demokracie
USA	United States of America
EIU	Economist Intelligence Unit
FY	Fiscal Year (fiskální rok)
OSN	Organizace spojených národů
EU	Evropská unie
NATO	North Atlantic Treaty Organization (Severoatlantická aliance)
WTO	The World Trade Organization (Světová obchodní organizace)
CEFTA	Central European Free Trade Agreement (Středoevropská zóna volného obchodu)
PFI	Index svobodného tisku

1. Úvod

Hlas Ameriky je rozhlasová a televizní stanice, založená v USA a financovaná ze státního rozpočtu přes BBG (Broadcasting Board of Governors). Hlavním posláním Hlasu Ameriky je poskytování informací do zemí, které jsou politicky nestabilní, panuje v nich jistá míra dezinformovanosti a cenzura.

Obsahem první kapitoly je charakteristika Hlasu Ameriky. Než se totiž přistoupí k analýze nákladů na vysílání na jedné straně a analýze financování na druhé straně, je třeba pochopit důvody vzniku Hlasu Ameriky a jeho význam pro společnost a demokracii. Jde o problematiku, která není pouze ekonomickým tématem, ale i politickou, sociální a filozofickou otázkou. Po přečtení úvodní kapitoly by tedy čtenář měl mít utříbený názor na to, zda vysílání programů Hlasu Ameriky je důležité pro rozvoj demokracie.

Ve vstupní kapitole práce je rovněž sledován vývoj vysílání od počátku v roce 1942 až po současnost. Vysílání se často potýká s problémy spíše politického rázu, které znesnadňují průběh vysílání. Programy Hlasu Ameriky se vysílají po celém světě. V úvodní kapitole je rovněž analyzováno celosvětové satelitní pokrytí a rozdíly mezi vysíláním do jednotlivých konců světa.

Druhá kapitola se zabývá zdrojem financování Hlasu Ameriky. I přesto, že Hlas Ameriky je nezávislá organizace, jednotlivé programy financuje americká vláda přes Broadcasting Board of Governors (BBG). Vysílání Hlasu Ameriky je součástí federálního rozpočtu a jeho průběh je závislý na celém rozpočtovém procesu v USA. Tato část se zabývá rozpočtovým procesem v rámci financování Hlasu Ameriky. Je zde provedena analýza nejen celého procesu, ale důraz je kladen i na nedostatky fungování procesu.

Další část diplomové práce se zabývá popisem vysílání do jednotlivých států. Tato kapitola vysvětluje rozdíly v nákladech na vysílání v jednotlivých zemích a vliv politické situace v zemi na výši ceny za vysílání programů. Jednotlivé státy či regiony, kde se vysílají programy Hlasu Ameriky mají svůj rating. Čím více je daná oblast nestabilní, tím vyšší je v té oblasti rating a tím vyšší je snaha Hlasu Ameriky o vysílání svých programů. Rating ovšem není jediný faktor, který ovlivňuje náklady na vysílání. V průběhu textu je zdůrazňována nutnost

diverzifikace nákladů v různých regionech. Jednotlivé elementy působící na výši ceny jsou rozebrány ve čtvrté kapitole.

Vedle vysílání Hlasu Ameriky financuje BBG ze státního rozpočtu rovněž vysílání programů Rádia Svobodné Evropy / Rádia Svoboda. Srovnání programů VOA a RFE/RL je rozebráno v této části práce. Sjednocení vysílání představuje prostor pro úspory finančních prostředků. Dále je rozebráno vysílání VOA do dvou nejvyspělejších států, kde se momentálně vysílá jako možnost jazykových škrťů a finanční úspory.

Tato diplomová práce vychází kromě studia odborného textu a analýzy relevantních dat také z autorovy čtyř leté vlastní zkušenosti pro práci v BBG. Poznatky z praxe jsou podloženy teorií z odborných publikací. Pro dosažení cílů jsou v práci použity metody analýzy, komparace, analogie a dedukce.

2. Cíl diplomové práce a metodika

2.1. Cíl práce

Cílem této diplomové práce je zhodnocení stávající nákladů na vysílání programů Hlasu Ameriky a hledání možných úspor nákladů. Jako jedna z možností snížení nákladů se jeví porovnání vysílání Hlasu Ameriky (VOA) s Rádiem Svobodná Evropa / Rádio Svoboda (RFE/RL). Jak Hlas Ameriky, tak Rádio Svobodná Evropa / Rádio Svoboda jsou financovány ze stejných zdrojů a existují státy, do kterých své programy vysílají obě stanice. Jazyky, kterými vysílá Hlas Ameriky a současně i RFE/RL, jsou porovnány na základě nákladů na vysílání. Hodnotí se vývoj vysílání za posledních pět let, srovnává se intenzita vysílání a úspěšnost vysílání v daném regionu. Dále se hodnotí posluchači obou programů podle věku, vzdělání, národnosti a jazyka, kterým hovoří.

Dalším cílem práce je zhodnotit stávající vysílání v regionech, kde by se mohly provést rozpočtové škrty, omezit zde vysílání a ušetřit tak finanční prostředky pro regiony, kde je vysílání důležitější. Hodnotí se vysílání stávajících jazyků Hlasu Ameriky podle zvolených kritérií. Důraz je rovněž kladen na politické faktory, vývoj demokracie v dané oblasti a úspěšnost vysílání.

2.2. Metodika diplomové práce

Realizace diplomové práce probíhá v několika po sobě následujících etapách.

V úvodu je popsáno působení Hlasu Ameriky, jeho poslání, důvody vzniku a existence. Jsou identifikovány jazyky, kterými Hlas Ameriky vysílá.

Další etapa práce se týká rozpočtového procesu. V této části práce jsou získávány potřebné informace z odborné literatury, nutné k pochopení problematiky, týkající se získávání zdrojů ze státního rozpočtu a fungování vysílání Hlasu Ameriky. Tato část práce je v závěru kapitoly doplněná o konkrétní postup při sestavování rozpočtu a jeho schvalování v případě Hlasu Ameriky.

Důležitou částí této práce je srovnání vysílání Hlasu Ameriky s Rádiem Svobodná Evropa a hledání možných úspor. Než bude možné přejít k plnění tohoto úkolu, je nutné obě stanice porovnat. Zjišťuje se poslání Rádia Svobodná Evropa a identifikuje se vysílání programů RFE/RL.

V práci se používají dva indexy. Index demokracie a index svobodného tisku. Tyto indexy napomáhají k pochopení důležitosti vysílání programů obou stanic. Index demokracie se považuje za mezinárodní ukazatel, který vypovídá o úrovni demokracie v daném státě za daný rok. Výpočet tohoto indexu je založený na odpovědích šedesáti otázek, které jsou rozděleny do pěti skupin (volební proces a pluralismus, občanská práva, fungování vlády, politické zapojení a politická kultura). Odpovědi na jednotlivé otázky jsou bodově ohodnoceny od 0 bodů po 1 bod v případě dvou možných odpovědí, 0,5 bodů v případě 3 možných odpovědí. Body jsou v každé kategorii sečteny, vynásobeny 10 a vyděleny počtem otázek. Z výsledných pěti čísel pro každou kategorii je spočítána průměrná hodnota. Pokud je hodnota indexu od 10-8 bodů, jedná se o plnou demokracii, pro indexy v rozmezí 7,9-6 bodů jde o slabou demokracii, 5,9-4b odpovídá smíšeným režimům a státy s hodnotou pod 4 body jsou označovány jako autoritativní režimy.

Výpočet hodnoty indexu svobodného tisku je zjišťován na základě odpovědí z dotazníku na otázky týkající se cenzury, státní kontroly nad médii apod. Celkem je kladeno 43 otázek a jsou různě bodově ohodnoceny. Nejlepší hodnota je 0, nejhorší 105.

V další kapitole je rozebrán princip vysílání Hlasu Ameriky a faktory, které mají vliv na výši rozpočtu v jednotlivých jazykových servisech. Jednotlivým jazykům je přiřazena priorita, významnost vysílání programů. Tato priorita je vyjádřena písmeny A-E (A je nejvýznamnější, E je nejméně významný). Přiřazení priorit A-E je na základě různých kritérií. Nejvýznamnějším kritériem je stav v dané zemi/regionu – zda dochází na tom území k nepokojům, občanským válkám nebo k bojům s terorismem. S tímto bodem souvisí nejen úroveň demokracie ale i svoboda tisku. Jedním ze základních kamenů demokracie a posláním obou stanic, jak Rádía Svobodná Evropa, tak Hlasu Ameriky, je poskytovat pravdivé informace do zemí, kde je cenzura, kde je svobodný tisk zakázaný nebo není plně rozvinutý. K dokreslení obrazu dané země poslouží hodnoty indexu demokracie a indexu svobodného tisku. Dalším kritériem je pokrytí, intenzita vysílání a sledovanost programů. Jako zdroj dat v tomto kroku jsou použity výsledky výzkumu společnosti InterMedia, získané z výroční zprávy pro BBG. Sledovanost programů se hodnotila na náhodně zvoleném vzorku dospělých (osoby nad 15 let) žijících v cílové oblasti, kteří v uplynulém týdnu poslouchali rádio nebo se dívali na televizi. Toto je smluvený standardní postup, který používají téměř veškerá mezinárodní média. Existují ovšem státy, kde jsou informace striktně kontrolovány nebo kde mají lidé obtížný přístup k informacím. V těchto zemích se průzkumy médií dělají velmi obtížně, neboť v řadě zemí s autoritativním režimem je přímo zakázané poslouchat zahraniční média, lidé je zde poslouchají tajně. Údaje o sledovanosti pak mohou být několikanásobně vyšší. V některých zemích není z politických důvodů vůbec možné provádět průzkum. Z tohoto důvodu nebylo možné v práci identifikovat sledovanost v Uzbekistánu nebo Severní Korei.

Z takto získaných dat je sestaven rozpočet vysílání v jednotlivých jazycích Hlasu Ameriky a následně i pro Rádío Svobodná Evropa.

Další část práce srovnává vysílání programů Hlasu Ameriky a Rádía Svobodná Evropa. Z předchozích kroků vyplývá, že existuje 13 jazyků, ve kterých vysílá jak VOA tak RFE/RL. Hodnotí se sledovanost obou stanic a vývoj sledovanosti v delším časovém období. Jsou použity údaje z výroční zprávy BBG a návrhu rozpočtu pro rok 2011. Srovnání vysílání se provádí v souladu s posláním obou stanic. Hodnotí se rozložení posluchačů a diváků obou stanic z hlediska věku, vzdělání, národnosti a jazyka, kterým hovoří. Tímto krokem se zjišťuje,

zda existují větší rozdíly mezi posluchači/diváky Hlasu Ameriky a Rádía Svobodná Evropa. Toto zjištění je důležité pro případ škrťů. Pokud se totiž uvažuje o zrušení nějakého jazyka ať už v případě VOA nebo RFE/RL a nejsou mezi posluchači obou stanic větší rozdíly, dá se předpokládat, že zrušením vysílání VOA se zvýší sledovanost RFE/RL a obráceně. Jinými slovy posluchači zrušeného vysílání přejdou na vysílání druhé stanice. Důraz při škrtech je kladen na zařazení země do skupin A-E. V případě, že se jedná o zemi, zařazenou ve skupině A, bylo by v rozporu s posláním obou stanic zde provádět jakékoliv škrty.

Dále se hodnotí vysílání stávajících jazyků Hlasu Ameriky. Hledají se země, kde by se mohly provézt škrty a kde je už vysílání zbytečné. Jedná se o státy, kde vysílání v minulosti mělo svůj smysl, ale během posledních pár let se situace uklidnila a není už nutné financovat vysílání Hlasu Ameriky v tom daném jazyce.

Je provedena diskuze nad možnými škrty. Výsledky zhodnocených jazyků jsou shrnuty do tabulky a jsou zvažovány možné jazykové/programové škrty.

3. Literární rešerše

3.1. Hlas Ameriky

Hlas Ameriky je multimediální mezinárodní vysílání financované americkou vládou přes BBG (Broadcasting Board of Governors). Důvodem vzniku Hlasu Ameriky je podporovat svobodu a demokracii a rozšiřovat zprávy skrz masovou komunikaci posluchačům v zahraničí. Vysílání začalo v roce 1942. Hlas Ameriky vysílá každý týden přibližně 1.500 hodin zpráv, informací, kulturních a vzdělávacích programů. Odhadovaný počet posluchačů na celém světě je přes 134 milionů lidí.¹ Kromě rádiového a televizního vysílání je v současné době důležitým médiem i internet. Rádio se přizpůsobuje požadavkům posluchačů. Konkrétně v Euroasii jsou služby Hlasu Ameriky rozdělené do různých segmentů. Rusko patří mezi vyspělejší státy v Euroasii a lidé mají běžně k dispozici mobilní telefon nebo připojení na internet. Proto zde Hlas Ameriky vysílá zprávy v podobě krátkých textových zpráv (SMS) a důležité je internetové vysílání. V posledních letech roste zájem o komunikaci prostřednictvím sociálních sítí jako je Facebook. Hlas Ameriky spolupracuje s populárním mikroblohem Twitter, kde si uživatelé mohou posílat krátké textové zprávy. V zaostalejších státech Euroasie, jako je Pákistán, Afghánistán či Kyrgyzstán, převažují konzervativnější média – rádiové a televizní vysílání. Hlas Ameriky si pronajímá v těchto zemích u existujících rádiových a televizních stanic vysílací čas na jejichž frekvencích vysílá pak VOA zvolené programy. Většina programů je zaměřena na poskytování zpráv. Vedle zpravodajských programů existují i odlehčenější témata, týkající se např. životního stylu nebo pořady týkající se hudby, či programy pro studenty angličtiny.

¹ Broadcasting Board of Governors, 2010 , FY 2011 Budget Request
<http://media.voanews.com/documents/BBGFY2011CONGBudgetSubmission-ForInternetPost.pdf>, čerpáno 12.1.2011

V květnu 2008 natočil Hlas Ameriky hodinový dokument *Fateful Harvest* o obchodování s opiem a financování terorismu v Afghánistánu. Jde o první film, který společnost vytvořila. Je ho možné shlédnout na YouTube.com.

Celkem Hlas Ameriky vysílá ve 44 jazycích, jednotlivé programy jsou vždy připravovány rodilými mluvčími té země, kam se vysílá. Návrh celkového rozpočtu na fiskální rok 2011 činí 206 milionů dolarů.² Tento návrh zatím nebyl Kongresem schválen. V současné době vysílají programy Hlasu Ameriky na více než 1.200 stanicích v jednotlivých zemích. Hlas Ameriky má největší integrovaný digitální audio – systém na světě. 44 vysílacích jazyků dělá z Hlasu Ameriky jednu z největších multimediálních zpravodajských organizací na světě.³

Následující tabulka ukazuje seznam všech jazyků, kterými Hlas Ameriky vysílá.

Tabulka č.1 Seznam jazyků vysílaných Hlasem Ameriky

Afan Oromo (Afrika)	Hausa (Afrika)	Řečtina
Albánština	Indonéština	Somálština
Amharic (Afrika)	Khmer (Afrika)	Srbština
Angličtina	Kinyarwanda (Afrika)	Svahilština
Arménština	Kirundi (Afrika)	Španělština
Ázerbájdžánština	Korejština	Thai
Bangla	Kurdština	Tigrigna
Bosenština	Lao	Tibečtina
Burmese	Makedonština	Turečtina
Cantonese (Asie)	Mandarin	Urdu
Kreole (Afganistan)	Černoštinština	Ukrajínština
Chorvatština	Pashto	Uzbečtina
Dari (Pákistán)	Perština	Vietnamština
Francouzština	Portugalština	Zimbabwe
Gruzínština	Ruština	

² Broadcasting Board of Governors, 2010, FY 2011 Budget Request <http://media.voanews.com/documents/BBGFY2011CONGBudgetSubmission-ForInternetPost.pdf>, čerpáno 12.1.2011

³ VOA News.com, About us, 2011, <http://www.voanews.com/english/about-us/>, čerpáno 01.02.2011
Wikipedia®, Voice of America, 2011, http://en.wikipedia.org/wiki/Voice_of_America, čerpáno 01.02.2011
VOA, The Beginning: An American Voice Greets the World II, <http://www.insidevoa.com/about/history/a-13-34-Beginning-of-an-American-Voice-111602684.html>, čerpáno 01.02.2011

Hlavním posláním Hlasu Ameriky v dnešní době je poskytování informací do zemí, kde stále panuje jistá míra dezinformovanosti či cenzura.

3.2. Historický vývoj Hlasu Ameriky až po současnost

Hlas Ameriky začal vysílat 24. února 1942, 79 dní po útoku Japonců na Pearl Harbor a vstupu USA do 2. světové války. Úplně první vysílání bylo zprostředkováno do Evropy přes transmitry BBC. President Roosevelt jmenoval Roberta Sherwooda prvním ředitelem Hlasu Ameriky. Přes soukromé americké krátkovlnné stanice pak začal vytvářet materiály pro vysílání do Evropy. Smyslem Hlasu Ameriky bylo od začátku existence poskytovat lidem pravdu, bez ohledu na to, zda se jednalo o dobrou nebo špatnou zprávu. První programy byly vysílány v němčině, angličtině, italštině a francouzštině.⁴

Velký rozkvět Hlasu Ameriky byl po roce 1943, kdy se uskutečnil spojenecký summit v Casablance a Hlas Ameriky poskytoval informace ve 27 jazycích. Po roce 1944 se vysílání rozrostlo na stovky hodin týdně ve více než 40 jazycích. Vysílání v češtině bylo zahájeno v březnu 1942 a probíhalo do 27. února 2004.

Hlas Ameriky sehrál důležitou roli během studené války. V roce 1948, poté co došlo k Berlínské blokádě, si uvědomili zákonodárci důležitost poskytování informací a přijali nový zákon, který Hlas Ameriky ustanovil jako permanentní stanici.

O čtyři roky později bylo zahájeno vysílání z prvního mobilního vysílače. Vysílalo se z paluby lodě Courier. Od roku 1985 začalo vysílání na Kubu a během studentských nepokojů na Náměstí Tchien-an-men bylo posíleno vysílání v čínském jazyce.⁵

⁴ Heil A.L., Voice of America, a history, Columbia University Press, 2003, ISBN 0-231-12674-3

⁵ VOA, Historical Highlights – 1950's, dostupné z <http://www.insidevoa.com/about/history/history-highlights-1950s-111988249.html>, čerpáno 01.02.2011

Když jugoslávský diktátor Slobodan Milošević v roce 1996 zakázal všechny nezávislé rozhlasové stanice v zemi, Hlas Ameriky přebíral zprávy mnohých jejich reportérů.

Bývalý československý prezident Václav Havel se zasloužil v 90. letech o vysílání programů věnovaných demokracii. Díky Havlovi a jeho snaze i po pádu komunismu šířit dál demokracii, bylo do Prahy z Mnichova přesunuto Rádio Svobodná Evropa / Rádio Svoboda a stejně tak Hlas Ameriky má v České republice velkou podporu.⁶

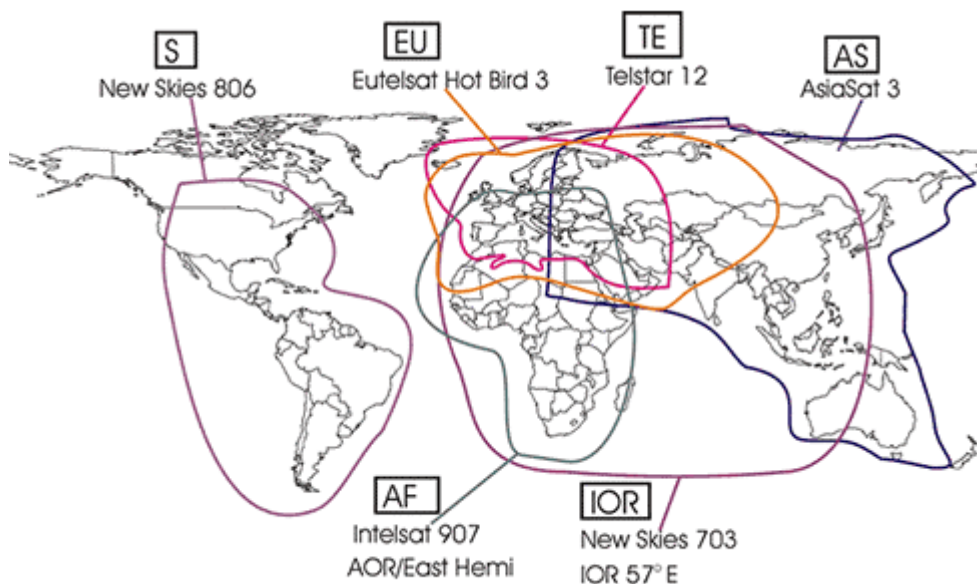
Na druhé straně i dnes má vysílání Hlasu Ameriky mnoho odpůrců. V lednu 2009 zakázala Ázerbájdžánská vláda veškerá cizí média na svém území. Během jednoho dne bylo nuceno zastavit vysílání BBC, Rádio Svobodná Evropa i Hlas Ameriky. V roce 2007 byl zavražděn novinář Nizar Abdal-Vahid během novinářského workshopu v Iráku. Ve stejném roce byla unesena a zavražděna zpravodajka Musin Chalafova. Novináři jsou v Iráku častým terčem iráckých radikálů. Mezinárodní tisková instituce sídlící ve Vídni označila Irák za nejnebezpečnější zemi na světě pro novináře. V roce 2007 bylo v Iráku zavražděno 46 novinářů, což je téměř polovina celkového počtu obětí z řad novinářů na celém světě.

Vysílání je čas od času rušeno rušičkami nebo dochází ke kybernetickým útokům, kdy se hackeři snaží zablokovat stránky internetového vysílání. Pro Rusko jsou zase charakteristické výhružné útoky, nebo snaha odříznout bankovní spojení mezi americkou korespondenční bankou a příjemcovou bankou v dané zemi.

Hlas Ameriky vysílá téměř po celém světě. Šest satelitů zajišťuje pokrytí velkého území. Satelit S vysílá programy po celé Latinské Americe, Kubě i střední Americe. Satelit AF se

⁶ VOA, VOA in the Postwar Years, dostupné z <http://www.insidevoa.com/about/history/a-13-34-2007-Post-WWII-history-111602679.html>, čerpáno 01.02.2011

specializuje na vysílání po Africe a východní Evropě. Vysílání ve východní Asii zabezpečuje satelit AS. Satelit IOR pokrývá téměř tři kontinenty, Evropu, Afriku a velkou část Asie. Evropu také pokrývá satelit TE a EU.

Zdroj: BBG, IBB Satellite Coverage, 2001, dostupné z <http://ibb7-2.ibb.gov/tvschedule/satellitemap.cfm>

Z obrázku vyplývá, že na území některých států mohou vysílat někdy i tři různé satelity.

Velitelství Hlasu Ameriky sídlí ve Washingtonu D.C. Zde jsou všechny televizní a rozhlasové stanice a odtud se pak zprávy a další programy vysílají přes jednotlivé pobočky do cílových zemí. Hlas Ameriky má celkem 5 divizí:

- Africká divize se sídlem v Johannesburgu. Pod africkou divizi spadá vysílání po celé Africe, zejména do Kambodže, Rwandy, Somálska, Etiopie či Nigérie.
- Východoasijská a Tichomořská divize se sídlem v Thajsku. Pod tuto divizi patří vysílání do Bangladéše, Indonésii, Tibetu či Laosu.

- Euroasijská divize se sídlem v Praze, která zabezpečuje vysílání do Ruska, Afghánistánu, Ukrajiny, Iráku nebo Iránu.
- Latinskoamerická divize, sídlící v Miami, pracuje se stanicemi ve Venezuele, Kolumbii nebo např. v Chile.
- Blízký východ, který se specializuje na vysílání do arabských zemí.

3.3. Začlenění VOA do státního aparátu

Státní moc se v demokratických zemích dělí mezi zákonodárnou, výkonnou a soudní.

Zákonodárná moc v USA spadá do rukou Kongresu, tedy Senátu a Sněmovny reprezentantů. Vedle Kongresu existuje mnoho úřadů, které podporují činnost Kongresu. Pro tvorbu rozpočtu je nejdůležitější CBO (Congressional Budget Office) - Výbor Kongresu pro rozpočet.

V čele výkonné moci stojí prezident Barack Obama, jeho zástupcem je viceprezident Joe Biden.

Do výkonné moci patří 15 ministerstev. Zásadním ministerstvem pro schválení rozpočtu je Ministerstvo financí (Department of Treasury). Pod prezidenta spadá rovněž OMB (Office of Management and Budget), který připravuje pro prezidenta podklady pro tvorbu návrhu rozpočtu a vytváří spojovací článek mezi jednotlivými vládními agenturami, které sestavují svůj rozpočet a prezidentem.

Dále pod výkonnou moc spadají různé výbory, komise a rady. Jedním z nich je BBG (Broadcasting Board of Governors) - Rozhlasová rada guvernérů.⁷ Přes BBG je financováno

⁷ Boards, Commissions and Committees: USA.gov, 7.3.2011, dostupné z <http://www.usa.gov/Agencies/Federal/Boards.shtml>, čerpáno 10.3.2011

Rádio Hlas Ameriky - VOA (Voice of America), Rádio Svobodná Evropa / Rádio Svoboda (RFE/RL), Radio Svobodná Asie (RFA), Radio a TV Marti a Radio Sawa.

3.4. Rádio Svobodná Evropa / Rádio Svoboda (RFE/RL)

Posláním RFE/RL je podporovat hodnoty demokracie vysíláním zpráv v zemích, kde svobodný tisk je vládou zakázaný nebo není plně zajištěný. Novináři RFE/RL přinášejí do těchto zemí necenzurované zprávy, důležité rozhovory a otevřené diskuze.⁸

RFE/RL připravuje objektivní zprávy, analýzy a diskuze týkající se regionálních záležitostí, které jsou velmi důležité pro úspěšnou transformaci k demokratickému systému a vstupu na volný trh.

RFE/RL posiluje společnost navrhováním demokratických hodnot.

RFE/RL bojuje proti intoleranci etnických a náboženských menšin a podporuje porozumění mezi lidmi z různých vrstev.

RFE/RL podporuje spolupráci s místními médii.

RFE/RL podporuje užší vazby mezi zeměmi, kam se vysílá a rozvinutým demokratickým systémem ve světě.⁹

Začátky RFE/RL se datují od roku 1948, v době studené války. První vysílání v českém jazyce probíhalo z Mnichova v roce 1951 a bylo doprovázeno zvukem rušiček. Vysílání se soustředilo do zemí za “železnou oponou” a přispělo k pádu komunismu a nastolení demokracie v post-komunistických zemích.¹⁰ Dnes RFE/RL vysílá programy do 21 zemí ve 23 jazycích, včetně zemí jako je Afghánistán, Irák, Pákistán nebo Rusko.

Programy RFE/RL jsou stejně jako u VOA financovány z federálního rozpočtu přes BBG.

⁸ Radio Free Europe/Radio Liberty © 2011 RFE/RL, Inc., RFE/RL Mission Statement, <http://www.rferl.org/info/mission/169.html>, 14.3.2011

⁹ Radio Free Europe/Radio Liberty © 2011 RFE/RL, Inc., RFE/RL Mission Statement, <http://www.rferl.org/info/mission/169.html>, 14.3.2011

¹⁰ Cummings R.H., Radio Free Europe's “Crusade for Freedom”, rallying Americans behind Cold war broadcasting, 1950-1960, McFarland Company, Inc., 2010, Publishers, ISBN 978-0-7864-4410-6

3.5. Index demokracie

Index demokracie porovnává úroveň demokracie ve 167 zemích světa, je vytvořen Economist Intelligence Unit (EIU). Výpočet indexu je založen na 60 ukazatelích, které se dělí do pěti kategorií:

- Volební proces a pluralismus
- Občanská práva
- Fungování vlády
- Politické zapojení
- Politická kultura

Index demokracie je vážený průměr založený na odpovědi šedesáti otázek, kde každá z nich může mít dvě nebo tři možné odpovědi.

Každá odpověď je ohodnocena 0 nebo 1, případně 0,5 pro 3 alternativní odpovědi. Uvnitř každé kategorie jsou hodnoty sečteny, vynásobeny deseti a vyděleny počtem otázek uvnitř každé kategorie.¹¹

Podle výsledného indexu lze země světa rozdělit do čtyř skupin:

- Plná demokracie: index 8-10
- Slabá demokracie: index 6-7,9
- Smíšené režimy: index 4-5,9
- Autoritativní režimy: index pod 4

¹¹ Economist Intelligence Unit, *Democracy Index* [on-line]. 46s. (PDF). Dostupný z WWW: http://graphics.eiu.com/PDF/Democracy_Index_2010_web.pdf [čerpáno 10. března 2011]

3.6. Index svobodného tisku (PFI)

Index svobodného tisku podává obraz o svobodě tisku v dané zemi. Jeho hodnota je zjišťována z dotazníku, kde jsou kladeny otázky typu jestli je v zemi vyvíjen tlak na novináře, otázky týkající se cenzury nebo zda má stát úplnou kontrolu nad místními médii. Otázek je celkem 43 a jsou různě bodově ohodnoceny. Nejlepší hodnota je nula, kterou dosahují skandinávské země, nejhorší hodnota je okolo 105, kterou má Eritrea nebo Severní Korea.

Následující tabulka zachycuje index demokracie ve 167 zemích světa od nejvyšší hodnoty 9.8 pro Norsko po nejnižší hodnotu 1.08 v Severní Korei a Index svobodného tisku od nejlepší hodnoty 0, kterou má Finsko až po nejhorší hodnotu 105 v Eritree.

Tabulka č. 2 Index demokracie podle Economist Intelligence Unit a Index svobodného tisku podle Reportérů bez hranic

Země	Index demokracie	Míra demokracie	Index svobodného tisku
1 Norsko	9,80	Plná demokracie	0
2 Island	9,65	Plná demokracie	0
3 Dánsko	9,52	Plná demokracie	0
4 Švédsko	9,50	Plná demokracie	0
5 Nový Zéland	9,26	Plná demokracie	1,50
6 Australie	9,22	Plná demokracie	5,38
7 Finsko	9,19	Plná demokracie	0
8 Švýcarsko	9,09	Plná demokracie	0
9 Kanada	9,08	Plná demokracie	7
10 Nizozemí	8,99	Plná demokracie	0
11 Luxembursko	8,88	Plná demokracie	4
12 Irsko	8,79	Plná demokracie	4
13 Rakousko	8,49	Plná demokracie	0,50
14 Německo	8,38	Plná demokracie	4,25
15 Malta	8,28	Plná demokracie	4
16 Česká republika	8,19	Plná demokracie	7,50
17 Spojené státy americké	8,18	Plná demokracie	6,75
18 Španělsko	8,16	Plná demokracie	12,25

19	 Spojené království	8,16	Plná demokracie	6
20	 Jižní Korea	8,11	Plná demokracie	13,33
21	 Uruguay	8,10	Plná demokracie	11,75
22	 Japonsko	8,07	Plná demokracie	2,25
23	 Belgie	8,05	Plná demokracie	4
24	 Mauritius	8,04	Plná demokracie	-
24	 Kostarika	8,04	Plná demokracie	8,08
26	 Portugalsko	8,02	Plná demokracie	12,36
27	 Cape Verde	7,94	Slabá demokracie	8
28	 Řecko	7,92	Slabá demokracie	19
29	 Itálie	7,83	Slabá demokracie	15
30	 Jižní Afrika	7,79	Slabá demokracie	12
31	 Francie	7,77	Slabá demokracie	13,38
32	 Slovinsko	7,69	Slabá demokracie	13,44
33	 Estonsko	7,68	Slabá demokracie	13,80
34	 Chile	7,67	Slabá demokracie	10,50
35	 Botswana	7,63	Slabá demokracie	17,50
36	 Taiwan	7,52	Slabá demokracie	84,67
37	 Izrael	7,48	Slabá demokracie	23,25
38	 Slovensko	7,35	Slabá demokracie	11,50
39	 Kypr	7,29	Slabá demokracie	13,40
40	 Indie	7,28	Slabá demokracie	38,75
41	 Litva	7,24	Slabá demokracie	9
42	 Timor-Leste	7,22	Slabá demokracie	25
43	 Maďarsko	7,21	Slabá demokracie	7,50
43	 Jamajka	7,21	Slabá demokracie	7,67
45	 Trinidad a Tobago	7,16	Slabá demokracie	8,50
46	 Panama	7,15	Slabá demokracie	21,83
47	 Brazílie	7,12	Slabá demokracie	16,60
48	 Polsko	7,05	Slabá demokracie	8,88
48	 Lotyšsko	7,05	Slabá demokracie	8,50
50	 Mexiko	6,93	Slabá demokracie	47,5
51	 Argentina	6,84	Slabá demokracie	16,35
51	 Bulharsko	6,84	Slabá demokracie	19
53	 Chorvatsko	6,81	Slabá demokracie	17,50
54	 Surinam	6,65	Slabá demokracie	11,50
55	 Srí Lanka	6,64	Slabá demokracie	62,50
56	 Rumunsko	6,60	Slabá demokracie	18
57	 Kolumbie	6,55	Slabá demokracie	51,50
57	 Thajsko	6,55	Slabá demokracie	56,83
59	 Papua Nová Guinea	6,54	Slabá demokracie	13,33
60	 Indonesie	6,53	Slabá demokracie	35,83
61	 El Salvador	6,47	Slabá demokracie	15,83
62	 Paraguay	6,40	Slabá demokracie	16,25
62	 Peru	6,40	Slabá demokracie	30

64		Mongolsko	6,36	Slabá demokracie	19,42
65		Srbsko	6,33	Slabá demokracie	23
65		Moldava	6,33	Slabá demokracie	19,13
67		Ukrajina	6,30	Slabá demokracie	46,83
68		Černá Hora	6,27	Slabá demokracie	28,50
69		Namibie	6,23	Slabá demokracie	7
70		Dominikánská Republika	6,20	Slabá demokracie	26,13
71		Malajsie	6,19	Slabá demokracie	50,75
72		Benin	6,17	Slabá demokracie	19
73		Makedonie	6,16	Slabá demokracie	22,40
74		Filipíny	6,12	Slabá demokracie	60
75		Guyana	6,05	Slabá demokracie	16,63
75		Guatemala	6,05	Slabá demokracie	20,25
77		Lesotho	6,02	Slabá demokracie	24
77		Ghana	6,02	Slabá demokracie	8
79		Mali	6,01	Slabá demokracie	8
80		Hong Kong	5,92	Smišené režimy	10,75
80		Bolivie	5,92	Smišené režimy	28,13
82		Singapur	5,89	Smišené režimy	47,50
83		Bangladéš	5,87	Smišené režimy	42,50
84		Albánie	5,86	Smišené režimy	21,50
85		Malawi	5,84	Smišené režimy	21
86		Libanon	5,82	Smišené režimy	20,50
87		Ekvádor	5,77	Smišené režimy	27,50
88		Honduras	5,76	Smišené režimy	51,13
89		Turecko	5,73	Smišené režimy	49,25
89		Nikaragua	5,73	Smišené režimy	22,33
91		Zambie	5,68	Smišené režimy	22
92		Tanzaniae	5,64	Smišené režimy	13
93		Palestina	5,44	Smišené režimy	56,13
94		Bosna a Hercegovina	5,32	Smišené režimy	19,50
95		Senegal	5,27	Smišené režimy	25
96		Venezuela	5,18	Smišené režimy	47,33
97		Liberie	5,07	Smišené režimy	22,50
98		Uganda	5,05	Smišené režimy	25,50
99		Mozambik	4,90	Smišené režimy	26,50
100		Kambodža	4,87	Smišené režimy	43,83
101		Keňa	4,71	Smišené režimy	19
102		Bhutan	4,68	Smišené režimy	17,75
103		Gruzie	4,59	Smišené režimy	27
104		Pakistán	4,55	Smišené režimy	56,17
105		Sierra Leone	4,51	Smišené režimy	24,25
106		Kyrgyzstán	4,31	Smišené režimy	63
107		Rusko	4,26	Smišené režimy	49,90
108		Nepál	4,24	Smišené režimy	36,38

109	 Arménie	4,09	Smíšené režimy	27,50
110	 Burundi	4,01	Smíšené režimy	28,88
111	 Haiti	4,00	Smíšené režimy	16,38
111	 Irák	4,00	Smíšené režimy	45,58
113	 Madagaskar	3,94	Autoritativní režimy	34,88
114	 Kuwait	3,88	Autoritativní režimy	23,75
115	 Mauritanie	3,86	Autoritativní režimy	25,38
116	 Maroko	3,79	Autoritativní režimy	47,40
117	 Jordánsko	3,74	Autoritativní režimy	37
118	 Etiopie	3,68	Autoritativní režimy	49,38
119	 Fidži	3,62	Autoritativní režimy	52,75
120	 Burkina Faso	3,59	Autoritativní režimy	15
121	 Kuba	3,52	Autoritativní režimy	78
122	 Bahrajn	3,49	Autoritativní režimy	51,38
123	 Nigérie	3,47	Autoritativní režimy	51,50
124	 Togo	3,45	Autoritativní režimy	17
125	 Alžírsko	3,44	Autoritativní režimy	47,33
126	 Kamerun	3,41	Autoritativní režimy	44,30
126	 Komoros	3,41	Autoritativní režimy	19
128	 Niger	3,38	Autoritativní režimy	28,50
128	 Gambie	3,38	Autoritativní režimy	40,50
130	 Bělorusko	3,34	Autoritativní režimy	57
131	 Angola	3,32	Autoritativní režimy	28,50
132	 Kazachstán	3,30	Autoritativní režimy	68,50
133	 Gabon	3,29	Autoritativní režimy	28,75
134	 Rwanda	3,25	Autoritativní režimy	81
135	 Ázerbájdžán	3,15	Autoritativní režimy	56,38
136	 Čína	3,14	Autoritativní režimy	84,67
137	 Katar	3,09	Autoritativní režimy	38
138	 Egypt	3,07	Autoritativní režimy	43,33
139	 Pobřeží slonoviny	3,02	Autoritativní režimy	36
140	 Vietnam	2,94	Autoritativní režimy	75,75
141	 Svazijsko	2,90	Autoritativní režimy	57,50
142	 Kongo	2,89	Autoritativní režimy	51,83
143	 Oman	2,86	Autoritativní režimy	40,25
144	 Guinea	2,79	Autoritativní režimy	33,50
144	 Tunis	2,79	Autoritativní režimy	72,50
146	 Zimbabwe	2,64	Autoritativní režimy	39,50
146	 Jemen	2,64	Autoritativní režimy	82,13
148	 Spojené arabské emiráty	2,52	Autoritativní režimy	23,75
149	 Tádžikistán	2,51	Autoritativní režimy	34,50
150	 Afghánistán	2,48	Autoritativní režimy	21,67
151	 Súdán	2,42	Autoritativní režimy	85,33
152	 Eritrea	2,31	Autoritativní režimy	105
152	 Sýrie	2,31	Autoritativní režimy	91,50

154	 Džibutsko	2,20	Autoritativní režimy	30,50
155	 Demokratická republika Kongo	2,15	Autoritativní režimy	51,83
156	 Laos	2,10	Autoritativní režimy	80,50
157	 Guinea-Bissau	1,99	Autoritativní režimy	33,50
158	 Libye	1,94	Autoritativní režimy	63,50
158	 Írán	1,94	Autoritativní režimy	94,56
160	 Rovníková Guinea	1,84	Autoritativní režimy	79
160	 Saudská Arábie	1,84	Autoritativní režimy	61,50
162	 Středoafriická republika	1,82	Autoritativní režimy	18,50
163	 Burma	1,77	Autoritativní režimy	94,50
164	 Uzbekistán	1,74	Autoritativní režimy	71,50
165	 Turkmenistán	1,72	Autoritativní režimy	95,33
166	 Čad	1,52	Autoritativní režimy	53,17
167	 Severní Korea	1,08	Autoritativní režimy	104,75

¹²

3.7. Rozpočtový proces

Rozpočtový proces se skládá ze tří hlavních fází, všechny jednotlivé části jsou jednotlivě vzájemně propojené.

- Formulování prezidentova návrhu rozpočtu
- Činnost Kongresu na rozpočet
- Vykonání rozpočtu

¹² Economist Intelligence Unit, *Democracy Index* [on-line]. 46s. (PDF). Dostupný z WWW: http://graphics.eiu.com/PDF/Democracy_Index_2010_web.pdf [čerpáno 10. března 2011]

Reporters without borders, *Press Freedom Index 2010*, 2010, Dostupný z WWW: <http://en.rsf.org/press-freedom-index-2010,1034.html>, 10. března 2011

3.7.1. Formulování prezidentova návrhu rozpočtu

Rozpočet USA se skládá z několika částí, které ukazují prezidentův finanční návrh s doporučenými prioritami pro umístění zdrojů vládou. Klíčovou pozorností rozpočtu je rozpočtový rok – příští fiskální rok, na který musí Kongres připravit dotace, v tomto případě rok 2012 (fiskální rok 2012 začíná 1. října 2011 a končí 30. září 2012). Rozpočet také pokrývá minimálně následující čtyři roky dopředu, aby odrazil účinnost rozpočtového rozhodnutí v dlouhém období. Zároveň zahrnuje financování aktuálního fiskálního roku 2011, takže kdokoliv má možnost porovnat návrh prezidentova rozpočtu s posledním uzákoněným rozpočtem a zahrnuje data v poslední době dokončeného fiskálního roku, v tomto případě fiskálního roku 2010, to proto, aby bylo možné porovnat rozpočtové odhady s aktuálními účetními daty. Prezident začíná proces formulování rozpočtu ustanovením všeobecného rozpočtu a pokyny fiskální politiky obvykle na jaře každého roku, nejméně 9 měsíců před tím, než prezident předá rozpočet Kongresu a nejméně 18 měsíců před tím, než začne nový fiskální rok.¹³ Podle těchto pokynů OMB (Office of Management and Budget) spolupracuje se státními orgány, aby zavedly zvláštní směrnice a jednotlivé plánovací úrovně pro státní orgány, oboje, jak pro rozpočtový rok, tak pro alespoň čtyři následující roky, aby naváděly k přípravě rozpočtových požadavků. Během formulování rozpočtu si prezident, ředitel OMB a další úředníci výkonné moci několikrát vyměňují informace a návrhy společně s ministry a řediteli dalších vládních agentur. Rozhodnutí odrážejí předchozí uzákoněné rozpočty, včetně toho rozpočtu, který teď probíhá.¹⁴

Na začátku podzimu správní orgány předkládají své rozpočtové požadavky OMB, kde je prohlízejí analytici a identifikují záležitosti, které úředníci z OMB potřebují prodiskutovat s jednotlivými orgány. OMB obvykle vyřeší mnoho záležitostí se státními orgány sama. Ostatní

¹³Johnson L. R., Joyce P., Public Budgeting Systems, 7. vydání, Jones and Bartlett Publishers, 2008, 757s ISBN 0-7637-3129-3

Schick A., The Federal Budget – Politics, Policy, Process, 3. vydání Brookings Institution Press, 2000, 307s. ISBN-13:978-0-8157-7735-9

¹⁴ Office of Management and Budget, Introduction to Federal Budgeting, GS Graduate School USDA, 2007. 545s. The Budget System and Concepts (online), 2011, dostupné z <http://www.whitehouse.gov/sites/default/files/omb/budget/fy2009/pdf/concepts.pdf>, čerpáno 11.2.210

vyžadují zapojení prezidenta a úředníků z Bílého domu. Tento rozhodovací proces je obvykle skončen ke konci prosince. V totu dobu začíná konečné stádium přípravného detailního rozpočtu a příprava rozpočtových dokumentů.

Zákon, který řídí prezidentský rozpočet, specifikuje, že prezident má odevzdat rozpočet Kongresu po prvním pondělí v lednu ale ne později než první pondělí v únoru každý rok pro následující fiskální rok, který začíná 1. října. Rozpočet je běžně posílán do Kongresu první pondělí v únoru, což dává Kongresu 8 měsíců na to, aby se mohl k rozpočtu vyjádřit, předtím než začne fiskální rok.

3.7.2. Formulování rozpočtu

Na formulování rozpočtu se podílí několik státních organizací. Zaměstnanci OMB (Office of Management and Budget) společně spolupracují se zaměstnanci Ministerstva Financí (Treasury Department) a Národního Ekonomického úřadu (National Economic Council) a neustále zpracovávají informace týkající se vládních financí a celkové ekonomiky státu. Studují podmínky národního hospodářství a zjišťují předpokládaný vývoj ekonomických ukazatelů do budoucnosti.

Každé jaro se snaží orgány poskytovat detailnější informace, které budou lépe zachycovat následující rozpočtové období – z těmito informacemi se potom následně pracuje v předběžných rozpočtech v následujícím lednu. Do úvahy se berou odhady ekonomického okolí, odhady příjmů a výdajů, změny v daňové politice. Dodatečně se pak tyto odhady přenášejí i na další budoucí rozpočtová období.¹⁵

Na požádání předkládají jednotlivé úřady OMB své pracovní plány do budoucnosti, programy a finanční plány, speciální studie, navrhované nové činnosti a další data. Tato data odpovídají

¹⁵ Schick A., *The Federal Budget – Politics, Policy, Process*, 3. vydání Brookings Institution Press 2000, 307s. ISBN-13:978-0-8157-7735-9

strategickým plánům a cílům, kterých by měly jednotlivé agentury dosáhnout. OMB následně tato data zhodnotí. Často dochází k výměně informací mezi OMB a jednotlivými agenturami, aby došlo k objasnění některých klíčových problémů nebo nejasností. Hodnotí se výhody zavedení nových programů a rozvoj původních programů a zároveň se klade důraz na zastavení financování aktivit, které jsou už zastaralé a nemají velký význam.¹⁶

Ke konci jara vydává OMB plánovanou zprávu o odhadovaném rozsahu výdajů všech významnějších programů a agentur pro následující rozpočet. Ředitel OMB zhodnocuje fiskální a ekonomickou situaci, vyhlídky výdajů do budoucnosti individuálních programů a otázky, týkající se rozpočtu od jednotlivých agentur. Výsledky jeho zhodnocení jsou prodiskutovány s řediteli jednotlivých agentur, diskutují se případné modifikace programů i alternativní dlouhodobé plány. Návrh rozpočtu včetně návrhů odhadovaných daňových příjmů a dalších peněžních zdrojů, které připravuje Ministerstvo Financí (Treasury Department), jsou prezentovány prezidentovi, aby k nim zaujmul stanovisko. Ve stejnou dobu dostane prezident návrh ekonomického vývoje, který společně vytvoří NEC (National Economic Council), Ministerstvo Financí (Treasury Department) a OMB (Office of Management and Budget) a jsou zhodnoceny Ekonomickým vládním výborem (Economic Policy Board). Po shlednutí těchto návrhů prezident navrhuje celkový rozpočet a vytváří pokyny fiskální politiky pro rozpočtový rok, který začne za 15 měsíců. Plánované cíle rozpočtu jsou dány jednotlivým agenturám, aby upravily přípravu svých rozpočtů.¹⁷

¹⁶ Lee R., Johnson R., Joyce P., Public Budgeting Systems, 7. vydání, Jones and Bartlett Publishers, 2008. 757s. ISBN 0-7637-3129-3

The Budget System and Concepts, 2011, (online), dostupné z <http://www.whitehouse.gov/sites/default/files/omb/budget/fy2009/pdf/concepts.pdf>, čerpáno 7.března, 2011

¹⁷ Lee R., Johnson R., Joyce P., Public Budgeting Systems, 7. vydání, Jones and Bartlett Publishers, 2008. 757s. ISBN 0-7637-3129-3

The Budget System and Concepts, 2011, (online), dostupné z <http://www.whitehouse.gov/sites/default/files/omb/budget/fy2009/pdf/concepts.pdf>, čerpáno 7.března, 2011

3.7.3. Sestavení a předložení odhadu rozpočtu jednotlivých agentur

Během letních měsíců agentury přepracovávají svůj plánovaný program tak, aby odpovídal stanoveným cílům a pokynům, které dostaly od OMB. Potom, co přehodnotí své rozhodnutí pro následující fiskální rok, sestaví svoji formální žádost rozpočtu. Své rozpočty předkládají OMB během začátku září.¹⁸

3.7.4. Zhodnocení odhadů agentur OMB

Jakmile OMB obdrží tyto odhady od agentur, předává je kontrolním vyšetřovatelům, kteří jsou zodpovědní za dané financování programů. Tito kontrolní vyšetřovatelé využívají svých znalostí o agenturách, dlouhodobých analýzách, speciálních studií a osobních setkání s členy agentur. Kontrolní vyšetřovatelé jsou dobře obeznámeni s rozpočtovou politikou vydanou prezidentem stejně tak jako s programy agentur. Vyšetřovatelé zhodnocují působení agentur v minulosti, kontrolují přesnost předkládaných informací a zvažují důsledky programů do budoucnosti. V období od září do října se uskuteční několik jednání mezi vyšetřovateli a OMB, během kterých si vyměňují informace. Po těchto jednáních vydávají vyšetřovatelé prohlášení s doporučením pro ředitele OMB. Toto prohlášení je zároveň zdrojem informací pro vedoucí úředníky OMB, které prozkoumávání těchto informací zaměstnává od září do října. Během této doby opět Treasury, NEC a OMB přehodnocuje ekonomický vývoj a odhady příjmů a připravují návrh pro prezidenta.

¹⁸ Schick A., *The Federal Budget – Politics, Policy, Process*, 3. vydání Brookings Institution Press 2000, 307s. ISBN-13:978-0-8157-7735-9

3.7.5. Rozhodnutí prezidenta

Jakmile prezident provede rozhodnutí o rozdělení rozpočtu, hlavy jednotlivých agentur jsou informováni o částkách, které jsou doporučeny Kongresu pro jednotlivé financování programů agentur na následující fiskální rok. Agentury následně přepracovávají své dílčí počáteční rozpočtové odhady, tak aby souhlasily s rozpočtovým rozhodnutím prezidenta. Tyto dílčí rozpočty jsou poté shrnuty pod celkový rozpočet a společně s celkovými odhady příjmu, který pro prezidenta vytváří Ministerstvo Financí, předkládá prezident návrh rozpočtu do Kongresu. Prezident musí předložit rozpočet Kongresu začátkem února.¹⁹

3.7.6. Činnost Kongresu

Ze zákona Kongres zakládá Výbor Kongresu pro rozpočet CBO (Congressional Budget Office). Krátce poté, co prezident předkládá rozpočet Kongresu, jsou ředitel OMB a Ministr Financí vyzváni před Výbor Sněmovny reprezentantů a Senát, aby vysvětlili základní části návrhu rozpočtu. Výbor následně formuluje tzv. „První souhlasné rozhodnutí rozpočtu“, které ze zákona musí být přijato nejpozději 15. května. Toto rozhodnutí stanovuje novou pravomoc rozpočtu a cílovou úroveň výdajů, zároveň je stanoven cíl státního dluhu a celková úroveň státních příjmů. Jakmile Kongres dokončí svou činnost na formulování Prvního souhlasného rozhodnutí rozpočtu, může začít zvažovat jednotlivé výdajové a příjmové účty. Pokud dojde v obou komorách Kongresu ke schválení těchto účtů, předkládá Kongres zprávu prezidentovi, který ji buď schválí, nebo má právo veta. Podle Zákona o rozpočtu Kongres musí dokončit svou činnost na všech účtech do 8. května. Okolo 15. září musí Kongres vypracovat tzv. „Druhé souhlasné rozhodnutí rozpočtu“. Druhé souhlasné rozhodnutí potvrzuje nebo opravuje rozpočtové cíle navržené před několika měsíci v Prvém souhlasném rozhodnutí. Činnost

¹⁹ Lee R., Johnson R., Joyce P., Public Budgeting Systems, 7. vydání, Jones and Bartlett Publishers, 2008, 757s., ISBN 0-7637-3129-3

Schick A., The Federal Budget – Politics, Policy, Process, 3. vydání Brookings Institution Press 2000, 307s., ISBN-13:978-0-8157-7735-9

The Budget System and Concepts (online), dostupné z

<http://www.whitehouse.gov/sites/default/files/omb/budget/fy2009/pdf/concepts.pdf>, čerpáno 20.2.2011

Kongresu by měla být dokončena okolo 25. září. Kongres nesmí přestat se svou činností, dokud není Druhé souhlasné rozhodnutí přijato. Při schvalování návrhu prezidentského rozpočtu může Kongres změnit financování úrovní, vyloučit některé programy, nebo naopak přidat nějaké programy, které nebyly požadavkem prezidenta. Kongres jako takový neuzákoňuje rozpočet. Souhlasí s úrovní celkových výdajů a příjmů, velikostí státního deficitu nebo přebytku.

3.7.7. Rozpočtový dodatek a doplňkové odhady

Během zpracování rozpočtu v Kongresu může nastat situace, kdy jednotlivé agentury budou nuceny přepracovat své rozpočtové odhady. Tato situace nastane, když dojde k rozvoji nějakého programu během doby, kdy je rozpočet agentury předán do Kongresu. Např. se vyskytne nějaká nepředvídatelná událost nebo stav nouze, které si vyžadují dodatečné finanční zdroje. Tyto částky následně doporučené Kongresu, jsou předmětem detailních analýz a záleží pak na podmínkách a času, kdy je doporučení před Kongres předloženo. Opravy mohou proběhnout ve dvou formách, buď jako rozpočtový dodatek nebo doplňkový odhad.²⁰

3.7.8. Realizace rozpočtu

Vládní agentury nesmí utratit nebo obligovat více než jim bylo Kongresem přiděleno a mohou použít finanční zdroje pouze pro účely stanovené zákonem. Protischodkový zákon zakazuje utrácení nebo obligování ještě před udělením dotace, pokud to není zákonem stanoveno jinak. Zákon požaduje po prezidentovi, aby rozdělil rozpočtové zdroje mezi výkonnou složku státu

²⁰ Lee R., Johnson R., Joyce P., Public Budgeting Systems, 7. vydání, Jones and Bartlett Publishers, 2008, 757s. ISBN 0-7637-3129-3

Schick A., The Federal Budget – Politics, Policy, Process, 3. vydání Brookings Institution Press 2000, 307s., ISBN-13:978-0-8157-7735-9

The Budget System and Concepts (online), 2011, dostupné z

<http://www.whitehouse.gov/sites/default/files/omb/budget/fy2009/pdf/concepts.pdf>, čerpáno 20.2.2011

(vládu). Prezident tímto úkolem zplnomocňuje OMB. Během fáze realizace rozpočtu může vláda shledat, že potřebuje utratit více peněz než Kongres uvolnil pro fiskální rok, může to být z důvodu nepředvídatelné události. Za těchto okolností Kongres uzákoňuje doplňkové dotace.

3.7.9. Financování vysílání Hlasu Ameriky (VOA)

Financování programů vysílaných Hlasem Ameriky je závislé na rozpočtovém procesu. Příjmy ze státního rozpočtu představují jediný finanční zdroj. Jinými slovy výše přidělu ze státního rozpočtu ovlivňuje, jaké programy a kde budou vysílány. Velkým nedostatkem financování VOA ze státního rozpočtu je nepružnost a komplikovanost získávání zdrojů ze státního sektoru. Posledních 26 z 29 fiskálních roků, včetně fiskálního roku 2011, nebyl Kongres schopen uzákonit všechny výdajové a příjmové účty. V takovém případě vydává tzv. Přejímané ustanovení (Continuing Resolution). Přejímané ustanovení znamená, že jednotlivé státní agentury nemají vlastní rozpočet a získávají pouze přiděly ze státního rozpočtu, které jsou určeny k udržení chodu organizace. Problém je v tom, že tyto částky jsou přidělovány organizacím na základě rozpočtu minulého fiskálního roku. Představují minimum finančních prostředků nutné k pokrytí již nasmlouvaných služeb. Organizace tedy nedisponují dodatečnými zdroji a nemohou tak rozšiřovat svou činnost. Konkrétně pro VOA to znamená, že rádio nesmí uzavírat nové smlouvy o vysílání dalších programů do dalších zemí. Může pouze vysílat stejné programy jako minulý fiskální rok.

Přejímané ustanovení je pochopitelně neefektivní. Hlas Ameriky vysílá své programy do zemí, kde dochází k nějaké politické nestabilitě nebo jsou ohrožovány terorismem či chudobou – dochází zde k ohrožování demokracie. Samozřejmě tyto aspekty jsou zcela nezávislé na státním rozpočtovém procesu. Může tedy snadno dojít k situaci, kdy je nutná potřeba finančních zdrojů a zároveň VOA nemá svůj rozpočet, protože se nachází ve fázi přejímaného ustanovení. Například v roce 2009, kdy byla krize v Gruzii a Hlas Ameriky potřeboval posílit vysílání do míst zasaženými nepokoji, nebyl dostatek financí pro realizaci tohoto vysílání. V takovém případě je možné požádat o dodatečné zdroje Kongres. Problém

je ale v tom, že tento proces schválení může trvat několik týdnů či dokonce měsíců. Faktor času je v tento okamžik klíčovou záležitostí. Proto se často hledají zdroje ve vlastních naobligovaných a nasmlouvaných závazcích. Může se provést rychlá analýza závazků a zrušit některá smlouva se stávajícím rádiem a přesunout tak zdroje tam, kde jsou momentálně potřeba. Přechodné ustanovení obvykle trvá od 1. října do března. Poté dostane Hlas Ameriky a další organizace zbytek rozpočtu pro pokrytí vysílání do konce září. Podle toho, jak Kongres schválí rozpočet, může dostat stanice určitou částku dodatečných peněz, které jsou určené pro rozšíření své činnosti. Může poté uzavírat nové smlouvy v různých zemích a rozšiřovat programy Hlasu Ameriky nebo modifikovat stávající smlouvy – přidávat další vysílací hodiny, případně jazyky.

Smlouvy jsou uzavírány zpravidla na dobu 12 měsíců, po uplynutí této lhůty se musí prodlužovat. Během prodlužování smluv dochází často ke zvyšování ceny – jednotlivé stanice vyvíjejí na Hlas Ameriky tlak, aby zvedly jejich cenu za vysílání. Důvodů ke zvyšování ceny je několik. Dochází k nárůstu provozních nákladů, zvyšuje se míra inflace nebo si stanice zvýší podíl na trhu a požaduje za vykonávání svých služeb vyšší cenu. Cena hodiny vysílání je totiž mimo jiné závislá na tom, jaké má dané rádio pokrytí a kolik má posluchačů. Pakliže si rádio zvýší počet transmittů a tím zvýší dosah rádiových vln a logicky počet posluchačů, může požadovat po Hlasu Ameriky zvýšení ceny za pronájem svého vysílacího času.

Druhým problémem při financování Hlasu Ameriky ze státního rozpočtu je opačný extrém – situace, kdy má rozpočet naopak velký přebytek a nestíhá ho utratit. Pakliže fiskální rok začíná 1.října a končí 30. září a do začátku března bývá zpravidla Přechodné ustanovení, tedy situace, kdy Hlas Ameriky nemá svůj rozpočet, je rozpočtové období kdy má VOA svůj rozpočet zkráceno z 12 měsíců na pouhých 6 až 7 měsíců. Pokud VOA do 30. září neutratí veškeré volné prostředky, budou muset být vráceny zpět. Pak se často stává, že se peníze utrácejí na poslední chvíli zcela neefektivně, jen proto, aby nepropadly zpět do státní pokladny.

3.7.10. Vztah VOA k rozpočtu a její aktivita v jednotlivých krocích

Leden 2009 VOA vytváří svůj předběžný rozpočet na financování VOA programů podle svých cílů a strategických plánů do budoucna.

Leden-Březen 2009 Prezident vytváří národní cíle a priority pro fiskální rok 2011

Duben – Červen 2009 OMB přezkoumává významné záležitosti a aktualizuje předpovědi pro dlouhodobé příjmy a výdaje. OMB a Treasury předkládají plány ekonomického vývoje prezidentovi. Prezident k tomu zaujímá stanovisko. OMB vydává technické instrukce pro vytvoření rozpočtu.

Září - Říjen 2009 Ředitel OMB přezkoumává rozpočet a následně předává VOA své rozhodnutí. Podle rozhodnutí OMB VOA přepracovává svůj rozpočet.

pondělí v únoru 2010 Prezident předkládá rozpočet na fiskální rok 2011 Kongresu.

Únor – Březen 2010 když Kongres dostane prezidentský rozpočet, předává ho do CBO (Congressional Budget Office). CBO připravuje analýzy a posílá je do Senátu a Sněmovny rozpočtové komise.

Březen - Duben 2010 Kolem 1. dubna rozpočtová komise podává zprávu o Prvním souhlasném rozhodnutí rozpočtu.

Květen – Září 2010 15. květen - výdajové účty jsou vytvořeny ve Sněmovně a následně poslány do Senátu. 10. červen - Sněmovna podává zprávu o posledním výdajovém účtu. 15. červen - Kongres dokončuje legislativní činnost pro sladění rozpočtu. 15. červenec - Kongres

obdrží meziroční posudek od prezidenta. Probíhá činnost ve Sněmovně a Senátu na sladění výdajových a příjmových účtů.

15. září 2010 Kongres dokončuje činnost na všech výdajových a příjmových účtech a posílá je prezidentovi k podpisu. Prezident má právo veta.

Říjen 2010 Fiskální rok 2011 začíná. VOA dostane svůj rozpočet, nebo je vyhlášeno Přejídné ustanovení (CR).

4. Princip fungování VOA

Vybudování vysílacích televizních nebo rádiových stanic v konkrétní zemi za účelem vysílání pouze programů Hlasu Ameriky by bylo finančně velmi nákladné. Kromě toho vysílání bývá často jen dočasnou záležitostí, která závisí na konkrétní politické situaci. Pokud dojde k urovnání nepokojů a nerovnováhy a nastolení demokracie, není důvod financovat vysílání do těchto zemí. Vysílání se ruší a ušetřené finanční prostředky se přesouvají jinam, kde je to potřeba.

Princip fungování Hlasu Ameriky je založen na uzavírání nájemních smluv s existujícími rádii v daném regionu. Hlas Ameriky si pronajímá jejich vysílací čas a na frekvencích té dané stanice vysílá své programy. Všechny programy, jak televizní tak rádiové, se vytvářejí ve Washingtonu a jsou následně přenášeny přes satelity do cílové země, kde jsou v konkrétním čase na konkrétní frekvenci vysílány. Programy jsou vytvářeny v rodilém jazyce a vytvářejí je rodilí mluvčí. Před tím, než Hlas Ameriky uzavře novou nájemní smlouvu s danou rozhlasovou stanicí, provádí krátkou analýzu, kde zjišťuje sledovanost stanice, věkový průměr posluchačů, jaké je pokrytí stanice, aby zjistilo jaký bude předpokládaný úspěch vysílání.

4.1. Faktory ovlivňující výši rozpočtu konkrétního jazykového servisu

4.1.1. Pracovní síla.

Počet zaměstnanců, kteří se podílí na tvorbě programů v daném jazyce.

Počet zaměstnanců je závislý na velikosti servisu. Nejvíce zaměstnanců pracuje v perském servisu (91), nejméně v makedonském.

Vedle pracovní síly existuje několik kritérií, které rozhodují o důležitosti vysílání v konkrétním jazyce. Tato kritéria je možné seřadit do tabulky a přidělit podle toho jednotlivým jazykům danou prioritu od A (nejvýznamnější) po E (nejméně významná)

4.1.2. Země, kde se vysílá

Hlas Ameriky má rozdělené jednotlivé země do skupin podle toho, jak jsou politicky nestabilní a jak jsou důležité pro Hlas Ameriky, aby se zde vysílaly jejich programy. Země jsou rozdělené do pěti ratingových skupin od A až E.

- Ve skupině A jsou klíčové regiony, patří sem země jako Afghánistán, Pákistán, Írán nebo Uzbekistán, kde bývají závažnější politické problémy a časté nepokoje, problémy s terorismem apod.
- Ve skupině B jsou rovněž důležité země, např. je možné sem zařadit Gruzii, kde byly v roce 2009 nepokoje v Jižní Osetii a Abcházii.
- Kategorie C a D jsou země relativně stabilní, např. Ukrajina, Černá Hora.
- Do skupinky E patří nejméně důležité regiony z pohledu politické nestability. Patří sem země, které byly v minulosti zužovány válečnými konflikty a politickou nerovnováhou, ale během posledních let se zde situace uklidnila. Patří sem např. Chorvatsko.

Hlas Ameriky samozřejmě upřednostňuje země v ratingové skupině A nebo B. Stanicím v těchto zemích je ochotna nabídnout vyšší cenu za pronájem vysílacího času, než stanicím v zemích zařazených do skupin C, D nebo E.

Na kategorizaci stanic do jednotlivých skupin má vliv hned několik faktorů:

4.1.3. Vysílací čas

Druhý důležitý faktor, který má vliv na výši ceny je konkrétní vysílací čas, který je ochotna stanice Hlasu Ameriky pronajmout. Vysílací čas označovaný jako „prime time“ (hlavní vysílací čas) je nejvýznamnější. Tyto časy jsou okolo 19.00 a 20.00 večer. V tuto dobu dosahuje televize / rádio nejvyšší sledovanosti. Dále jsou významné programy vysílány naživo. Naopak časy okolo 02.00 a 03.00 ráno nemají mnoho posluchačů a jsou proto adekvátně ohodnoceny.

4.1.4. Délka vysílání a intenzita vysílání

Pokud rádio vysílá programy alespoň 5x týdně a TV vysílá programy minimálně 1x týdně, jsou zařazeny do nejvyšší cenové kategorie. V nejvyšší cenové kategorii jsou stanice, které vysílají alespoň 30 minut v kuse.

4.1.5. Pokrytí

Nejvýznamnější jsou stanice s celonárodním pokrytím a stanice, které pokrývají danou krizovou oblast.

4.1.6. Frekvence vysílání

Hlas Ameriky vysílá na velmi krátkých vlnách a ultra krátkých vlnách.

Velmi krátké vlny (FM) jsou kmitočty o frekvencích 30-300 MHz.

Ultra krátké vlny (UHF) o frekvencích 0,3 – 3 GHz slouží pro vysílání TV kanálů a digitální TV.²¹

“Velmi krátké vlny (zkratka VKV nebo též VHF z anglického Very High Frequency) je oblast elektromagnetického záření používaná především pro přenos rozhlasového a radiového signálu v atmosféře. Označení vyplývá z toho, že jeho vlnová délka je poměrně velmi krátká. Podle definice frekvenční obor zahrnuje frekvence od 30 do 300 MHz, což odpovídá vlnovým délkám 1 metru až 10 metrů. Tyto frekvence se používají pro přenos signálu, které vyžadují větší šířku pásma než na KV. Do tohoto pásma tedy spadá i FM rozhlasové a televizní vysílání. Frekvence těsně pod tímto rozsahem nazýváme krátké vlny (KV), nad tímto rozsahem ultra krátké vlny (UKV).”²²

Většina rádií, které vysílají programy VOA, využívají FM (frekvenční modulace). Výhodou frekvenční modulace je významně vyšší odolnost přenášeného signálu proti rušení. Jsou tedy v porovnání s AM (amplitudová modulace) mnohem kvalitnější pro přenos informací. V současné době využívá Hlas Ameriky AM jen v zaostalejších zemích, např. Kazachstánu.

4.1.7. Odhadovaný počet posluchačů

Odhadovaný počet posluchačů je sledován a pokud má místní rádio / televize větší podíl mezi lokálními medii než 5%, je cena opět vyšší.

Následující tabulka poskytuje přehled klasifikace stanic podle různých kritérií do skupin od A po E.

²¹Wikipedie, otevřená encyklopedie, Rádiové vlny, 9.3.2011, dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/R%C3%A1diov%C3%A9_vlny, čerpáno 11.3.2011

²²Wikipedie, otevřená encyklopedie, Velmi krátké vlny, 18.3.2011, dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Velmi_kr%C3%A1tk%C3%A9_vlny, čerpáno 20.3.2011

Tabulka č. 3 Klasifikace stanic

Priorita	Země/Region	Pokrytí	Sledovanost	Prostředek vysílání	Vysílací čas	pravidelnost vysílání
A	Velmi nestabilní, občanské války, terorismus, nepokoje	Celostátní, v místech krize	více jak 5%	FM	prime time/ live	Rádio 5x týdně, TV 1x týdně
B	Nestabilní země, časté nepokoje	Celostátní, v místech krize	více jak 5%	FM	prime time/ live	Rádio 5x týdně, TV 1x týdně
C	Občasné nepokoje, nedostatek informací	Regionální, hlavní město	méně jak 5%	AM	záznam, opakované pořady	Rádio 3x týdně, TV 1x týdně
D	Občasné nepokoje, nedostatek informací	Regionální, hlavní město	méně jak 5%	AM	záznam, opakované pořady	Rádio 3x týdně, TV 1x měsíčně
E	Relativně stabilní země za posledních 10 let	Omezená území	méně jak 5%	AM	noční časy mezi 0000-0500	Rádio 3x týdně, TV 1x měsíčně

4.2. Rozpočet jazykových servisů pro Hlas Ameriky

Tabulka č. 4 Rozdělení jazyků vysílaných VOA

Země	Jazyk	Roční náklady na vysílání v tisících \$	Z	Priorita	Index demokracie	Index svobodného tisku	Úspěšnost		
							Televize	Rádio	Internet
Albánie	Albánština	1.753	12	C	5,86	21,5	43,30%	6,40%	1,30%
Makedonie				D	6,16	20,4	9,30%	1,1%	0,40%
Kosovo				C	-	24,83	62,10%	14,4%	2,60%
Arménie	Arménština	351	2	B	4,09	27,5	35,40%	ne	0,40%
Ázerbájdžán	Azerbajdžánština	786	5	A	3,15	56,38	0,40%	0,50%	0,30%
Bangladéš	Bangla	1.596	12	D	5,87	42,5	0,40%	2,70%	ne
Bosna a Hercegovina	Bosenština	717	5	B	5,32	19,5	7,70%	2,50%	0,10%
Barma	Burmese	2.406	13	A	1,77	94,5	0,70%	21,6%	ne
Provincie Guangdong	Cantonese	1.266	7	A	3,14		údaje nejsou k dispozici - VOA je zde zakázané poslouchat		
Sřední Afrika- Rwanda, Burundi	Kinyarwanda , Kirundi	1.319	9	A	3,25, 4,01	81	ne	70,2%	0,5%
Haiti	Kreole	1.174	10	B	4,00	16,38	ne	49,8%	1,8%
Chorvatsko	Chorvatština	944	6	E	6,81	17,5	3%	2%	ne
Afghánistán	Dari	3.721	22	A	2,48	51,67	14,3%	22,4%	ne
Ghana	Angličtina	3.050	16	D	6,02	8	3,8%	5,6%	0,1%
Nigerie				A	3,47	51,5	1,2%	3,7%	0,2%
Asie, Sřední Východ	Angličtina	16.173	10 0		X	X	údaje nejsou k dispozici - VOA je zde zakázané poslouchat		
Latinská Amerika					X	X			
Afrika	Francouština	2.593	18		X	X	0,2%	4,4%	0,2%
Gruzie	Gruzinština	1.008	6	B	4,59	27	ne	0,6%	ne
Řecko	Řečtina	450	4	E	7,92	19	4,5%	2,9%	ne
Nigerie	Hausa	1.842	11	A	3,47	51,5	ne	20,7%	ne
Niger				A	3,38	28,5	ne	37,8%	ne
Etiopie	Afan Oromo	2.181	17	A	3,68	49,38	ne	2,5%	ne
	Amharic			ne			5,1%	ne	
	Tigrigna			ne			0,1%	ne	
Indonesie	Indonština	5.920	44	C	6,53	35,83	16,0%	1,2%	0,2%
Kambodža	Khmer	1.792	12	B	4,87	43,83	2,3%	17,5%	0,1%
Severní Korea	Korejština	4.242	21	A	1,08	104,75	údaje nejsou k dispozici - VOA je zde zakázané poslouchat		
Irák	Kurdština	1.630	9	B	4,00	45,58	ne	8,3%	12,1%

Laos	Lao	810	6	A	2,10	80,50	ne	1,7%	0,1%
Makedonie	Makedonština	449	2	D	6,16	22,40	22,2%	0,9%	0,9%
Čína	Mandarin	12.744	76	A	3,14	84,67	0,1%	0,1%	0,1%
Afgánistán	Pashto	2.900	20	A	2,48	51,67	6,9%	20,2%	0,1%
Írán	Perština	23.968	91	A	1,94	94,56	19,6%	0,8%	0,4%
Angola, Mozambik	Portugalština	1.321	10	A	3,32	26,50	údaje nejsou k dispozici - VOA je zde zakázán poslouchat		
				B	4,90	28,50			
Rusko	Ruština	3.105	19	B	4,26	49,9	ne	3,3%	0,1%
Srbsko Černá Hora	Srbština Černohorština	1.277	9	C	6,33	23	35,8%	4,8%	0,4%
				C	6,27	28,5	21,6%	4,3%	0,9%
Somálsko	Somálština	2.033	6	A	1,82	66	ne	61,7%	10,6%
Venezuela	Španělština	3.389	21	B	5,18	47,33	0,4%	3,5%	0,4%
Kolumbie				C	6,55	51,5	2,3%	2,2%	0,4%
Ekvádor				C	5,77	27,5	0,5%	2,1%	0,2%
Peru				C	6,40	30	1,0%	1,8%	0,5%
Bolivie				B	5,92	28,13	1,7%	5,6%	0,5%
Kenya				Svahilština	1.142	7	B	4,71	19
Tanzanie				B	5,64	17	ne	18,1%	0,3%
Thajsko	Thai	748	5	C	6,55	56,83	údaje nejsou k dispozici - VOA je zde zakázán poslouchat		
Tibet	Tibetština	3.455	22	B	4,24	19	5,3%	2,3%	ne
Turecko	Turečtina	1.378	8	D	5,73	49,25	1,0%	0,2%	0,2%
Ukrajina	Ukrajínština	1.783	12	C	6,30	46,83	8,0%	ne	0,1%
Pakistán	Urdu	10.504	24	B	4,55	56,17	5,6%	4,0%	0,1%
Uzbekistán	Uzbečtina	721	4	A	1,74	71,50	0,5%	4,0%	ne
Vietnam	Vietnamština	1.962	14	A	2,94	75,75	ne	9,0%	0,1%
Zimbabwe	Zimbabwe	1.735	2	A	2,64	39,50	1,2%	6,9%	0,3%

Zdroj: vlastní zpracování doplněné o data získaná z výroční zprávy, návrhu rozpočtu, index demokracie a index svobodného tisku získané z:²³

-
- ²³ BBG, 2010, Annual Language Service Review Briefing Book, 2011, http://media.voanews.com/documents/2010_AnnLanguageServiceReviewBriefingBook.pdf, čerpáno 8.3.2011
 - Reporters without borders, Press Freedom Index 2010, [online] <http://en.rsf.org/press-freedom-index-2010.1034.html>, čerpáno 18.3.2011
 - Andy Sennitt, 1.12.2010, VOA cuts in President's proposed FY 2011 savings <http://blogs.rnw.nl/medianetwork/voa-cuts-in-presidents-proposed-fy-2011-savings>, čerpáno 19.3.2011
 - Economist Intelligence Unit, *Democracy Index* [on-line]. 46s. (PDF). Dostupný z WWW: http://graphics.eiu.com/PDF/Democracy_Index_2010_web.pdf [čerpáno 10. března 2011]
 - Broadcasting Board of Governors, 2010, FY 2011 Budget Request <http://media.voanews.com/documents/BBGFY2011CONGBudgetSubmission-ForInternetPost.pdf>, čerpáno 12.1.2011

4.3. Rozpočet jazykových servisů pro Rádio Svobodná Evropa

Tabulka č. 5 Rozdělení jazyků vysílaných RFE/RL

Země	Jazyk	Roční náklady na vysílání v tisících \$	Z	Priorita	Index svobodného tisku	Index demokracie	Úspěšnost		
							Televize	Rádio	Internet
Kosovo	Albánština	1.100	4	C	24,83	X	ne	7,3%	1,1%
Bosna a Hercegovina	Bosenština	1.450	3	B	19,5	5,32	5,2%	7%	0,2%
Makedonie	Makedonština	860	3	D	22,4	6,16	2,8%	6,4%	0,8%
Srbsko	Srbština	1.000	5	C	23	6,33	ne	2%	0,2%
Černá Hora	Černohorština			C	28,5	6,27	ne	6,3%	0,7%
Irák	Arabic	2.051	12	B	45,58	4	ne	11,5%	8,3%
Arménie	Armenian	1.445	6	B	27,5	4,09	2,4%	9,5%	0,2%
Ázerbájdžán	Ázerbájdžánština	1.786	7	A	56,38	3,15	ne	1,3%	0,8%
Bělorusko	Běloruština	3.111	13	A	57	3,34	0,3%	1,7%	0,4%
Gruzie	Gruzinština	2.651	10	B	27	4,59	0,6%	2,9%	0,2%
Kazachstán	Kazakhština, Ruština	1.870	9	A	68,5	3,3	ne	0,2%	0,1%
Kyrgyzstán	Kyrgyzština	1.901	9	A	63	4,31	5%	4,7%	0,1%
Afghánistán	Pashto	11.200	51	A	51,67	2,48	ne	25,7%	0,1%
Irán	Perština	10.454	63	A	94,56	1,94	ne	4,1%	0,6%
Moldávie	Rumunština	1.125	4	D	18	6,33	ne	2,8%	0,4%
Rusko	Ruština	11.461	38	B	49,9	4,26	ne	2,8%	0,4%
Čečenská republika	Čečenština	1.271	10	B	X	X	údaje nejsou k dispozici – RFE/RL je zde zakázané poslouchat		
Tádžikistán	Tajikština	1.574	10	B	34,5	2,51	0,20%	4,40%	0,20%
Tatarstán, Baškortostán	Tatar-Baškir	990	6	B	31,5	X	ne	0,60%	0,1%
Turkmenistán	Turkmenština	1.570	9	A	95,33	1,72	1%	0,1%	0,1%
Ukrajina	Ukrajínština	2.896	13	C	46,83	6,3	ne	2,5%	0,1%
Uzbekistán,	Uzbečtina	1.755	10	A	71,5	1,74	ne	0,4%	0,1%

Zdroj: vlastní zpracování doplněné o data získaná z výroční zprávy, návrhu rozpočtu, index demokracie a index svobodného tisku získané z:²⁴

²⁴ BBG, 2010, Annual Language Service Review Briefing Book, 2011, http://media.voanews.com/documents/2010_AnnLanguageServiceReviewBriefingBook.pdf, čerpáno 8.3.2011
Reporters without borders, Press Freedom Index 2010, [online] <http://en.rsf.org/press-freedom-index-2010.1034.html>, čerpáno 18.3.2011
Andy Sennitt, 1.12.2010, VOA cuts in President's proposed FY 2011 savings <http://blogs.rnw.nl/medianetwork/voa-cuts-in-presidents-proposed-fy-2011-savings>, čerpáno 19.3.2011

5. Srovnání vysílání mezi VOA a RFE/RL z hlediska zvolených kritérií

- Jaký je celkový roční rozpočet servisu pro Hlas Ameriky a Rádio Svobodná Evropa
- Kolik daný servis zaměstnává zaměstnanců
- Vysílání: porovnává, kolik hodin je odvysíláno ve VOA a kolik v RFE/RL, kolik existuje na daném území stanic, které přebírají programy VOA a RFE/RL
- Úspěšnost vysílání vyjádřeno jako % k populaci
- Vývoj vysílání za posledních x let
- Rozložení posluchačů z hlediska věku, vzdělání, národnosti, jazyka

²⁴Economist Intelligence Unit, *Democracy Index* [on-line]. 46s. (PDF). Dostupný z WWW:
http://graphics.eiu.com/PDF/Democracy_Index_2010_web.pdf [čerpáno 10. března 2011]

Broadcasting Board of Governors, 2010, FY 2011 Budget Request

<http://media.voanews.com/documents/BBGFY2011CONGBudgetSubmission-ForInternetPost.pdf>, čerpáno 12.1.2011

5.1. Albánský servis

VOA

10,5 odvysílaných R hodin týdně,
3,5 odvysílaných TV hodin týdně,
21 stanic vysílá VOA (z toho 9 TV
a 12 R), TV21 je třetí největší stanice
TV v Kosovu, Internet.

Roční rozpočet: \$1.753.000,00
Počet zaměstnanců: 12

RFE/RL

10,5 odvysílaných R hodin týdně,
Internet, 37 FM stanic

Roční rozpočet: \$1.100.000,00
Počet zaměstnanců: 5

Tabulka č. 6 Sledovanost VOA a RFE/RL programů v Kosovu v procentech, na náhodně zvoleném vzorku osob nad 15 let žijících v cílové oblasti, kteří v uplynulém týdnu poslouchali rádio nebo se dívali na televizi

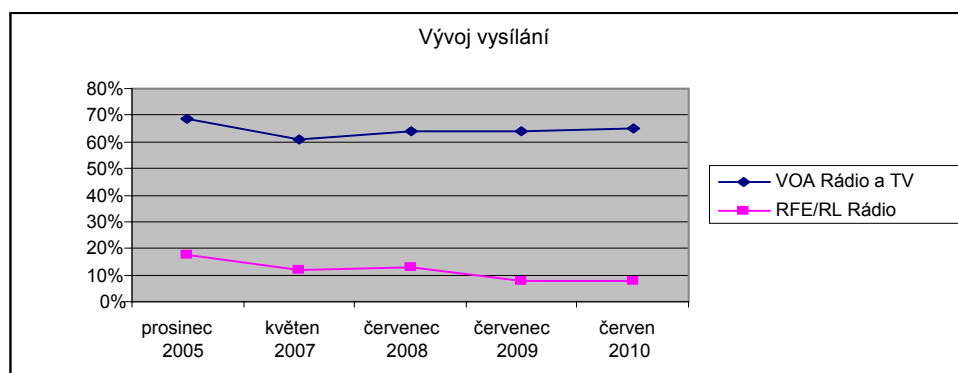
VOA TV: 62,1%	RFE/RL TV: není
VOA Rádio: 14,4%	RFE/RL Rádio: 7,3%
VOA Internet: 2,6%	RFE/RL Internet: 1.1%

Zdroj: BBG, 2010, Annual Language Service Review Briefing Book

http://media.voanews.com/documents/2010_AnnLanguageServiceReviewBriefingBook.pdf, čerpáno 8.3.2011

Vývoj úspěšnosti vysílání za posledních 5 let zobrazuje vývoj vysílání od prosince 2005 po červen 2010. Vývoj VOA vysílání je za posledních pár let téměř lineární. RFE/RL je dlouhodobě na nižší úrovni než VOA a je patrný mírný pokles mezi lety 2005 – 2010.

Graf č.1 Vývoj sledovanosti programů VOA a RFE/RL v Kosovu od roku 2005-2010 měřený v procentech populace starší 15 let.

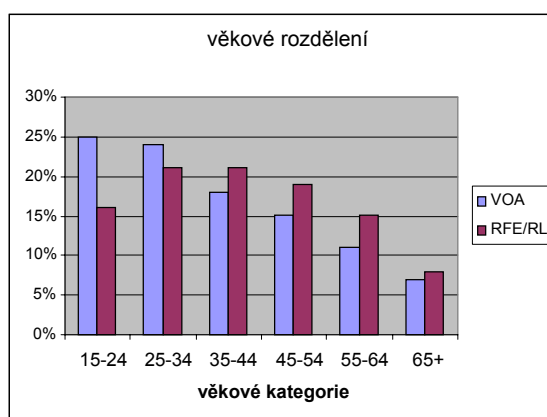

Zdroj: BBG, 2010, Annual Language Service Review Briefing Book

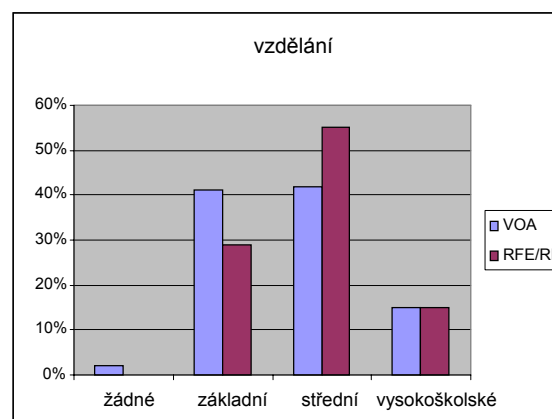
http://media.voanews.com/documents/2010_AnnLanguageServiceReviewBriefingBook.pdf, čerpáno 8.3.2011

Následující dva grafy zachycují věkové rozdělení posluchačů v procentech a vzdělanostní rozčlenění posluchačů. VOA upřednostňují mladší věkové skupiny od 15ti do 34 let. RFE/RL je populárnější u starších věkových skupin. Z hlediska vzdělanostních skupin poslouchají programy RFE/RL nejvíce lidé se středoškolským vzděláním, VOA má přibližně stejný poměr posluchačů mezi lidmi se základním a středoškolským vzděláním.

Graf č.2 Rozdělení posluchačů z hlediska věku mezi VOA a RFE/RL od 15 do 65 a více let vyjádřených v procentech

Graf č.3 Rozdělení posluchačů VOA a RFE/RL podle dosaženého vzdělání vyjádřeno v procentech

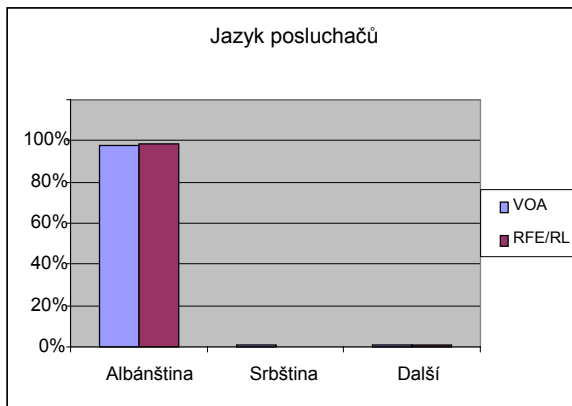

Zdroj: BBG, 2010, Annual Language Service Review Briefing Book

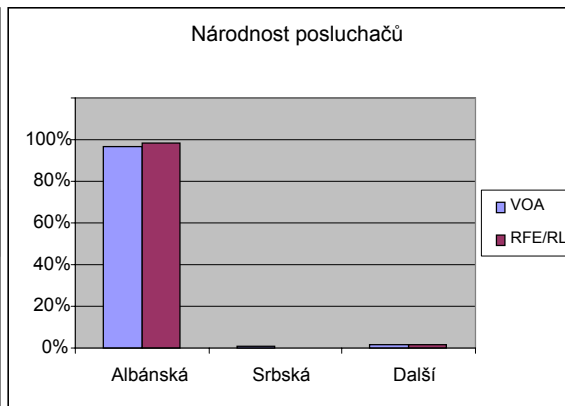
http://media.voanews.com/documents/2010_AnnLanguageServiceReviewBriefingBook.pdf, čerpáno 8.3.2011

Z hlediska jazykového členění a národnosti posluchačů má v obou případech převahu Albánština a albánská národnost. Srbové jsou v menšině, připadá na ně okolo 1 procenta.

Graf č.4 Rozdělení posluchačů mezi VOA a RFE/RL z hlediska jazyka kterým hovoří, vyjádřeno v procentech

Graf č.5 Rozdělení posluchačů mezi VOA a RFE/RL z hlediska jejich národnosti, vyjádřeno v procentech

Zdroj: BBG, 2010, Annual Language Service Review Briefing Book

http://media.voanews.com/documents/2010_AnnLanguageServiceReviewBriefingBook.pdf, čerpáno 8.3.2011

Priorita vysílání: C

Zhodnocení:

Z výsledků plyne, že Hlas Ameriky má v Kosovu vyšší sledovanost než Rádio Svoboná Evropa / Rádio Svoboda. Navíc VOA vysílá v Kosovu i TV programy, které mají velkou sledovanost. Z hlediska dlouhodobějšího vývoje je jednoznačně VOA sledovanější. VOA je oblíbenější u mladších obyvatel, lidé nad 35 let dávají přednost RFE/RL. Národnost a jazyk posluchačů je v obou případech téměř identický. Vzhledem k tomu, že mají oba stejné pokrytí a RFE/RL je v porovnání s VOA o dost horší, představují programy RFE/RL možnost pro ušetření nákladů

5.2. Bosenský servis

VOA

RFE/RL

2,75 odvysílaných TV hodin týdně,
Internet, 15 televizních stanic,
2 odvysílané R hodiny týdně

Roční rozpočet: \$717.000,00
Zahrnuje: \$500.000,00 TV a
\$217.000,00 R

10,5 odvysílaných rádiových hodin
týdně, Internet, 46 FM stanic, 9 TV
stanic, 2 odvysílané TV hodiny
týdně.

Roční rozpočet: \$1.450.000,00

VOA i RFE/RL má stejné pokrytí.

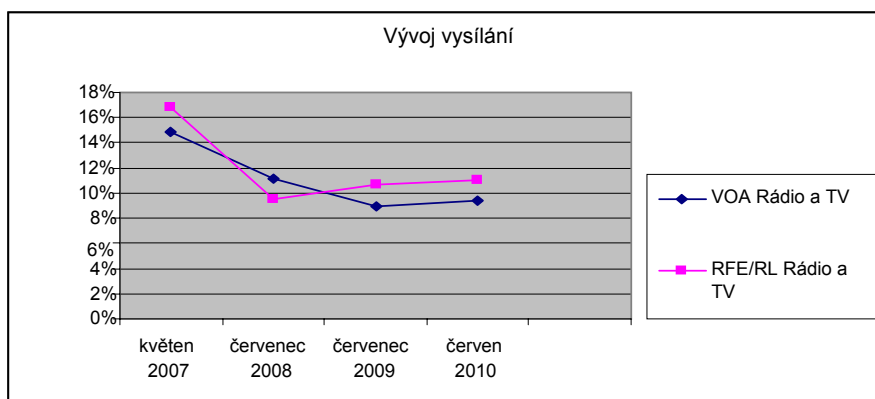
Tabulka č. 7 Sledovanost VOA a RFE/RL programů v Bosně a Hercegovině v procentech, na náhodně zvoleném vzorku osob nad 15 let žijících v cílové oblasti, kteří v uplynulém týdnu poslouchali rádio nebo se dívali na televizi

VOA TV: 7,7%	RFE/RL TV: 5,2%
VOA Rádio: 1,5%	RFE/RL Rádio: 7,0%
VOA Internet: 0,1%	RFE/RL Internet: 0,2%

Zdroj: BBG, 2010, Annual Language Service Review Briefing Book

http://media.voanews.com/documents/2010_AnnLanguageServiceReviewBriefingBook.pdf, čerpáno 8.3.2011

Graf č. 6 Vývoj sledovanosti programů VOA a RFE/RL v bosenštině od roku 2007-2010 měřený v procentech populace starší 15 let.

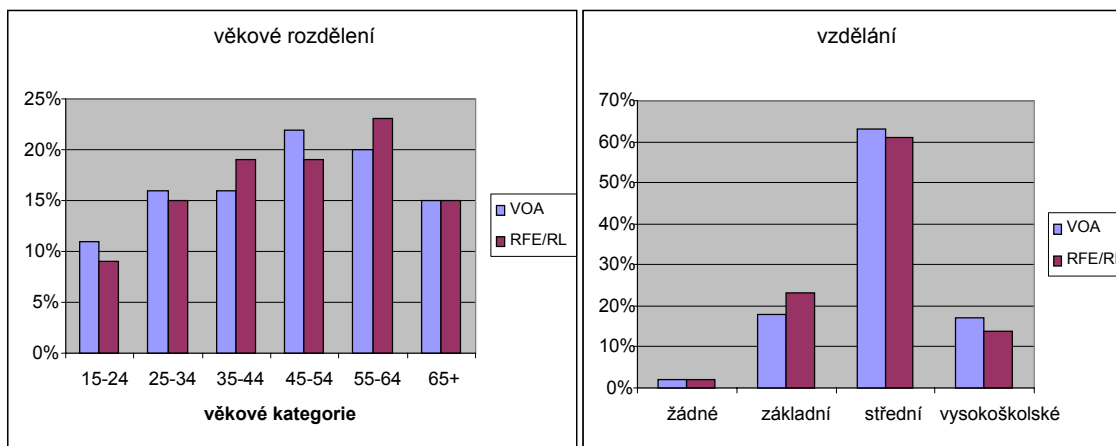
Zdroj: BBG, 2010, Annual Language Service Review Briefing Book

http://media.voanews.com/documents/2010_AnnLanguageServiceReviewBriefingBook.pdf, čerpáno 8.3.2011

Následující dva grafy zachycují věkové rozdělení posluchačů v procentech a vzdělanostní rozčlenění posluchačů. Ze zjištěných dat vyplývá, že není velký rozdíl mezi VOA a RFE/RL v jednotlivých věkových kategoriích. V některých věkových kategoriích převažuje v oblíbenosti VOA v jiných RFE/RL. Ovšem v žádné kategorii není rozdíl větší než 3%. Z hlediska vzdělanostních skupin je oblíbenost VOA a RFE/RL mezi jednotlivými vzdělanostními skupinami téměř stejná. V obou případech převažují středoškoláci.

Graf č.7 Rozdělení posluchačů z hlediska věku mezi VOA a RFE/RL od 15 do 65 a více let, vyjádřeno v procentech

Graf č.8 Rozdělení posluchačů VOA a RFE/RL podle dosaženého vzdělání vyjádřeno v procentech

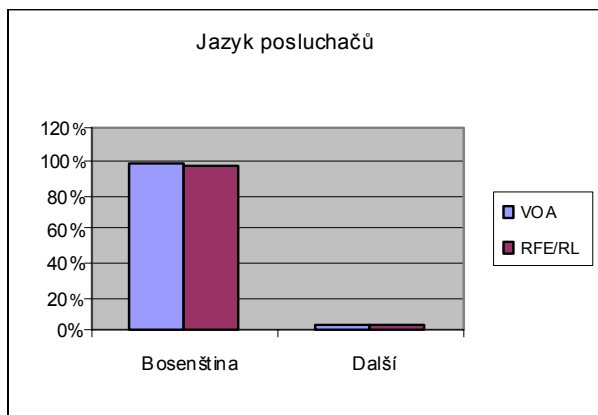

Zdroj: BBG, 2010, Annual Language Service Review Briefing Book

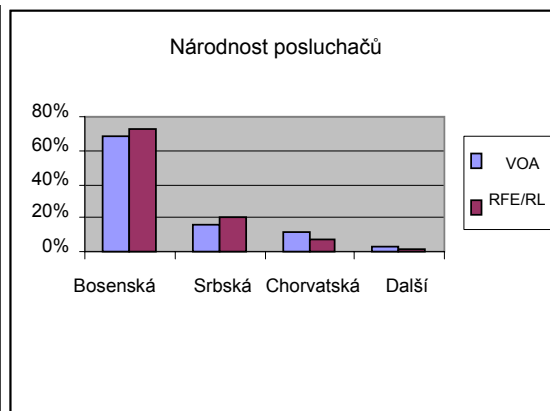
http://media.voanews.com/documents/2010_AnnLanguageServiceReviewBriefingBook.pdf, čerpáno 8.3.2011

Z hlediska jazykového členění a národnosti posluchačů má v obou případech převahu bosenština a bosenská národnost. Srbové a Chorvati jsou v menšině.

Graf č.9 Rozdělení posluchačů mezi VOA a RFE/RL z hlediska jazyka kterým hovoří, vyjádřeno v procentech

Graf č.10 Rozdělení posluchačů mezi VOA a RFE/RL z hlediska jejich národnosti, vyjádřeno v procentech

Zdroj: BBG, 2010, Annual Language Service Review Briefing Book
http://media.voanews.com/documents/2010_AnnLanguageServiceReviewBriefingBook.pdf, čerpáno 8.3.2011

Priorita: B

Zhodnocení:

Z výsledků plyne, že sledovanost Hlasu Ameriky i Rádio Svobodná Evropa / Rádio Svoboda není příliš vysoká. Ani z dlouhodobějšího vývoje není patrné zlepšení. Bosna a Hercegovina má podle EIU hodnotu demokratického indexu 5.32 což je relativně nízká hodnota, nejnižší ze všech balkánských států, kam Hlas Ameriky i Svobodná Evropa vysílají. Z tohoto úhlu pohledu má vysílání smysl. V úvahu připadá sloučení obou servisů, které by ušetřilo náklady.

5.3. Makedonský servis

VOA

RFE/RL

0,75 odvysílaných TV hodin týdně, 10 televizních stanic, (6 regionálních televizí a 4 s celostátním pokrytím) 1,5 odvysílaných R hodin týdně.

7 odvysílaných rádiových hodin týdně a 0,5 hodin TV týdně, Internet, 3 FM 12 regionálních stanic

Roční rozpočet \$449.000,00
Zahrnuje: \$320.000,00 TV
\$129.000,00 R

Roční rozpočet \$860.000,00
Zahrnuje: \$300.000,00 TV
\$560.000,00 R

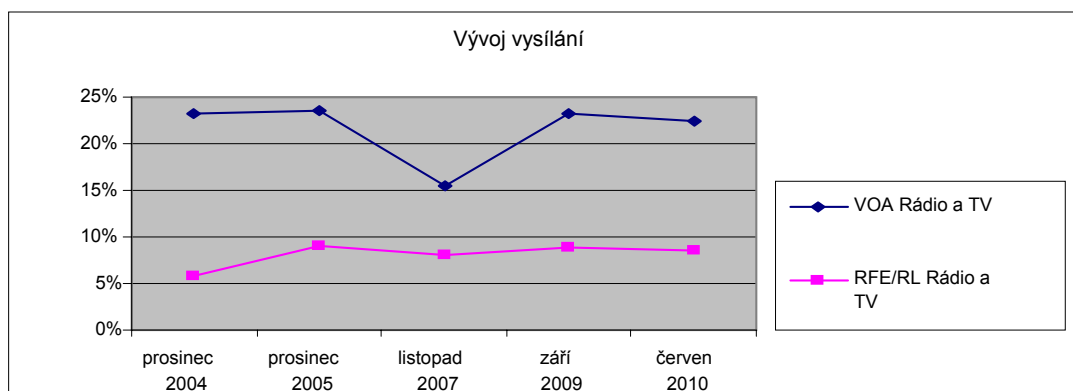
Tabulka č. 8 Sledovanost VOA a RFE/RL programů v makedóštině v procentech, na náhodně zvoleném vzorku osob nad 15 let žijících v cílové oblasti, kteří v uplynulém týdnu poslouchali rádio nebo se dívali na televizi

VOA TV: 22,2%	RFE/RL TV: 2,8%
VOA Rádio: 0,9%	RFE/RL Rádio: 6,4%
VOA Internet: 0,9%	RFE/RL Internet: 0,8%

Zdroj: BBG, 2010, Annual Language Service Review Briefing Book

http://media.voanews.com/documents/2010_AnnLanguageServiceReviewBriefingBook.pdf, čerpáno 8.3.2011

Graf č. 11 Vývoj sledovanosti programů VOA a RFE/RL v makedonštině od roku 2004-2010 měřený v procentech populace starší 15 let.

Zdroj: BBG, 2010, Annual Language Service Review Briefing Book

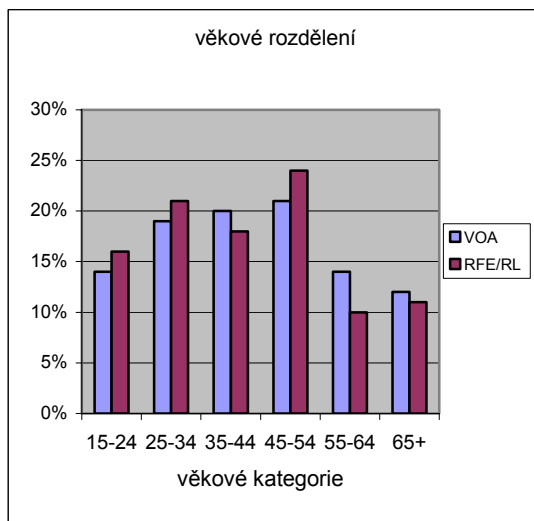
http://media.voanews.com/documents/2010_AnnLanguageServiceReviewBriefingBook.pdf, čerpáno 8.3.2011

Vývoj sledovanosti vysílání dokazuje, že VOA má až na rok 2007 v podstatě lineární průběh sledovanosti, v posledním roce lze zaznamenat mírný pokles. Vývoj sledovanosti vysílání RFE/RL se dlouhodobě drží po 10%.

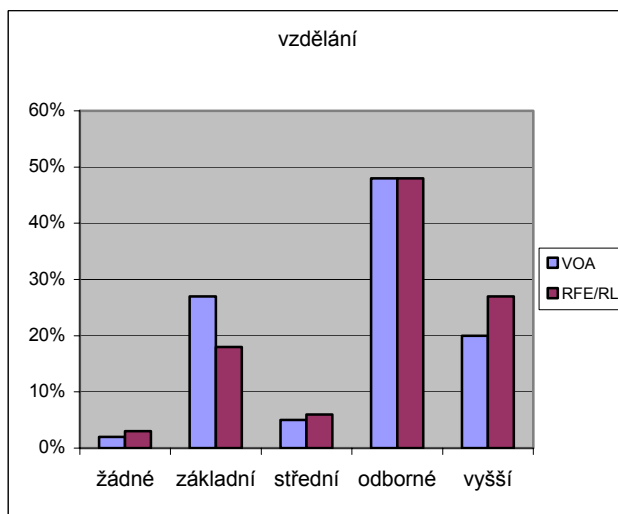
Podle rozdělení segmentu posluchačů podle různých věkových kategorií není jednoznačně patrný rozdíl v oblíbenosti mezi VOA a RFE/RL. U některých věkových skupin je populárnější VOA u jiných RFE/RL ovšem u žádné věkové kategorie není tento rozdíl příliš velký.

Rozdělení do pěti vzdělanostních skupin opět ukazuje, že mezi jednotlivými skupinami jsou jen malé rozdíly v oblíbenosti VOA a RFE/RL.

Graf č.12 Rozdělení posluchačů z hlediska věku mezi VOA a RFE/RL od 15 do 65 a více let, vyjádřeno v procentech

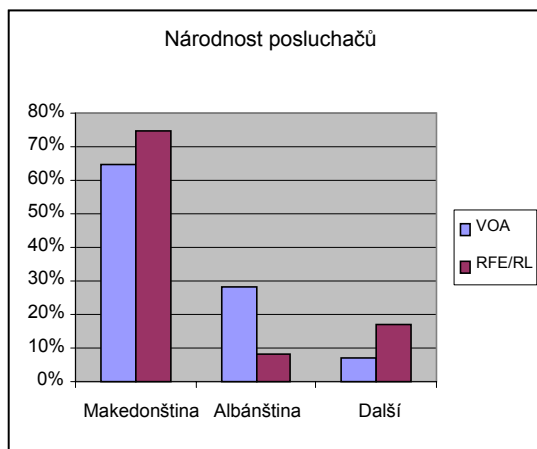
Graf č.13 Rozdělení posluchačů VOA a RFE/RL podle dosaženého vzdělání vyjádřeno v procentech

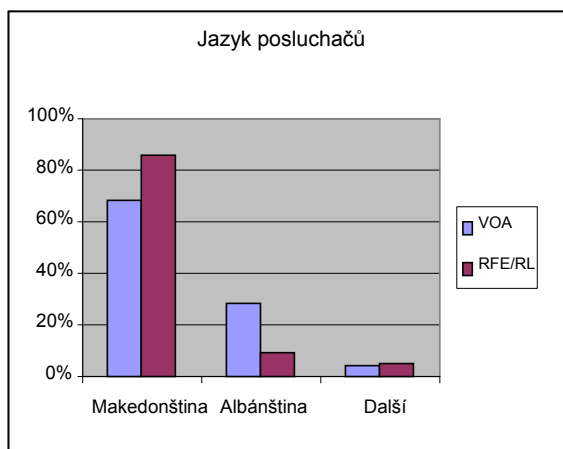
Zdroj: BBG, 2010, Annual Language Service Review Briefing Book

http://media.voanews.com/documents/2010_AnnLanguageServiceReviewBriefingBook.pdf, čerpáno 8.3.2011

Graf č.14 Rozdělení posluchačů mezi VOA a RFE/RL z hlediska jazyka kterým hovoří, vyjádřeno v procentech

Graf č.15 Rozdělení posluchačů mezi VOA a RFE/RL z hlediska jejich národnosti, vyjádřeno v procentech

Zdroj: BBG, 2010, Annual Language Service Review Briefing Book

http://media.voanews.com/documents/2010_AnnLanguageServiceReviewBriefingBook.pdf, čerpáno 8.3.2011

Nejvíce posluchačů tvoří pro VOA i RFE/RL Makedonci, téměř 30% posluchačů VOA tvoří Albánci.

Jazykové členění odpovídá národnosti posluchačů. Nejvíce jich mluví makedonsky, téměř 30% VOA posluchačů mluví albánsky.

Priorita: D

Zhodnocení:

RFE/RL má velmi nízkou sledovanost televizních programů v porovnání s programy VOA. Na druhou stranu rádiové vysílání RFE/RL poslouchá více jak šestinásobek posluchačů VOA. Rozdělení posluchačů podle věku, vzdělání nepředstavuje v žádném segmentu větší rozdíl. Rádiové vysílání Hlasu Ameriky není moc oblíbené a vzhledem k tomu že I.D. v Makedonii dosahuje po Srbsku druhé nejvyšší hodnoty 6.16, dalo by se uvažovat o zrušení rádiového vysílání VOA a televizního vysílání RFE/RL. To by představovalo pro VOA rádio a RFE/RL TV možnou úsporu prostředků.

5.4. Srbský a černohorský servis

Srbština a Černohorština jsou jazyky, které jsou kromě Srbska a Černé Hory ve větší míře užívány i na území Bosny a Hercegoviny, Chorvatska a Kosova.

VOA

RFE/RL

3,75 hodiny odvysílaných TV týdně, 3,5 hodiny rádiového vysílání týdně 30 televizních stanic na území Srbska přijímá VOA programy, 7 TV stanic v Černé Hoře, 7 TV stanic v Kosovu, 7 TV stanic v Bosně a 1 TV stanice v Makedonii. 20 rádiových stanic na území Srbska a Kosova.

10,5 odvysílaných rádiových hodin týdně vysílané živě a 7 hodin opakování týdně, 35 FM stanic v Srbsku, Černé Hoře, Bosně a Chorvatsku.

Roční rozpočet: \$1.277.000,00

Roční rozpočet: \$1.000.000,00

Tabulka č. 9 Sledovanost VOA a RFE/RL programů v Srbsku a Černé Hoře v procentech, na náhodně zvoleném vzorku osob nad 15 let žijících v cílové oblasti, kteří v uplynulém týdnu poslouchali rádio nebo se dívali na televizi

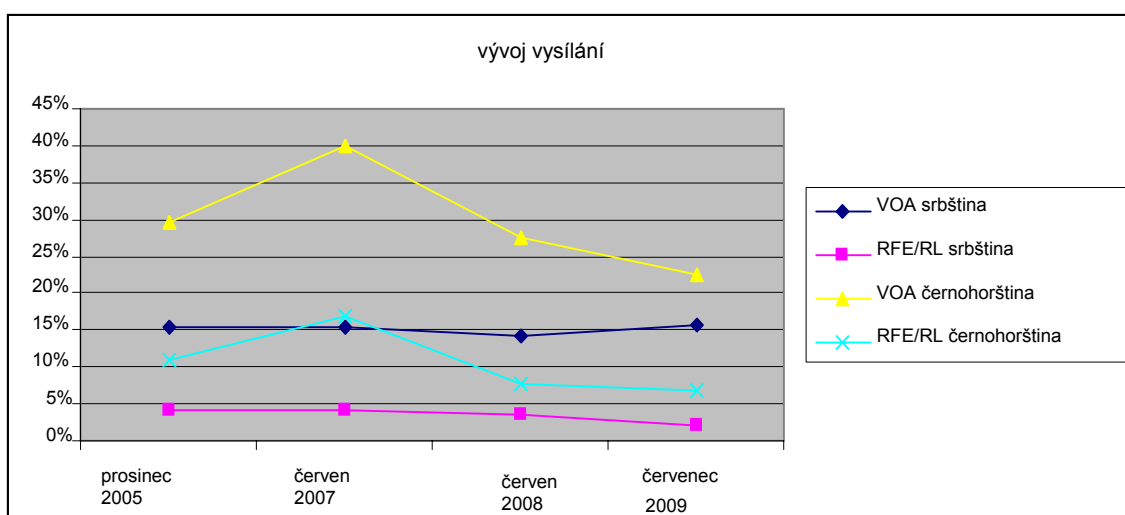
VOA TV srbština: 14,1%	RFE/RL TV srbština: není
VOA TV černohorština: 21,6%	RFE/RL TV černohorština: není
VOA Rádio srbština: 3,1%	RFE/RL Rádio srbština: 2%
VOA Rádio černohorština: 4,3%	RFE/RL Rádio černohorština: 6,3%

Zdroj: BBG, 2010, Annual Language Service Review Briefing Book

http://media.voanews.com/documents/2010_AnnLanguageServiceReviewBriefingBook.pdf, čerpáno 8.3.2011

Vývoj úspěšnosti vysílání za poslední 4 roky zobrazuje vývoj vysílání od prosince 2004 po červen 2010. Z grafu vývoje vyplývá, že vysílání VOA a RFERL s srbštině má téměř lineární vývoj. Oblíbenost vysílání v černohorštině je sice v porovnání se srbštinou vyšší, ale v posledních letech má spíše sestupnou tendenci. Vyjímkou je rok 2007, v tomto roce získali Černohorci novou ústavu po prohlášení nezávislosti v roce 2006.

Graf č. 16 Vývoj sledovanosti programů VOA a RFE/RL v srbštině a černohorštině od roku 2005-2009 měřený v procentech populace starší 15 let

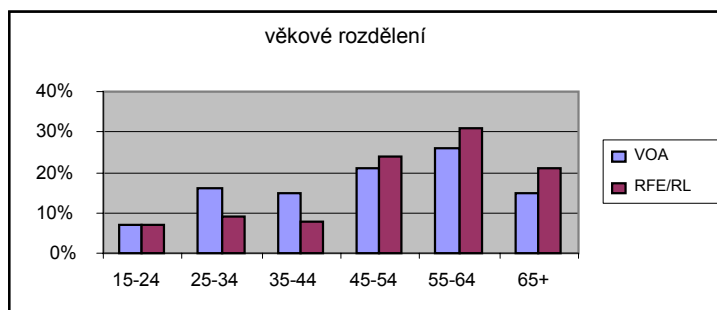
Zdroj: BBG, 2010, Annual Language Service Review Briefing Book

http://media.voanews.com/documents/2010_AnnLanguageServiceReviewBriefingBook.pdf, čerpáno 8.3.2011

Priorita: C

Nejvíce posluchačů je starších čtyřiceti pěti let a ti preferují vysílání RFE/RL, mladší věkové skupiny od 15ti let to 44 let dávají přednost vysílání VOA.

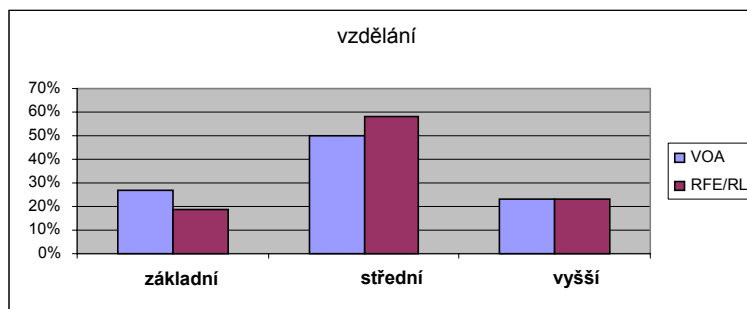
Graf č.17 Rozdělení posluchačů z hlediska věku mezi VOA a RFE/RL od 15 do 65 a více let, vyjádřeno v procentech

Zdroj: BBG, 2010, Annual Language Service Review Briefing Book
http://media.voanews.com/documents/2010_AnnLanguageServiceReviewBriefingBook.pdf, čerpáno 8.3.2011

Podle rozdělení do vzdělanostních skupin sledují programy VOA a RFE/RL shodně lidé se středoškolským vzděláním. U lidí se základním vzděláním převažuje sledování VOA a v nejvyšší vzdělanostní vrstvě je stejný poměr mezi diváky Hlasu Ameriky jako Svobodné Evropy.

Graf č.18 Rozdělení posluchačů VOA a RFE/RL podle dosaženého vzdělání vyjádřeno v procentech

Zdroj: BBG, 2010, Annual Language Service Review Briefing Book
http://media.voanews.com/documents/2010_AnnLanguageServiceReviewBriefingBook.pdf, čerpáno 8.3.2011
 Zhodnocení:

Televizní vysílání VOA programů má v obou jazycích relativně vysokou sledovanost. Rádiové vysílání v srbské většině moc oblíbené není. Jediný segment posluchačů, kde má vyšší posluchovost než VOA jsou lidé starší 55 let. Srbsko má nejvyšší index demokracie ze všech balkánských zemích 6,33. I z hlediska dlouhodobějšího vývoje není patrné, že by byl rostoucí zájem o srbské programy. V případě nutných jazykových škrtů by se dalo uvažovat o zrušení srbského vysílání a přesunout volné prostředky tam, kde jsou potřeba více.

5.5. Arménský servis

VOA

RFE/RL

1,5 odvysílaných originálních TV hodin týdně, 1,25 odvysílaných opakovaných TV hodin týdně. 1 televizní stanice, Internet.

25 hodin originálního rádiového vysílání týdně, 14 hodin opakovaného rádiového vysílání týdně, Internet, 3 FM stanice,

Zaměstnanci: 2

Rozpočet: \$351.000,00

Zaměstnanci: 6

Rozpočet: \$1.445.000,00

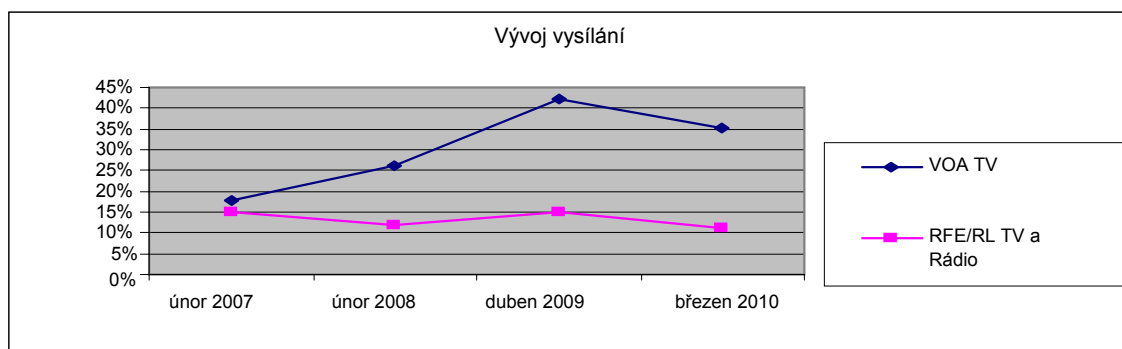
Tabulka č. 10 Sledovanost VOA a RFE/RL programů v Arménii v procentech, na náhodně zvoleném vzorku osob nad 15 let žijících v cílové oblasti, kteří v uplynulém týdnu poslouchali rádio nebo se dívali na televizi

VOA TV: 36%	RFE/RL TV: není
VOA Rádio: není	RFE/RL Rádio: 9,5%

Zdroj: BBG, 2010, Annual Language Service Review Briefing Book

http://media.voanews.com/documents/2010_AnnLanguageServiceReviewBriefingBook.pdf, čerpáno 8.3.2011

Graf č. 19 Vývoj sledovanosti programů VOA a RFE/RL v armánštině od roku 2005-2009 měřený v procentech populace starší 15 let

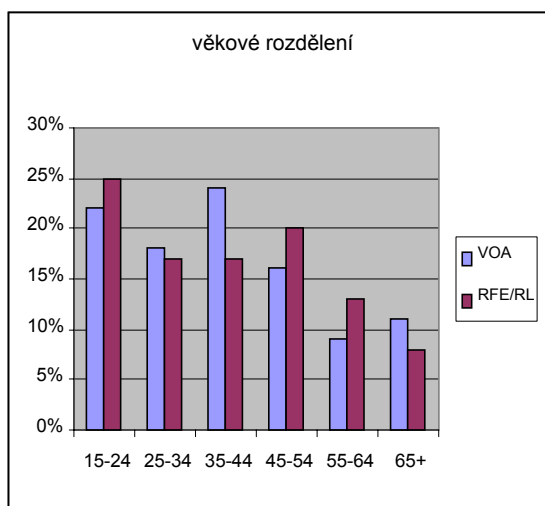
Zdroj: BBG, 2010, Annual Language Service Review Briefing Book

http://media.voanews.com/documents/2010_AnnLanguageServiceReviewBriefingBook.pdf, čerpáno 8.3.2011

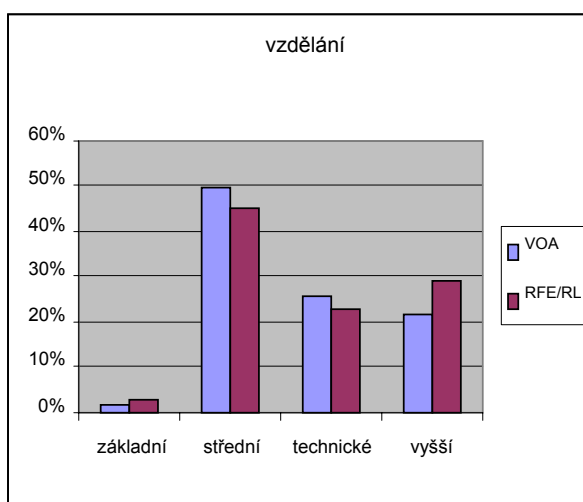
VOA TV zaznamenala větší nárůst v roce 2009, v současné době má klesající tendenci, ale pořád se její sledovanost pohybuje okolo 36%, což je v porovnání s RFE/RL vysoká hodnota. Průběh sledovanosti RFE/RL nepřesáhl v posledních čtyřech letech hranici 15%.

Podle rozdělení segmentu posluchačů podle různých věkových kategorií není jednoznačně patrný rozdíl v oblíbenosti mezi VOA a RFE/RL. U některých věkových skupin je populárnější VOA u jiných RFE/RL ovšem u žádné věkové kategorie není tento rozdíl příliš velký.

Graf č.20 Rozdělení posluchačů z hlediska věku mezi VOA a RFE/RL od 15 do 65 a více let, vyjádřeno v procentech

Graf č.21 Rozdělení posluchačů VOA a RFE/RL podle dosaženého vzdělání vyjádřeno v procentech

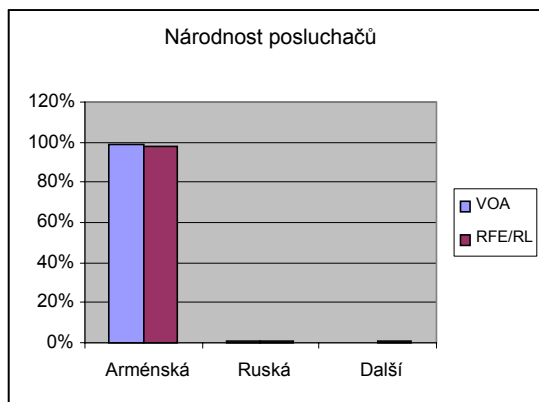

Zdroj: BBG, 2010, Annual Language Service Review Briefing Book
http://media.voanews.com/documents/2010_AnnLanguageServiceReviewBriefingBook.pdf, čerpáno 8.3.2011

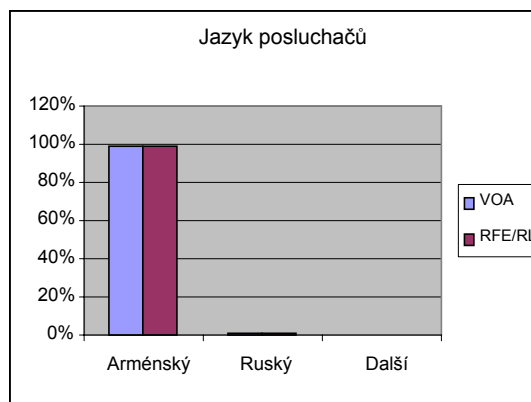
Nejvíce posluchačů VOA i RFE/RL je mezi lidmi se středoškolským vzděláním. Nejméně mezi lidmi se základním vzděláním. Poměr posluchačů mezi VOA a RFE/RL je ve všech vzdělanostních kategoriích téměř stejný.

Naprostá většina posluchačů VOA i RFE/RL tvoří Arménci. Ruskou národnost má pouhé jedno procento posluchačů.

Graf č.22 Rozdělení posluchačů mezi VOA a RFE/RL z hlediska jazyka kterým hovoří, vyjádřeno v procentech

Graf č.23 Rozdělení posluchačů mezi VOA a RFE/RL z hlediska jejich národnosti, vyjádřeno v procentech

Zdroj: BBG, 2010, Annual Language Service Review Briefing Book

http://media.voanews.com/documents/2010_AnnLanguageServiceReviewBriefingBook.pdf, čerpáno 8.3.2011

Jazykové členění kopíruje národnostní složení Arménie. 99% posluchačů hovoří arménským jazykem, 1% tvoří rusky mluvící posluchači.

Priorita: B

Zhodnocení:

Arménie má nízký index demokracie 4.09, řadí se tak do 3. skupiny – smíšené režimy, z tohoto úhlu pohledu má vysílání VOA i RFE/RL v Arménii smysl. VOA TV má vysokou sledovanost. V roce 2008 a 2009 zaznamenalo VOA velký nárůst posluchačů, v té době se konaly v Arménii volby a následovaly demonstrace odpůrců voleb. VOA poskytovala živé zpravodajství o celé události. Vysílání RFE/RL rádiových programů má sice nižší sledovanost, ale v zemi jako je Arménie má své opodstatnění.

5.6. Gruzinský servis

VOA

7 odvysílaných originálních R hodin týdně, 7 odvysílaných opakovaných R hodin týdně. 1 rádiová stanice s největším dosahem vysílání v Gruzii, Internet.

Zaměstnanci: 6

Rozpočet: \$1.008.000,00

RFE/RL

26 hodin originálního rádiového vysílání týdně, 2 hodin opakovaného rádiového vysílání týdně, 1 hodina originálního TV vysílání, Internet, 2 FM stanice s celostátním pokrytím, 6 FM regionálních stanic, 1 národní TV.

Zaměstnanci: 10

Rozpočet: \$2.651.000,00

Tabulka č. 11 Sledovanost VOA a RFE/RL programů v Gruzii v procentech, na náhodně zvoleném vzorku osob nad 15 let žijících v cílové oblasti, kteří v uplynulém týdnu poslouchali rádio nebo se dívali na televizi

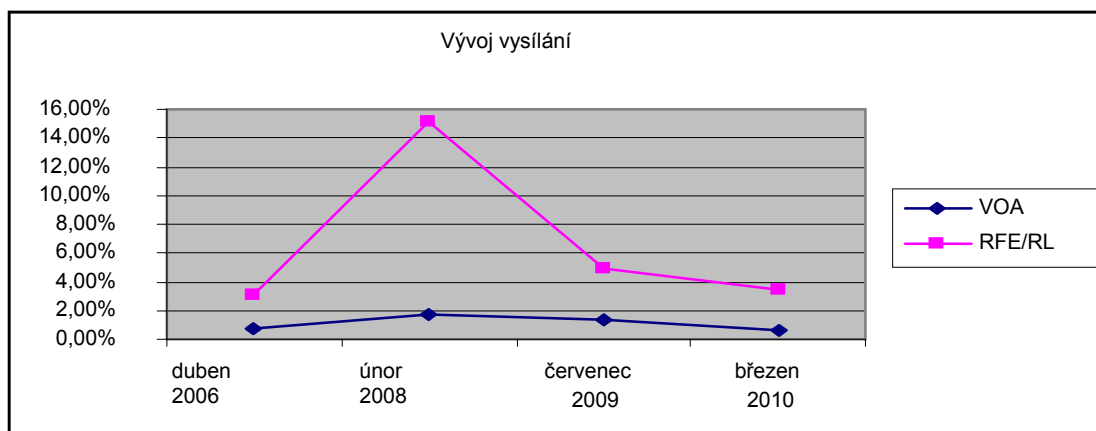
VOA TV: není	RFE/RL TV: 0,6%
VOA Rádio: 0,6%	RFE/RL Rádio: 2,9%

Zdroj: BBG, 2010, Annual Language Service Review Briefing Book

http://media.voanews.com/documents/2010_AnnLanguageServiceReviewBriefingBook.pdf, čerpáno 8.3.2011

Vývoj úspěšnosti vysílání od dubna 2006 po březen 2010 ukazuje na velký nárůst sledovanosti RFE/RL programů v roce 2008. V tom roce vypukl válečný konflikt v Jižní Osetii mezi Ruskem, Jižní Osetií a Abcházií na jedné straně a Gruzii na druhé straně. Média v této době sehrála důležitou roli.

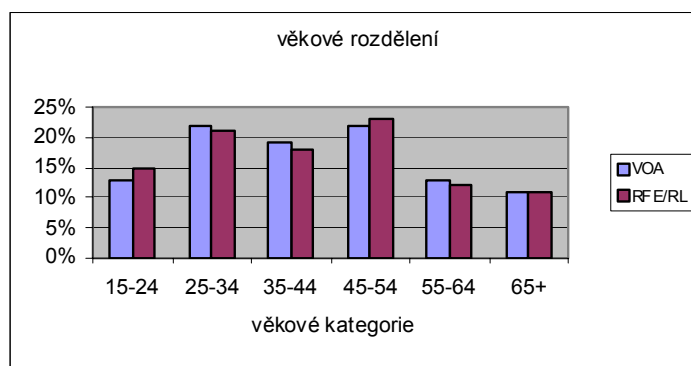
Graf č. 24 Vývoj sledovanosti programů VOA a RFE/RL v gruzinštině od roku 2006-2010 měřený v procentech populace starší 15 let

Zdroj: BBG, 2010, Annual Language Service Review Briefing Book
http://media.voanews.com/documents/2010_AnnLanguageServiceReviewBriefingBook.pdf, čerpáno 8.3.2011

V rámci jednotlivých rozdělení segmentu posluchačů podle věku, nejsou velké rozdíly mezi posluchači VOA a RFE/RL. Nejvíce posluchačů je mezi 25-54 lety.

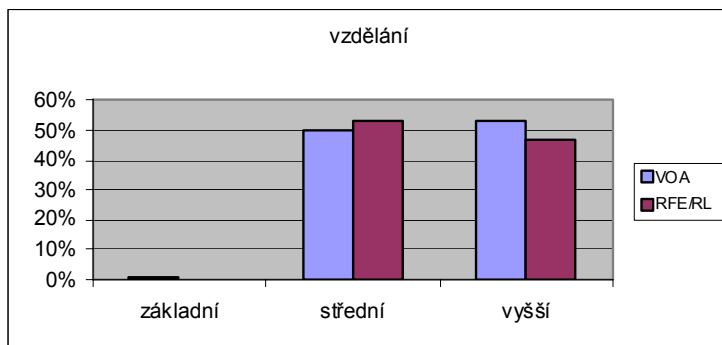
Graf č.25 Rozdělení posluchačů z hlediska věku mezi VOA a RFE/RL od 15 do 65 a více let, vyjádřeno v procentech

Zdroj: BBG, 2010, Annual Language Service Review Briefing Book
http://media.voanews.com/documents/2010_AnnLanguageServiceReviewBriefingBook.pdf, čerpáno 8.3.2011

Většina posluchačů jak VOA tak RFE/RL je mezi lidmi alespoň se středoškolským vzděláním.

**Graf č.26 Rozdělení posluchačů VOA a RFE/RL podle dosaženého vzdělání
vyjádřeno v procentech**

Zdroj: BBG, 2010, Annual Language Service Review Briefing Book
http://media.voanews.com/documents/2010_AnnLanguageServiceReviewBriefingBook.pdf, čerpáno 8.3.2011

Z hlediska národnosti a jazyka jsou posluchači v obou případech ze sta procent Gruzinci.

Priorita: B

Zhodnocení:

Vzhledem k politické nestabilitě a událostem v roce 2008, vypukl válečný konflikt v Jižní Osetii mezi Ruskem, Jižní Osetií a Abcházií na jedné straně a Gruzii na druhé straně, má vysílání programů VOA a RFE/RL smysl. Index demokracie je zde nízký: 4,59.

5.7. Afghánský servis – jazyk dari

VOA

RFE/RL

84 odvysílaných originálních R hodin týdně, 6 odvysílaných TV hodin týdně. 1 televizní stanice. Internet. 2 rádiové stanice

42 hodin originálního rádiového vysílání týdně, Internet, 9 stanic (8FM, 1AM)

Zaměstnanci: 22
Rozpočet: \$3.721.000,00

Zaměstnanci: 30
Rozpočet: \$11.236.000,00

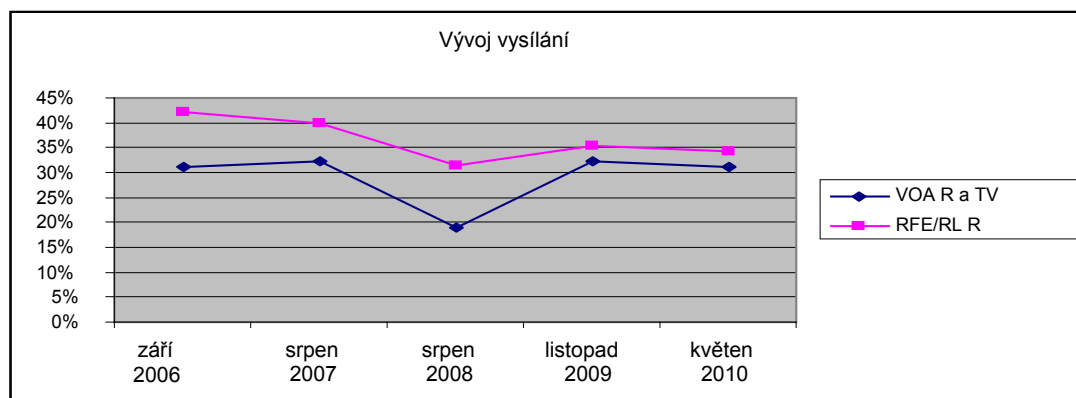
Tabulka č. 12 Sledovanost VOA a RFE/RL programů v jazyce dari v procentech, na náhodně zvoleném vzorku osob nad 15 let žijících v cílové oblasti, kteří v uplynulém týdnu poslouchali rádio nebo se dívali na televizi

VOA TV: 14,3%	RFE/RL TV: není
VOA Rádio: 22,4%	RFE/RL Rádio: 35,5%

Zdroj: BBG, 2010, Annual Language Service Review Briefing Book

http://media.voanews.com/documents/2010_AnnLanguageServiceReviewBriefingBook.pdf, čerpáno 8.3.2011

Graf č. 27 Vývoj sledovanosti programů VOA a RFE/RL v jazyce dari od roku 2006-2010 měřený v procentech populace starší 15 let

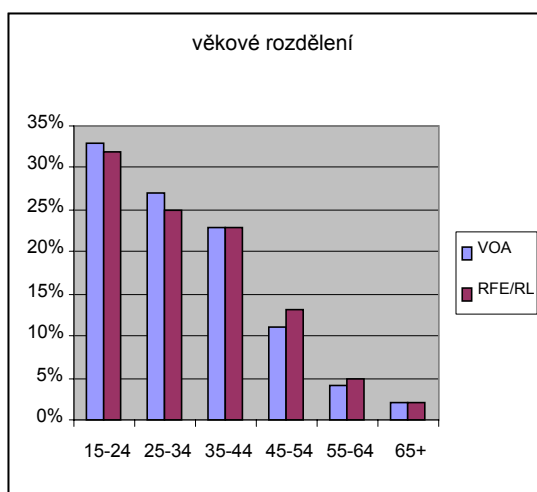
Zdroj: BBG, 2010, Annual Language Service Review Briefing Book

http://media.voanews.com/documents/2010_AnnLanguageServiceReviewBriefingBook.pdf, čerpáno 8.3.2011

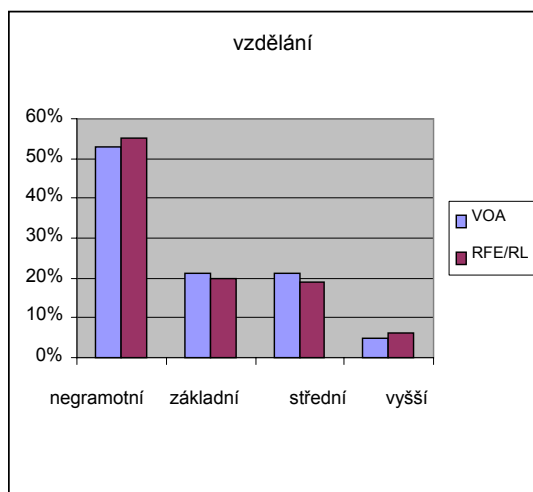
Vývoj úspěšnosti vysílání za ukazuje na dlouhodobě vysokou sledovanost obou programů. Programy VOA i RFE/RL jsou v Afghánistánu populární.

Věkové rozdělení ukazuje, že sledovanost obou programů s věkem klesá. Nejvíce se o programy zajímají mladí lidé.

Graf č.28 Rozdělení posluchačů z hlediska věku mezi VOA a RFE/RL od 15 do 65 a více let, vyjádřeno v procentech

Graf č.29 Rozdělení posluchačů VOA a RFE/RL podle dosaženého vzdělání vyjádřeno v procentech

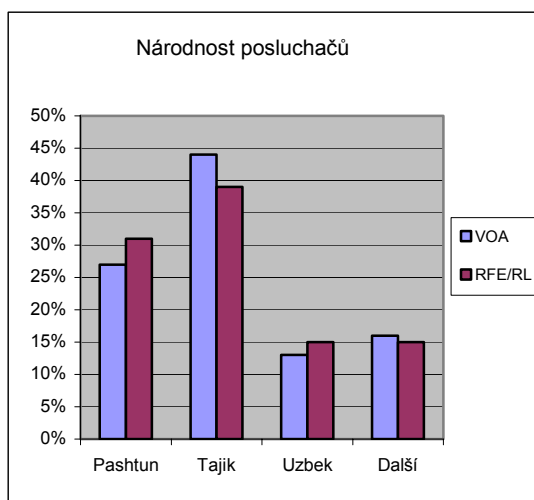
Zdroj: BBG, 2010, Annual Language Service Review Briefing Book http://media.voanews.com/documents/2010_AnnLanguageServiceReviewBriefingBook.pdf, čerpáno 8.3.2011

Nejvíce posluchačů VOA i RFE/RL je mezi lidmi bez vzdělání. Podle odhadů UNESCO patří Afghánistán mezi 5 zemí s největší negramotností na světě. Odhaduje se že 63% mužů a až 90% žen jsou negramotní.²⁵

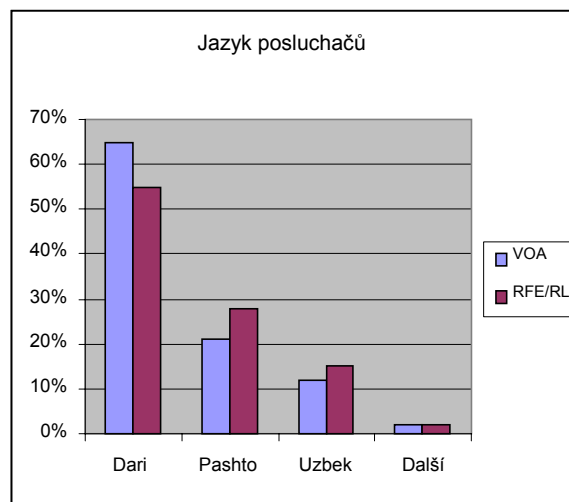
Nejvíce posluchačů jsou Tajikové.

²⁵ © UNESCO 1995-2011, Afghanistan: Educational Radio and Television joins the fight to combat rural illiteracy, <http://www.unesco.org/new/en/unesco/themes/pcpd/unesco-in-post-crisis-situations/educational-radio-and-television/>, čerpáno 11.3.2011

Graf č.30 Rozdělení posluchačů mezi VOA a RFE/RL z hlediska jazyka kterým hovoří, vyjádřeno v procentech

Graf č.31 Rozdělení posluchačů mezi VOA a RFE/RL z hlediska jejich národnosti, vyjádřeno v procentech

Zdroj: BBG, 2010, Annual Language Service Review Briefing Book
http://media.voanews.com/documents/2010_AnnLanguageServiceReviewBriefingBook.pdf, čerpáno 8.3.2011

Majoritním jazykem posluchačů je jazyk Dari, druhý nejsilnější je pak Pashto

Priorita: A

Zhodnocení:

Afgánistán patří mezi klíčové stanice jak pro VOA tak pro RFE/RL. Index demokracie je pouze 2.48 a řadí se tak mezi státy s autoritativním režimem. Sledovanost programů je vysoká. Zrušení programů by bylo v rozporu s posláním obou organizací. Afghanistan se naopak řadí mezi státy, kde by se programy měly přidávat.

5.8. Afghánský servis – jazyk pashto

VOA

6 odvysílaných originálních TV hodin týdně, 84 odvysílaných R hodin týdně. 1 televizní stanice. Internet.

2 rádiové stanice

Zaměstnanci: 20

Rozpočet: \$3.721.000,00

RFE/RL

42 hodin originálního rádiového vysílání týdně, Internet, 9 stanic (8FM, 1AM)

Zaměstnanci: 30

Rozpočet: \$11.236.000,00

Tabulka č. 13 Sledovanost VOA a RFE/RL programů v jazyku pashto v procentech, na náhodně zvoleném vzorku osob nad 15 let žijících v cílové oblasti, kteří v uplynulém týdnu poslouchali rádio nebo se dívali na televizi

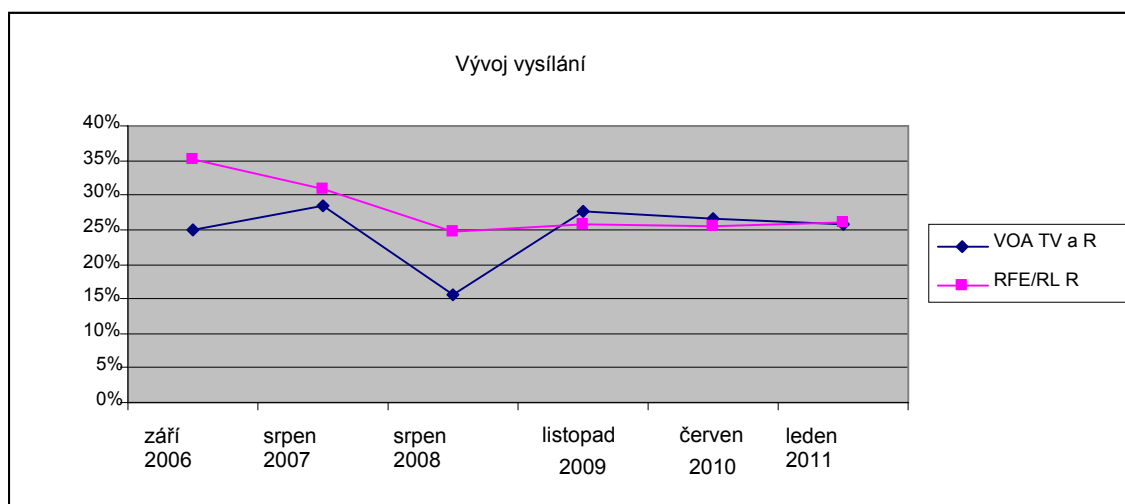
VOA TV: 6,9%	RFE/RL TV: není
VOA Rádio: 20,2%	RFE/RL Rádio: 25,7%

Zdroj: BBG, 2010, Annual Language Service Review Briefing Book

http://media.voanews.com/documents/2010_AnnLanguageServiceReviewBriefingBook.pdf, čerpáno 8.3.2011

Vývoj úspěšnosti vysílání ukazuje na dlouhodobě vysokou sledovanost obou programů. Jediným rokem, kde je zaznamenána nižší sledovanost VOA, je rok 2008, jinak se oba programy dlouhodobě vyznačují vysokou sledovaností nad 25%.

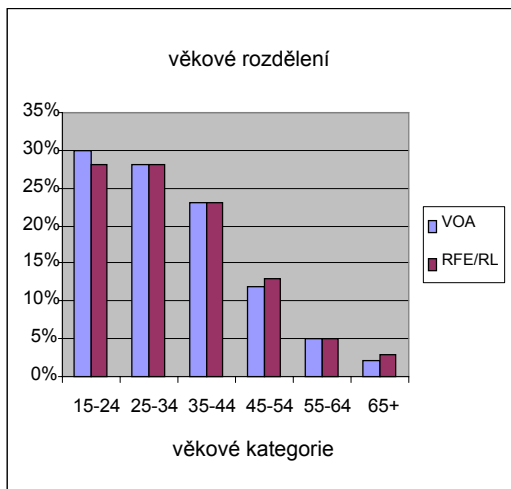
Graf č. 32 Vývoj sledovanosti programů VOA a RFE/RL v jazyce pashto od roku 2006-2011 měřený v procentech populace starší 15 let

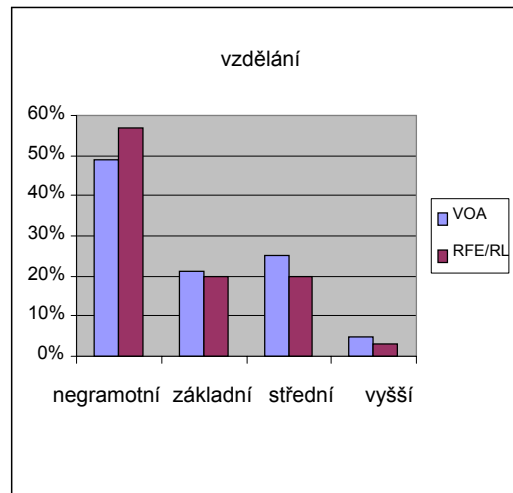
Zdroj: BBG, 2010, Annual Language Service Review Briefing Book

http://media.voanews.com/documents/2010_AnnLanguageServiceReviewBriefingBook.pdf, čerpáno 8.3.2011

Graf č.33 Rozdělení posluchačů z hlediska věku mezi VOA a RFE/RL od 15 do 65 a více let, vyjádřeno v procentech

Graf č.34 Rozdělení posluchačů VOA a RFE/RL podle dosaženého vzdělání vyjádřeno v procentech

Zdroj: BBG, 2010, Annual Language Service Review Briefing Book http://media.voanews.com/documents/2010_AnnLanguageServiceReviewBriefingBook.pdf, čerpáno 8.3.2011

Věkové rozdělení ukazuje, že sledovanost obou programů s věkem klesá. Je to dané tím, že průměrná délka života v Afghánistánu je pouze 44,64²⁶ (jedna z nejnižších na světě), tomu odpovídá i graf. Po čtyřicátém čtvrtém roce počet posluchačů strmě klesá. Rozdělení posluchačů mezi VOA a RFE/RL je téměř stejné.

Nejvíce posluchačů VOA i RFE/RL je mezi lidmi bez vzdělání. Stejně jako v případě jazyka Dari, tento fakt odpovídá úrovni vzdělání v Afghánistánu. „V létě 2003 bylo 30 % ze 7 000 afghánských škol vážně poničeno následkem bojů v předchozích letech. Za vlády Tálibánu nebylo vzdělání chlapců dostatečné a dívky se nesměly vzdělávat vůbec.“²⁷

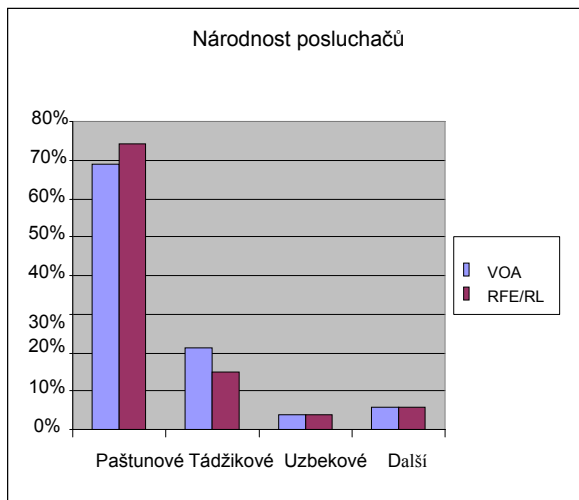
Z hlediska národnostního členění posluchačů jsou nejvýznamnější Paštunové, shodně pro VOA i RFE/RL. Paštunové tvoří přibližně 40% populace Afghánistánu. Z nich necelých 70% upřednostňuje VOA, okolo 75% dává přednost RFE/RL. Tádžikové představují 31%

²⁶ CIA - The World Factbook, *Afghanistan* [on-line]. Dostupný z WWW: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/af.html> [čerpáno 1. března 2011]

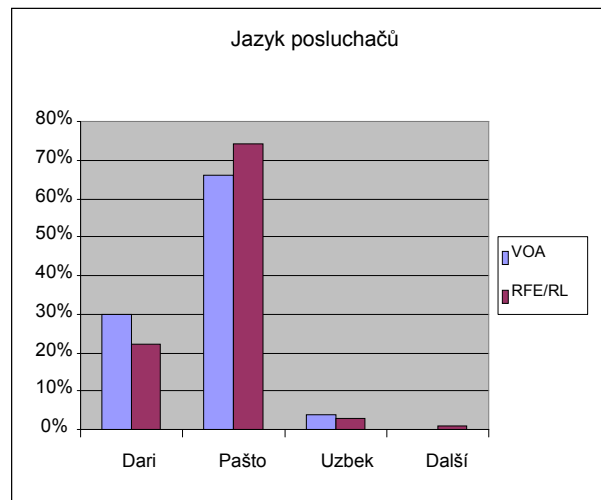
²⁷ Wikipedie, otevřená encyklopedie, Afghánistán, 19.března, 2011, [online] <http://cs.wikipedia.org/wiki/Afgh%C3%A1nist%C3%A1n#Vzd.C4.9Bl.C3.A1n.C3.AD>, čerpáno 20.března, 2011

obyvatelstva Afghánistánu, z nich 21% posluchačů poslouchá VOA a okolo 15% RFE/RL. Uzbekové tvoří menšinu.

Graf č.35 Rozdělení posluchačů mezi VOA a RFE/RL z hlediska jazyka kterým hovoří, vyjádřeno v procentech

Graf č.36 Rozdělení posluchačů mezi VOA a RFE/RL z hlediska jejich národnosti, vyjádřeno v procentech

Zdroj: BBG, 2010, Annual Language Service Review Briefing Book

http://media.voanews.com/documents/2010_AnnLanguageServiceReviewBriefingBook.pdf, čerpáno 8.3.2011

Nejvíce obyvatel Afghánistánu mluví jazykem dari, přibližně 49% obyvatelstva. Jazyk pašto je druhý nejrozšířenější u přibližně 37% obyvatel. Vysílání VOA a RFE/RL v jazyce pašto je nejoblíbenější právě u skupiny obyvatelstva, kteří tímto jazykem hovoří.

Priorita: A

Zhodnocení:

Podobně jako v případě jazyka dari, mají programy v jazyce pašto v Afghánistánu velkou sledovanost. Index demokracie je pouze 2,48 a řadí se tak mezi státy s autoritativním režimem. Následky Talibanu jsou dodnes patrné v Afghánistánu a vysílání programů napomáhá v boji s terorismem. Svoboda tisku existuje v této zemi pouze posledních šest let. Afghánistán patří mezi nejvýznamnější státy, kam Hlas Ameriky i Rádio Svobodná Evropa/ Rádio Svoboda vysílají. Zrušení programů by bylo v rozporu s posláním obou organizací.

5.9. Ázerbájdžánský servis

VOA

RFE/RL

3,5 odvysílaných originálních rádiových hodin týdně a 3,5 opakovaných hodin týdně, 1 TV hodina odvysílaná týdně. Internet. Satelitní vysílání.

29 hodin originálního rádiového vysílání týdně, 29 hodin opakování. Internet.

Zaměstnanci: 5

Zaměstnanci: 7

Rozpočet: \$786.000,00

Rozpočet: \$1.786.000,00

Tabulka č. 14 Sledovanost VOA a RFE/RL programů v Ázerbájdžánu v procentech, na náhodně zvoleném vzorku osob nad 15 let žijících v cílové oblasti, kteří v uplynulém týdnu poslouchali rádio nebo se dívali na televizi

VOA TV: 0,4%	RFE/RL TV: není
VOA Rádio: 0,6%	RFE/RL Rádio: 1,3%

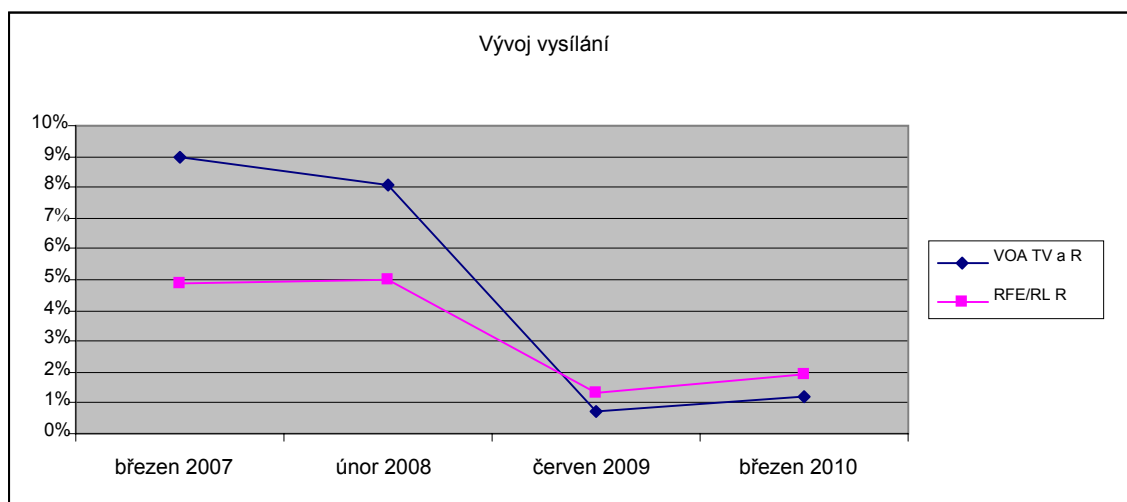
Zdroj: BBG, 2010, Annual Language Service Review Briefing Book

http://media.voanews.com/documents/2010_AnnLanguageServiceReviewBriefingBook.pdf, čerpáno 8.3.2011

Vývoj úspěšnosti vysílání za poslední 4 roky ukazuje prudký propad sledovanosti po roce 2008. V tomto roce Rada pro rozhlasové a televizní vysílání v Azerbajdžánu zakázala vysílání veškerých zahraničních televizních a rádiových programů včetně RFE/RL, VOA a BBC v národních televizích a rádiích na svém území. Jediné možné vysílání je přes satelit, krátké vlny a internet. Tento krok byl velmi kritizován v zahraničí. Prezident Rádia Svobodná Evropa, Jeff Gedmin, oznámil, že ztráta FM frekvencí znamená ztrátu většiny posluchačů. Nicméně mise přinášet necenzurované zprávy a informace lidem v Ázerbajdžánu je nyní více důležitá, než kdykoliv předtím.²⁸

²⁸ Radio Free Europe/Radio Liberty © 2011 RFE/RL, Inc., Azerbaijan Shuts Down RFE/RL, VOA, BBC, 30.12.2008, [online] http://www.rferl.org/content/Azerbaijan_Shuts_Down_RFERL_VOA_BBC/1365205.html, čerpáno 19.3.2011

Graf č. 37 Vývoj sledovanosti programů VOA a RFE/RL v ázerbájdžánštině od roku 2007-2010 měřený v procentech populace starší 15 let

Zdroj: BBG, 2010, Annual Language Service Review Briefing Book
http://media.voanews.com/documents/2010_AnnLanguageServiceReviewBriefingBook.pdf, čerpáno 8.3.2011

Z politických důvodů a vinou nespolupráce se zahraničními médii nejsou k dispozici údaje týkající se vzdělání, věku posluchačů, národnosti či jazyka posluchačů .

Zhodnocení:

Ázerbájdžán v roce 2008 zakázal veškeré vysílání zahraničních médií v národní televizi na svém území. Tento krok byl západními státy tvrdě odsouzen. Jediným nezávislým zdrojem informací zůstává internet a satelitní vysílání. Index demokracie (3,15) i index svobodného tisku je velmi nízký. Novináři bez hranic hodnotí Ázerbájdžán dokonce až na 152 místo ve svobodě tisku ze 178 hodnocených zemí světa.²⁹

²⁹ Reporters without borders, Press Freedom Index 2010, [online] <http://en.rsf.org/press-freedom-index-2010,1034.html>, čerpáno 18.3.2011

5.10. Perský servis

VOA

49 hodin originálního televizního vysílání týdně, 35 hodin rádiového vysílání týdně, internet
zaměstnanci: 91
rozpočet \$23.968.000,00

RFE/RL

55 hodin originálního rádiového vysílání týdně, 13 hodin opakování, internet, 99 hodin Radio Farda Music týdně
zaměstnanci: 63
rozpočet: \$10.454.000,00

Tabulka č. 15 Sledovanost VOA a RFE/RL programů v Iránu v procentech, na náhodně zvoleném vzorku osob nad 15 let žijících v cílové oblasti, kteří v uplynulém týdnu poslouchali rádio nebo se dívali na televizi

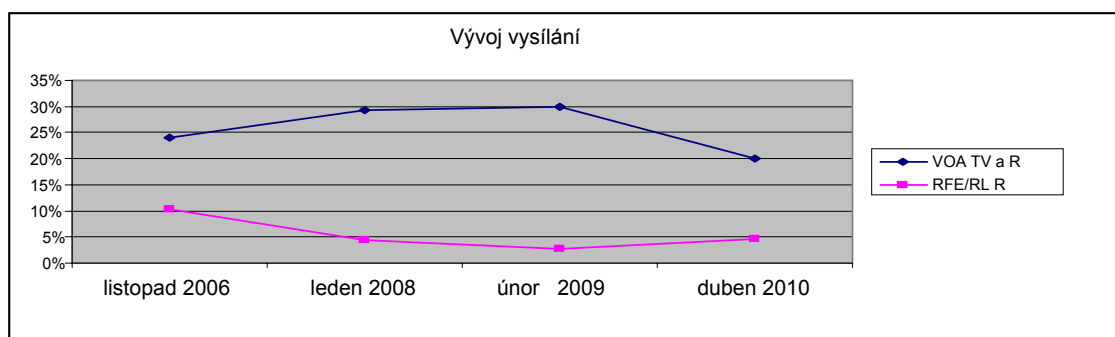
VOA TV: 19,6%	RFE/RL TV: není
VOA Rádio: 0,8%	RFE/RL Rádio: 4,1%

Zdroj: BBG, 2010, Annual Language Service Review Briefing Book

http://media.voanews.com/documents/2010_AnnLanguageServiceReviewBriefingBook.pdf, čerpáno 8.3.2011

Vývoj vysílání od roku 2006 až po rok 2010 ukazuje dlouhodobě vyšší úspěšnost VOA programů, je to dané tím, že VOA - TV programy mají vysokou sledovanost.

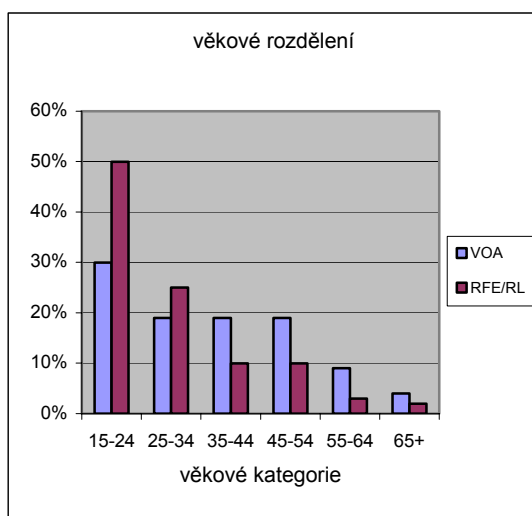
Graf č. 38 Vývoj sledovanosti programů VOA a RFE/RL v perštíně od roku 2006-2010 měřený v procentech populace starší 15 let

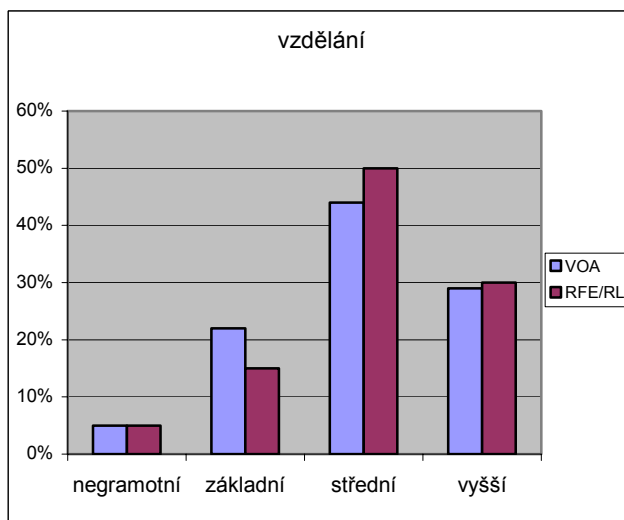
Zdroj: BBG, 2010, Annual Language Service Review Briefing Book

http://media.voanews.com/documents/2010_AnnLanguageServiceReviewBriefingBook.pdf, čerpáno 8.3.2011

Graf č.39 Rozdělení posluchačů z hlediska věku mezi VOA a RFE/RL od 15 do 65 a více let, vyjádřeno v procentech

Graf č.40 Rozdělení posluchačů VOA a RFE/RL podle dosaženého vzdělání vyjádřeno v procentech

Zdroj: BBG, 2010, Annual Language Service Review Briefing Book http://media.voanews.com/documents/2010_AnnLanguageServiceReviewBriefingBook.pdf, čerpáno 8.3.2011

Na první pohled nejvíce poslouchají programy RFE/RL mladí lidé, důvodem je hudební pořad, který je u prvních dvou věkových skupin populární.

V rámci jednotlivých vzdělávacích skupin nejsou výraznější rozdíly mezi posluchači Rádia Svobodná Evropa a Hlas Ameriky.

Zhodnocení:

Irán patří mezi země s autoritativním režimem, kde index demokracie je jeden z nejnižších na světě (1,94). Reportéři bez hranic hodnotí Irán jako čtvrtou nejhorší zemi na světě ve svobodě tisku.³⁰ Od roku 2009 jsou v zemi protesty proti znovu zvolenému prezidentovi Ahmadinejadovi a svět kritizuje Irán za jaderné zbrojení. Vysílání obou programů má v zemi smysl a bylo by v rozporu s posláním obou organizací zde provádět jakékoliv programové škrtky.

³⁰ Reporters without borders, Press Freedom Index 2010, [online] <http://en.rsf.org/press-freedom-index-2010,1034.html>, čerpáno 18.3.2011

5.11. Ruský servis

VOA

RFE/RL

1.25 odvysílaných originálních rádiových hodin týdně, Internet.

88 hodin odvysílaných rádiových hodin

Zaměstnanci: 19

Zaměstnanci: 38

Rozpočet: \$3.105.000,00

Rozpočet: \$11.461.000,00

Tabulka č. 16 Sledovanost VOA a RFE/RL programů v Rusku v procentech, na náhodně zvoleném vzorku osob nad 15 let žijících v cílové oblasti, kteří v uplynulém týdnu poslouchali rádio nebo se dívali na televizi

VOA Rádio: 0,4%

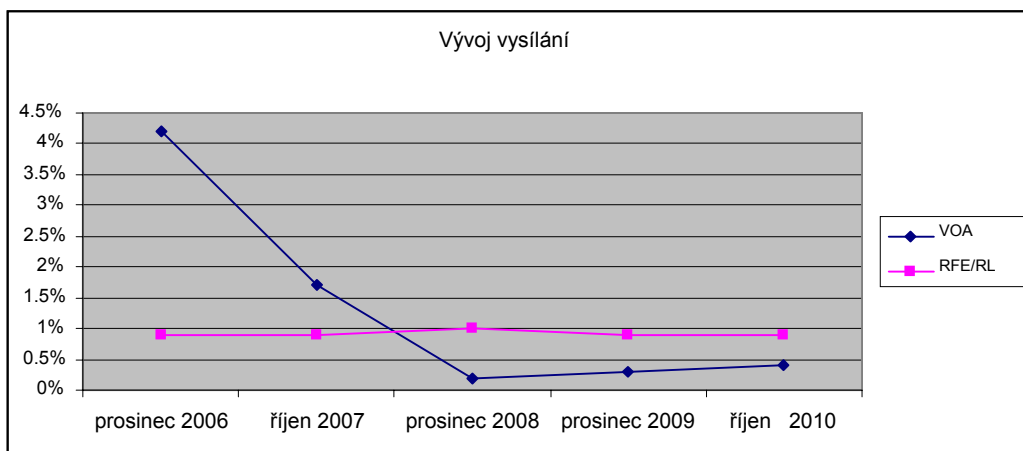
RFE/RL Rádio: 1,1%

Zdroj: BBG, 2010, Annual Language Service Review Briefing Book

http://media.voanews.com/documents/2010_AnnLanguageServiceReviewBriefingBook.pdf, čerpáno 8.3.2011

Následující graf ukazuje vývoj vysílání mezi lety 2006 až 2010. Počet stanic, které přebírají programy obou stanic, se každoročně snižuje.

Graf č. 41 Vývoj sledovanosti programů VOA a RFE/RL v ruštině od roku 2006-2010 měřený v procentech populace starší 15 let

Zdroj: BBG, 2010, Annual Language Service Review Briefing Book
http://media.voanews.com/documents/2010_AnnLanguageServiceReviewBriefingBook.pdf, čerpáno 8.3.2011

Zhodnocení:

Média jsou kontrolována státem a programy financované americkou vládou nejsou velmi vítané. Reportéři bez hranic hodnotí Rusko na 140 místě ze 178 států světa. Ani index demokracie není vysoký. Vysílání obou programů má v dané zemi smysl a programy by neměly být rušeny.

5.12. Ukrajinský servis

VOA

RFE/RL

2,5 odvysílaných originálních TV hodin týdně, 0,75 odvysílaných opakovaných TV hodin týdně. Internet. 7 TV stanic

15 hodin originálního rádiového vysílání týdně, 8 hodin opakovaného rádiového vysílání týdně, Internet, 8 stanic.

Zaměstnanci: 12
Rozpočet: \$1.783.000,00

Zaměstnanci: 13
Rozpočet: \$2.896.000,00

Tabulka č. 17 Sledovanost VOA a RFE/RL programů na Ukrajině v procentech, na náhodně zvoleném vzorku osob nad 15 let žijících v cílové oblasti, kteří v uplynulém týdnu poslouchali rádio nebo se dívali na televizi

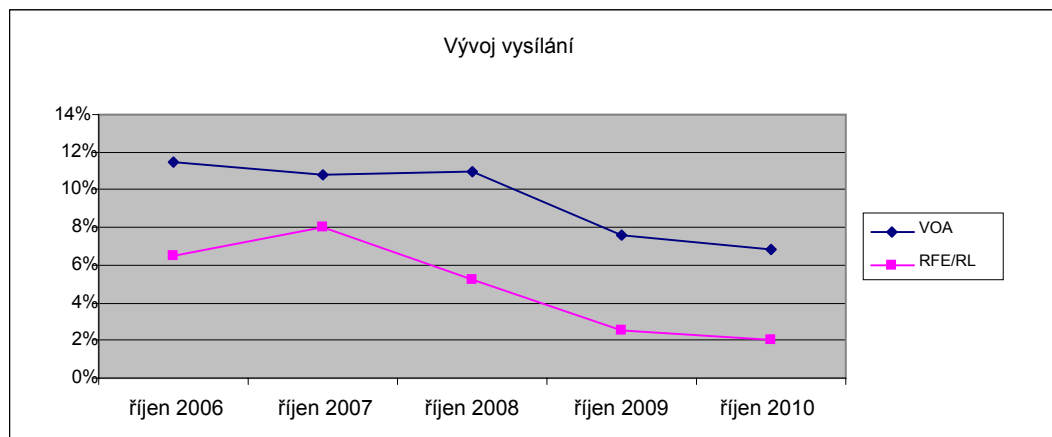
VOA TV: 3%	RFE/RL TV: není
VOA Rádio: není	RFE/RL Rádio: 1%

Zdroj: BBG, 2010, Annual Language Service Review Briefing Book

http://media.voanews.com/documents/2010_AnnLanguageServiceReviewBriefingBook.pdf, čerpáno 8.3.2011

Vývoj úspěšnosti vysílání od října 2006 po říjen 2010 ukazuje na pozvolný pokles sledovanosti obou programů.

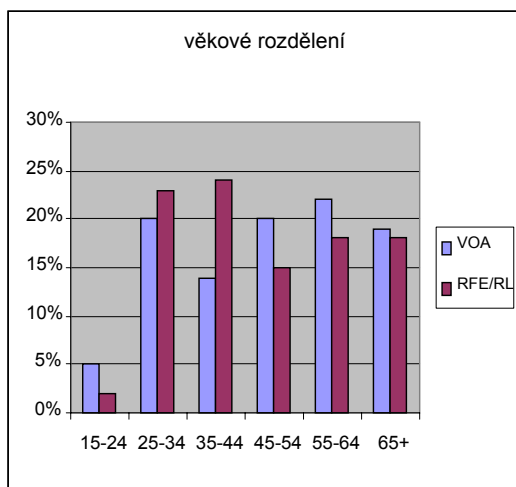
Graf č. 42 Vývoj sledovanosti programů VOA a RFE/RL v ukrajinštině od roku 2006-2010 měřený v procentech populace starší 15 let

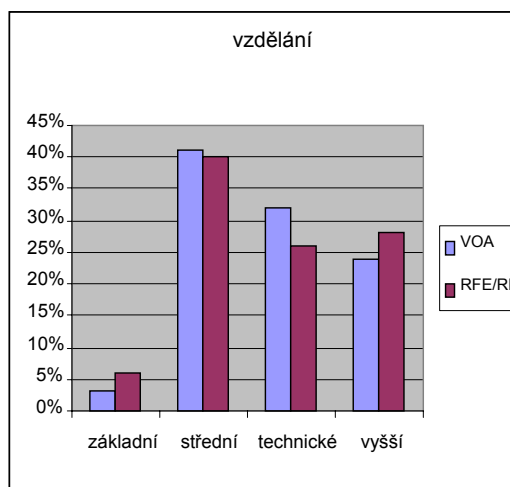
Zdroj: BBG, 2010, Annual Language Service Review Briefing Book

http://media.voanews.com/documents/2010_AnnLanguageServiceReviewBriefingBook.pdf, čerpáno 8.3.2011

Graf č.43 Rozdělení posluchačů z hlediska věku mezi VOA a RFE/RL od 15 do 65 a více let, vyjádřeno v procentech

Graf č.44 Rozdělení posluchačů VOA a RFE/RL podle dosaženého vzdělání vyjádřeno v procentech

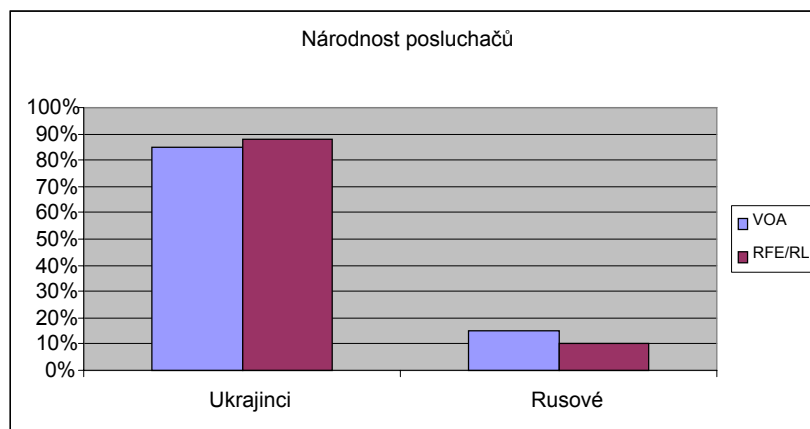
Zdroj: BBG, 2010, Annual Language Service Review Briefing Book
http://media.voanews.com/documents/2010_AnnLanguageServiceReviewBriefingBook.pdf, čerpáno 8.3.2011

Věkové skupiny mezi 25 až 44 dávají přednost programům RFE/RL a starší ročníky zase upřednostňují programy VOA.

Většinu posluchačů obou programů představují lidé se středoškolským vzděláním, kteří tvoří na Ukrajině téměř 46% populace. Ve všech případech je poměr posluchačů mezi VOA a RFE/RL hodně podobný. Dalo by se předpokládat, že kdyby se zrušily programy RFE/RL, posluchači by přešli na programy VOA.

Většina obyvatel Ukrajiny má ukrajinskou národnost, okolo 84%, zbytek tvoří ze 14% Rusové a ze zbývajících 2% národnostní menšiny, převážně ze zemí bývalého sovětského svazu. Národnost posluchačů odpovídá celkové národnosti obyvatel země.

Graf č. 45 Vývoj sledovanosti programů VOA a RFE/RL v ukrajinštině od roku 2006-2010 měřený v procentech populace starší 15 let

Zdroj: BBG, 2010, Annual Language Service Review Briefing Book
http://media.voanews.com/documents/2010_AnnLanguageServiceReviewBriefingBook.pdf,
čerpáno 8.3.2011

Jazykové členění kopíruje národností rozdělení. Nejvíce lidí mluví ukrajinsky, okolo 80%.

Zhodnocení:

Index demokracie patří k těm největším, kam se programy VOA i RFE/RL vysílají. Na druhou stranu reportéři bez hranic hodnotí Ukrajinu až na 131 místě ze všech zemí světa. VOA vysílá pouze televizní programy, RFE/RL zase pouze radiové programy. Vzhledem k politickým nepokojům při posledních volbách a velké cenzuře není vhodné provádět rozpočtové škrty v ukrajinském jazyce.

5.13. Uzbecký servis

VOA

RFE/RL

3,5 odvysílaných originálních R hodin týdně, 0,5 odvysílaných TV hodin týdně. Internet. 1 TV stanic, vysílá přes satelit, 1 rádiová stanice

20 hodin originálního rádiového vysílání týdně, 20 hodin opakovaného rádiového vysílání týdně, Internet, satelitní vysílání

Zaměstnanci: 4
Rozpočet: \$721.000,00

Zaměstnanci: 10
Rozpočet: \$1.755.000,00

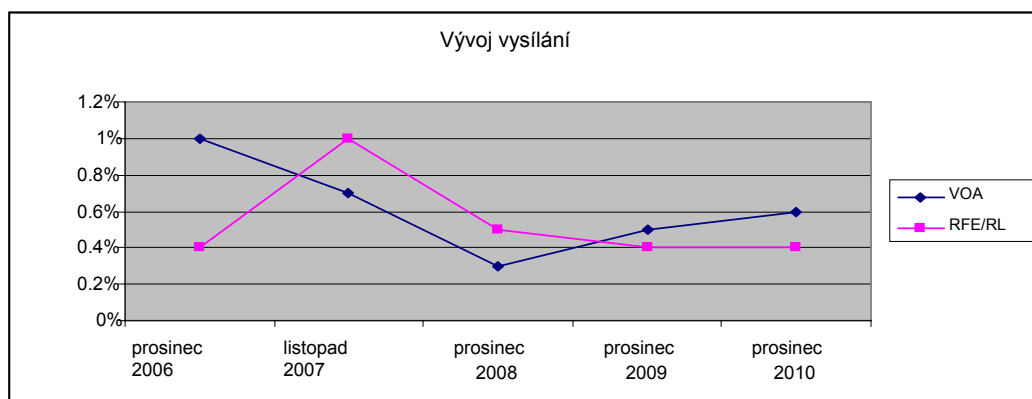
Tabulka č. 18 Sledovanost VOA a RFE/RL programů v Uzbekistánu v procentech, na náhodně zvoleném vzorku osob nad 15 let žijících v cílové oblasti, kteří v uplynulém týdnu poslouchali rádio nebo se dívali na televizi

VOA TV: 0,1%	RFE/RL TV: není
VOA Rádio: 0,02%	RFE/RL Rádio: 0,1%

Zdroj: BBG, 2010, Annual Language Service Review Briefing Book
http://media.voanews.com/documents/2010_AnnLanguageServiceReviewBriefingBook.pdf, čerpáno 8.3.2011

Vývoj úspěšnosti vysílání od prosince 2006 po prosince 2010 ukazuje na trvale velmi nízkou sledovanost obou programů. Není to tím, že by o programy nebyl zájem, ale protože uzbecká vláda nedovoluje zahraniční média v národních televizích a rozhlasech.

Graf č. 46 Vývoj sledovanosti programů VOA a RFE/RL v uzbekštině od roku 2006-2010 měřený v procentech populace starší 15 let

Zdroj: BBG, 2010, Annual Language Service Review Briefing Book
http://media.voanews.com/documents/2010_AnnLanguageServiceReviewBriefingBook.pdf, čerpáno 8.3.2011

Zhodnocení:

Uzbekistán patří mezi státy s autoritativním režimem, kde neexistuje svoboda slova. Index demokracie hodnotí Uzbekistán jako čtvrtý nejhorší na světě, reportéři bez hranic zařazují Uzbekistán na 163 místo ze 178 států. Uzbekistán podle Transparency International patří mezi pět nejvíce zkorumpovaných států světa.³¹

V zemi je silná cenzura médií, neexistují zde nezávislé televize a rádia. V zemi jsou zakázané jakékoliv diskuze v médiích týkající se politické situace. Poslouchání programů RFE/RL i VOA je zde zakázané. Jediný možný způsob vysílání programů je přes satelit, který má omezené množství lidí. Z důvodu zákazu poslouchání západních programů může být skutečný počet posluchačů mnohem vyšší než bylo výzkumem zjištěno. Současně není možné z politických důvodů zjistit bližší údaje o posluchačích, týkající se jejich věku, vzdělání, národnosti a jazyka. Uzbekistán představuje jednu z klíčových zemí, kam RFE/RL a VOA vysílají své programy. Bylo by v rozporu s posláním obou organizací zde provádět jakékoliv škrty.

³¹ Transparency International - the global coalition against corruption, Corruption Perceptions Index 2010 result, 20. března, 2011 [online] http://www.transparency.org/policy_research/surveys_indices/cpi/2010/results, čerpáno 20. března, 2011

6. Hodnocení vysílání stávajících jazyků Hlasu Ameriky

V předchozí kapitole bylo provedeno srovnání vysílání Hlasu Ameriky a Rádia Svobodná Evropa. Následující kapitola se zabývá vysíláním stávajících jazyků Hlasu Ameriky.

Ve čtvrté kapitole na straně 43 bylo provedeno rozdělení stávajících jazyků, kterými vysílá Hlas Ameriky. Těmto jazykům byl přiřazen index demokracie a index svobodného tisku. Ze srovnání jazyků vyplývá, že dva ze čtyřiceti čtyř používaných jazyků dosahují nejlepších hodnot použitých indexů. U indexu demokracie platí pravidlo, čím vyšší hodnota indexu, tím stát více splňuje podmínky demokracie. U indexu svobodného tisku to platí obráceně, nejlepší hodnota je nula. Čím nižší je hodnota indexu, tím má země svobodu tisku na vyšší úrovni.

6.1. Chorvatština

VOA vysílá v chorvatštině 5,25 hodin rádiových programů a 0,5 hodin televizních programů týdně. V zemi přebírá 8 televizních a 10 rádiových stanic programy Hlasu Ameriky. Celkový roční rozpočet na vysílání v chorvatštině činí \$944.000,00.

Reportéři bez hranic hodnotí Chorvatsko na 62 místě ze 178 hodnocených států světa. Index demokracie je vysoký (6,81), druhá nejvyšší hodnota po Řecku kam Hlas Ameriky vysílá. Chorvatsko je součástí OSN, NATO, WTO, CEFTA a kandidát do EU. Podle BBC mají Chorvatská média vysoký stupeň nezávislosti. Více jak polovina obyvatel má volný přístup k internetu. V zemi jsou hlavním zdrojem informací veřejné televize, vedle nich existuje velké množství komerčních televizí. Kabelové a satelitní vysílání je na vysoké úrovni a celá země přechází na modernější digitální televizní vysílání. V roce 2009 byl přijat nový zákon o vysílání, který má přinést transparentnost přidělování frekvencí.

Tabulka č. 19 Sledovanost VOA a RFE/RL programů v chorvatštině v procentech, na náhodně zvoleném vzorku osob nad 15 let žijících v cílové oblasti, kteří v uplynulém týdnu poslouchali rádio nebo se dívali na televizi

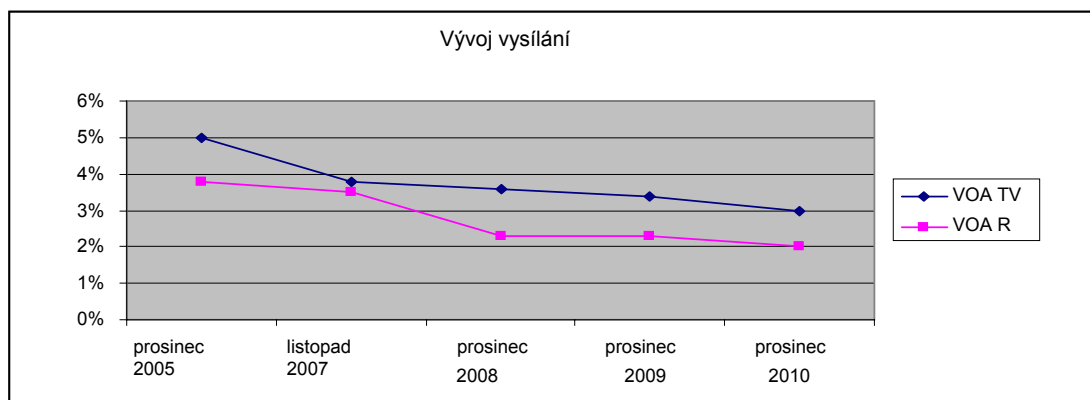
VOA TV: 3%

VOA R: 2%

Zdroj: BBG, 2010, Annual Language Service Review Briefing Book

http://media.voanews.com/documents/2010_AnnLanguageServiceReviewBriefingBook.pdf, čerpáno 8.3.2011

Graf č. 47 Vývoj sledovanosti programů VOA v chorvatštině od roku 2006-2010 měřený v procentech populace starší 15 let

Zdroj: BBG, 2010, Annual Language Service Review Briefing Book

http://media.voanews.com/documents/2010_AnnLanguageServiceReviewBriefingBook.pdf, čerpáno 8.3.2011

Úspěšnost vysílání je s přihlédnutím dostupnosti médií v zemi nízká a každým rokem se nepatrně snižuje. V zemi je velké množství nezávislých konkurenčních zpravodajských programů. Dostupnost informací je obecně vysoká a v souladu s posláním je vysílání programů Hlasu Ameriky zbytečné.

6.2. Řečtina

VOA vysílá v řečtině 3,5 hodin rádiových programů a 5 minut televizních programů týdně. V zemi přebírají 2 rádiové a jedna televizní stanice programy Hlasu Ameriky. Celkový roční rozpočet na vysílání v řečtině činí \$450.000,00.

Řecko se řadí mezi vyspělé státy světa, je součástí EU, eurozóny, NATO, OSN, OECD a dalších organizací. Ačkoliv se země potýká s důsledky ekonomické krize, špatné ekonomické podmínky nejsou důvodem pro vysílání programů Hlasu Ameriky. V zemi je plně rozvinut internet a média přinášejí necenzurované zprávy. Televize jsou v Řecku hlavním zdrojem informací. Od osmdesátých let se trh s komerčními televizemi rychle rozvíjí a k dnešnímu dni existuje několik komerčních televizí. Celkem se odhaduje, že v zemi je na 1700 televizních a rádiových kanálů, většina z nich funguje bez licence.³²

Tabulka č. 20 Sledovanost VOA a RFE/RL programů v řečtině v procentech, na náhodně zvoleném vzorku osob nad 15 let žijících v cílové oblasti, kteří v uplynulém týdnu poslouchali rádio nebo se dívali na televizi

VOA TV: 4,5%	VOA R: 2,9%
--------------	-------------

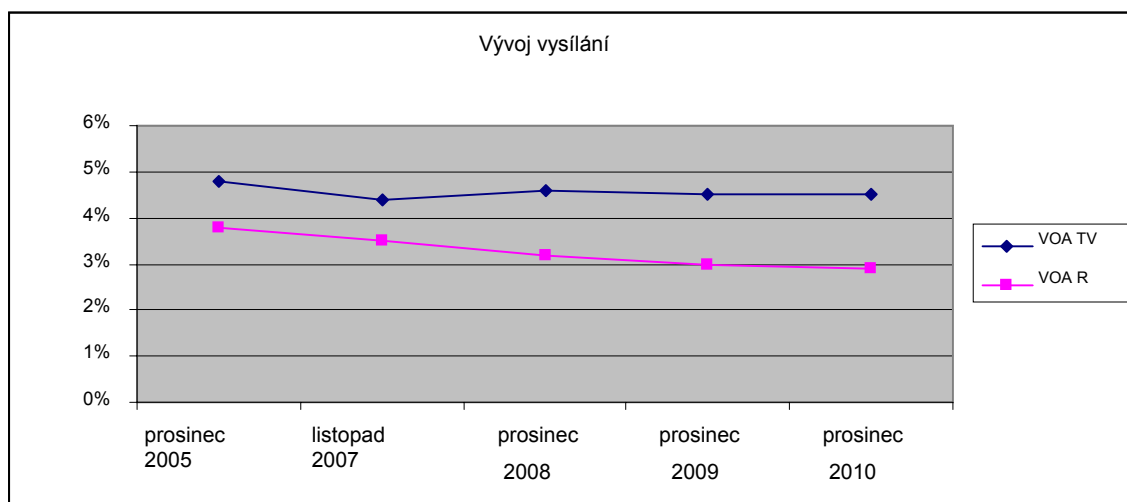
Zdroj: BBG, 2010, Annual Language Service Review Briefing Book

http://media.voanews.com/documents/2010_AnnLanguageServiceReviewBriefingBook.pdf, čerpáno 8.3.2011

³² BBC News, 12.2.2011, Greece country profile

http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/country_profiles/1009249.stm, čerpáno 20.3.2011

Graf č. 48 Vývoj sledovanosti programů VOA a RFE/RL v řečtině od roku 2005-2010 měřený v procentech populace starší 15 let

Zdroj: BBG, 2010, Annual Language Service Review Briefing Book
http://media.voanews.com/documents/2010_AnnLanguageServiceReviewBriefingBook.pdf, čerpáno 8.3.2011

Úspěšnost vysílání není příliš vysoká, pokud se bere v úvahu, že informace jsou volně dostupné. Na trhu je velké množství konkurenčních televizí a rádií, které přinášejí necenzurované zprávy. Vysílání Hlasu Ameriky není v Řecku důležité.

7. Shrnutí možných škrtnů

7.1. Diskuze výsledků

Z páté kapitoly vyplývá, že porovnáním vysílání VOA a RFE/RL v albánštině jsou oblíbenější programy Hlasu Ameriky a to i v dlouhodobějším horizontu. Nejsou patrné větší rozdíly mezi posluchači VOA a RFE/RL z hlediska věku, vzdělání, národnosti a jazyka. Dá se tedy předpokládat, že pokud by došlo ke zrušení programů RFE/RL, přešli by posluchači na programy VOA. Celkový rozpočet RFE/RL v albánském servisu představuje možnou úsporu.

Sledovanost obou stanic v bosensštině je velmi nízká a to i v dlouhodobějším horizontu. Na druhou stranu je nutné přihlédnout k politické situaci v zemi, která dosahuje nejnižších hodnot indexu ze všech balkánských zemí. Z tohoto úhlu pohledu má vysílání smysl. V úvahu přichází sloučení programů a vyškrtnutí slabších programů: VOA rádia.

V případě makedonštiny by se dalo uvažovat o sloučení televizního vysílání VOA a rádiového vysílání programů RFE/RL. Toto rozhodnutí je z důvodu nízké sledovanosti VOA rádia a RFE/RL televizních programů. Při zkoumání posluchačů a diváků nebyly zjištěny větší rozdíly mezi VOA a RFE/RL. Sloučením by se dalo ušetřit až \$429.000,00.

Vzhledem k tomu, že sledovanost RFE/RL programů v srbštině a černohorštině je velmi nízká a to i z dlouhodobého hlediska, dalo by se uvažovat o zrušení RFE/RL programů. Důležitým argumentem pro rozpočtové škrty je i politická situace v zemi. Oba indexy dosahují nejlepší hodnoty ze všech balkánských států.

Mezi nejdůležitější jazyky, kterými VOA i RFE/RL vysílá, patří perština, dari, pashto a ruština. Jsou označeny nejvyšší prioritou. Do těchto zemí se vysílá nejvíce hodin ze všech porovnaných zemí. Tomu také odpovídá výše jejich rozpočtu. Přesto, že na první pohled

mohou tyto částky působit jako plýtvání prostředků a prostor pro úsporu, neměly by být tyto jazyky rušeny, právě proto, že jsou považovány za nejdůležitější a bylo by v rozporu s posláním obou stanic zde provádět jakékoliv škrty.

Vzhledem k politické nestabilitě v Ázerbájdžánu, kdy vláda zakázala v roce 2008 veškerá zahraniční média a vysílání je možné pouze přes satelitní vysílání a internet je posílání obou stanic přinášet necenzurované zprávy nyní více důležité než kdykoliv předtím. Krácení rozpočtu nemá v tomto případě smysl. Rovněž Uzbekistán patří mezi země, kde by nemělo docházet k žádným škrtům. Uzbekistán patří mezi státy s autoritativním režimem, kde je silná cenzura médií a jakékoliv diskuze týkající se politické situace jsou zde zakázané. Neexistuje zde svoboda slova.

Gruzie a Arménie patří mezi státy se smíšenými režimy. Index demokracie je v obou zemích nízký. Vzhledem k nedávným nepokojům po volbách v Arménii a konfliktu v Jižní Osetii není vhodné v těchto jazycích provádět škrty.

Srovnáním států, kam Hlas Ameriky vysílá se zjistilo, že vysílání do Řecka a Chorvatska nemá velký smysl. Obě země mají velké množství nezávislých konkurenčních zpravodajských programů. Dostupnost informací je v obou zemích obecně vysoká a v souladu s posláním je vysílání programů Hlasu Ameriky zbytečné.

7.2. Tabulka výsledků

K jednotlivým jazykům jsou přiřazena písmena A-E podle priority vysílání. V šedé zóně jsou stanice, kde by se provádět škrty neměly, protože by to bylo v rozporu s posláním obou organizací. Nejméně významné stanice jsou označené písmenem E, následuje D. Pod skupinou E je chorvatština a řečtina, dva jazyky, které by mohly být úplně zrušeny a uvolněné prostředky by mohly být přesunuty tam, kde je to více potřeba. Ve skupině D a C jsou sice méně důležité jazyky, ale k jejich úplnému rušení by na základě předchozího zjištění zatím

nemělo dojít. Lze ale uvažovat o postupném rušení programů. V předchozí kapitole byly srovnány jazyky podle jejich sledovanosti a posluchači byli rozděleni podle čtyřech kritérií: věku, vzdělání, národnosti a jazyka, kterým hovoří. Bylo zjištěno, jestli existují rozdíly mezi posluchači Hlasu Ameriky a Rádia Svobodná Evropa v rámci těchto čtyř kritérií. Ve většině případů se dá předpokládat, že při zrušení programu Hlasu Ameriky přejdou posluchači na programy Rádia Svobodná Evropa a opačně.

Následující tabulka shrnuje výše zjištěné poznatky do číselné podoby

Tabulka č. 21 Shrnutí možných škrťů

Jazyk	Priorita	VOA roční N	RFE/RL roční N	úspora	vysvětlení
Albánština	D	\$ 1.753.000,00	\$ 1.100.000,00	\$1.100.000,00	
Bosenština	C	\$ 717.000,00	\$ 1.450.000,00	\$ 217.000,00	
Makedonština	D	\$ 449.000,00	\$ 860.000,00	\$ 429.000,00	
Srbština, Černohorština	D	\$ 1.277.000,00	\$ 1.000.000,00	\$1.000.000,00	
Arménština	B	\$ 351.000,00	\$ 1.445.000,00	\$ -	není v souladu s posláním VOA a RFE/RL provádět v těchto zemích rozpočtové škrty
Gruzinština	B	\$ 1.008.000,00	\$ 2.651.000,00	\$ -	
Dari	A	\$ 3.721.000,00	\$11.236.000,00	\$ -	
Pashto	A	\$ 3.721.000,00	\$11.236.000,00	\$ -	
Ázerbájdžánština	A	\$ 786.000,00	\$ 1.786.000,00	\$ -	
Perština	A	\$23.968.000,00	\$10.454.000,00	\$ -	
Ruština	B	\$ 3.105.000,00	\$11.461.000,00	\$ -	
Ukrajínština	C	\$ 1.783.000,00	\$ 2.896.000,00	\$ -	
Uzbečtina	A	\$ 721.000,00	\$ 1.755.000,00	\$ -	
Chorvatština	E	\$ 944.000,00	\$ -	\$ 944.000,00	
Řečtina	E	\$ 450.000,00	\$ -	\$ 450.000,00	
Součet				\$4.140.000,00	

8. Závěr

Cílem této diplomové práce bylo zhodnotit náklady na vysílání programů Hlasu Ameriky a hledat možné úspory v těchto nákladech. Srovnávalo se vysílání Hlasu Ameriky s Rádiem Svobodná Evropa / Rádiem Svoboda a hledaly se jazyky a programy, kde by se mohly provést škrty. Zároveň se zhodnotilo stávající vysílání Hlasu Ameriky a hledali se státy, kde by bylo možné omezit vysílání a zkrátit rozpočet.

Srovnáním rozpočtů Hlasu Ameriky a Rádía Svobodná Evropa / Rádía Svoboda bylo zjištěno, že existuje 13 jazyků, kterými vysílá RFE/RL i VOA. U těchto jazyků se porovnávala sledovanost VOA a RFE/RL programů, dlouhodobý vývoj sledovanosti a hodnotili se posluchači obou programů na základě věku, vzdělání, národnosti a jazyka, kterým hovoří. Porovnáním posluchačů bylo zjištěno, že ve většině případů nejsou velké rozdíly mezi posluchači Hlasu Ameriky a Rádiem Svobodná Evropa. Dá se tedy předpokládat, že zrušením programů jedné stanice přejdou posluchači v rámci jednoho jazyka na programy druhé stanice. Při hledání úspor v rozpočtu a srovnávání programů obou stanic se kromě ekonomické stránky musela zohlednit i politická situace v daném regionu, kde vysílání probíhá. Je to právě politická situace, která má největší vliv na to, jaké jazyky se budou rušit a kde by naopak bylo v rozporu s posláním obou stanic, provádět zde jakékoliv škrty. Srovnáním vysílání Hlasu Ameriky a Rádía Svobodná Evropa bylo zjištěno, že existují jazyky, kde je neefektivní financovat zvlášť programy RFE/RL a zvlášť VOA. Bylo by naopak vhodné zde některé programy méně úspěšné zrušit, jiné sloučit s programy druhé stanice.

Dále bylo zhodnoceno stávající vysílání Hlasu Ameriky a hledali se státy, kde by bylo možné omezit vysílání a zkrátit rozpočet. Bylo zjištěno, že dva ze stávajících 44 jazyků vysílaných VOA by mohly být zcela zrušeny. Jedná se o vysílání v řečtině a chorvatštině. V obou zemích mají média s dostatečně vysokým stupněm nezávislosti.

Byla provedena diskuze výsledků rozpočtových škrtnů v jednotlivých oblastech, na základě níž se dospělo k tomu, že až \$4.140.000,00 může být v rozpočtu ušetřeno. Takto ušetřené prostředky mohou být využity do regionů, kde je to podle poslání obou stanic více potřeba.

9. Seznam použitých zdrojů literatury

Knižní zdroje

- [1] Heil A.L., Voice of America, a history, Columbia University Press, 2003. 538 s. ISBN 0-231-12674-3
- [2] Cummings R.H., Radio Free Europe's "Crusade for Freedom", rallying Americans behind Cold war broadcasting, 1950-1960, McFarland Company, Inc. Publishers, 2010. 257 s. , ISBN 978-0-7864-4410-6
- [3] Johnson L. R., Joyce P., Public Budgeting Systems, 7. vydání, Jones and Bartlett Publishers, 2008. 757 s. ISBN 0-7637-3129-3
- [4] Schick A., The Federal Budget – Politics, Policy, Process, 3. vydání Brookings Institution Press, 2007. 307 s. ISBN-13:978-0-8157-7735-9
- [5] Office of Management and Budget, Introduction to Federal Budgeting, GS Graduate School USDA, 2007. 545 s.
- [6] Keith M.C., The radio station, broadcast, satellite and internet, 8. vydání, Elsevier Inc. Focal Press, 2010. 343 s. 978-0-240-81186-4
- [7] Gibbler J.L., The federal budget process: glossary of terms, Nova Science Publishers, Inc. 2006. 182 s. ISBN 1-60021-148-8
- [8] Hagen J.B., Radio – frequency electronics, Cambridge university press. 2000. 358 s. ISBN 0521-553563
- [9] Krugler D.F., The Voice of America and the domestic propaganda battles, 1945-1953, The University of Missouri Press, 2000. 246 s. ISBN 0-8262-1302-2
- [10] Sterling C.H., Museum of Broadcast Communications, encyclopedia of radio, Taylor and Francis Books, Inc., 2004. 1650 s. ISBN 1-579582494

Internetové zdroje

- [11] Broadcasting Board of Governors, FY 2011 Budget Request, [online]. 2010, [cit. 12. ledna 2011]. Dostupné na WWW: <http://media.voanews.com/documents/BBGFY2011CONGBudgetSubmission-ForInternetPost.pdf>
- [12] VOA News.com, About us, [online]. 2011, [cit 01.02.2011] Dostupné na WWW: <http://www.voanews.com/english/about-us/>
- [13] Wikipedia®, Voice of America, [online]. 2011, [cit 01.02.2011] Dostupné na WWW: http://en.wikipedia.org/wiki/Voice_of_America,
- [14] VOA, The Beginning: An American Voice Greets the World II, [online]. 2011, [cit 01.02.2011] Dostupné na WWW: <http://www.insidevoa.com/about/history/a-13-34-Beginning-of-an-American-Voice-111602684.html>,
- [15] VOA, VOA in the Postwar Years, [online]. 2011, [cit 01.02.2011] Dostupné na WWW: <http://www.insidevoa.com/about/history/a-13-34-2007-Post-WWII-history-111602679.html>
- [16] Radio Free Europe/Radio Liberty © 2011 RFE/RL, Inc., RFE/RL Mission Statement, [online]. 2011, [cit 14.03.2011]. Dostupné na WWW: <http://www.rferl.org/info/mission/169.html>
- [17] Economist Intelligence Unit, *Democracy Index* [on-line]. 46s. (PDF). Dostupný z WWW: http://graphics.eiu.com/PDF/Democracy_Index_2010_web.pdf [čerpáno 10. března 2011]
- [18] The Budget System and Concepts [on-line]. 2011, [cit 11.2.2010]. Dostupné z WWW: <http://www.whitehouse.gov/sites/default/files/omb/budget/fy2009/pdf/concepts.pdf>,
- [19] Wikipedie, otevřená encyklopedie, Rádiové vlny, [on-line]. 9.3.2011, [cit 11.3.210]. Dostupné z WWW:: http://cs.wikipedia.org/wiki/R%C3%A1diov%C3%A9_vlny
- [20] Wikipedie, otevřená encyklopedie, Velmi krátké vlny, [on-line]. 18.3.2011, [cit 11.3.210]. dostupné z WWW: http://cs.wikipedia.org/wiki/Velmi_kr%C3%A1tk%C3%A9_vlny
- [21] BBG, Annual Language Service Review Briefing Book, [on-line]. 2010, [cit 8.3.210]. Dostupné z WWW:

http://media.voanews.com/documents/2010_AnnLanguageServiceReviewBriefingBook.pdf

- [22] © UNESCO 1995-2011, Afghanistan: Educational Radio and Television joins the fight to combat rural illiteracy, [on-line]. 2010, [cit 11.3.210]. Dostupné z WWW: <http://www.unesco.org/new/en/unesco/themes/pcpd/unesco-in-post-crisis-situations/educational-radio-and-television/>
- [23] Radio Free Europe/Radio Liberty © 2011 RFE/RL, Inc., Azerbaijan Shuts Down RFE/RL, VOA, BBC, [online] 30.12.2008, [cit 11.3.210]. Dostupné z WWW: http://www.rferl.org/content/Azerbaijan_Shuts_Down_RFERL_VOA_BBC/1365205.html
- [24] CIA - The World Factbook, *Afghanistan* [on-line]. Dostupný z WWW: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/af.html> [čerpáno 1. března 2011]
- [25] Reporters without borders, Press Freedom Index 2010, [online]. Dostupné z WWW: <http://en.rsf.org/press-freedom-index-2010,1034.html>, čerpáno 18.3.2011
- [26] Transparency International - the global coalition against corruption, Corruption Perceptions Index 2010 result, 20.března, 2011 [online] Dostupné z WWW: http://www.transparency.org/policy_research/surveys_indices/cpi/2010/results, čerpáno 20.března, 2011
- [27] Andy Sennitt, 1.12.2010, VOA cuts in President's proposed FY 2011 savings Dostupné z WWW: <http://blogs.rnw.nl/medianetwork/voa-cuts-in-presidents-proposed-fy-2011-savings>, čerpáno 19.3.2011
- [28] BBC News, 12.2.2011, Greece country profile Dostupné z WWW: http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/country_profiles/1009249.stm, čerpáno 20.3.2011
- [29] Boards, Commissions and Committees: USA.gov, 7.3.2011, dostupné z WWW: <http://www.usa.gov/Agencies/Federal/Boards.shtml>, čerpáno 10.3.2011

Seznam použitých tabulek a grafů:

Tabulka č.1 Seznam jazyků vysílaných Hlasem Ameriky

Tabulka č. 2 Index demokracie podle Economist Intelligence Unit a Index svobodného tisku podle Reportérů bez hranic

Tabulka č. 3 Klasifikace stanic

Tabulka č. 4 Rozdělení jazyků vysílaných VOA

Tabulka č. 5 Rozdělení jazyků vysílaných RFE/RL

Tabulka č. 6 Úspěšnost vysílání v Kosovo

Tabulka č. 7 Úspěšnost vysílání v Bosně a Hercegovině

Tabulka č. 8 Úspěšnost vysílání v makedóštině

Tabulka č. 9 Úspěšnost vysílání s Srbsku a Černé Hoře

Tabulka č. 10 Úspěšnost vysílání v Arménii

Tabulka č. 11 Úspěšnost vysílání v Gruzii

Tabulka č. 12 Úspěšnost vysílání v jazyku dari

Tabulka č. 13 Úspěšnost vysílání v jazyku pashto

Tabulka č. 14 Úspěšnost vysílání v Ázerbájdžánu

Tabulka č. 15 Úspěšnost vysílání v Iránu

Tabulka č. 16 Úspěšnost vysílání v Rusku

Tabulka č. 17 Úspěšnost vysílání na Ukrajině

Tabulka č. 18 Úspěšnost vysílání v Uzbekistánu

Tabulka č. 19 Úspěšnost vysílání VOA v chorvatštině

Tabulka č. 20 Úspěšnost vysílání VOA v řečtině

Tabulka č. 21 Shrnutí možných škrtů

Graf č.1 Vývoj sledovanosti programů VOA a RFE/RL v Kosovu od roku 2005-2010 měřený v procentech populace starší 15 let.

Graf č.2 Rozdělení posluchačů z hlediska věku mezi VOA a RFE/RL od 15 do 65 a více let vyjádřených v procentech

Graf č.3 Rozdělení posluchačů VOA a RFE/RL podle dosaženého vzdělání vyjádřeno v procentech

Graf č.4 Rozdělení posluchačů mezi VOA a RFE/RL z hlediska jazyka kterým hovoří, vyjádřeno v procentech

Graf č.5 Rozdělení posluchačů mezi VOA a RFE/RL z hlediska jejich národnosti, vyjádřeno v procentech

Graf č. 6 Vývoj sledovanosti programů VOA a RFE/RL v bosensčině od roku 2007-2010 měřený v procentech populace starší 15 let.

Graf č.7 Rozdělení posluchačů z hlediska věku mezi VOA a RFE/RL od 15 do 65 a více let, vyjádřeno v procentech

Graf č.8 Rozdělení posluchačů VOA a RFE/RL podle dosaženého vzdělání vyjádřeno v procentech

Graf č.9 Rozdělení posluchačů mezi VOA a RFE/RL z hlediska jazyka kterým hovoří, vyjádřeno v procentech

Graf č.10 Rozdělení posluchačů mezi VOA a RFE/RL z hlediska jejich národnosti, vyjádřeno v procentech

Graf č. 11 Vývoj sledovanosti programů VOA a RFE/RL v makedonštině od roku 2004-2010 měřený v procentech populace starší 15 let.

Graf č.12 Rozdělení posluchačů z hlediska věku mezi VOA a RFE/RL od 15 do 65 a více let, vyjádřeno v procentech

Graf č.13 Rozdělení posluchačů VOA a RFE/RL podle dosaženého vzdělání vyjádřeno v procentech

Graf č.14 Rozdělení posluchačů mezi VOA a RFE/RL z hlediska jazyka kterým hovoří, vyjádřeno v procentech

Graf č.15 Rozdělení posluchačů mezi VOA a RFE/RL z hlediska jejich národnosti, vyjádřeno v procentech

Graf č. 16 Vývoj sledovanosti programů VOA a RFE/RL v srbsčině a černohorštině od roku 2005-2009 měřený v procentech populace starší 15 let

Graf č.17 Rozdělení posluchačů mezi VOA a RFE/RL z hlediska jazyka kterým hovoří, vyjádřeno v procentech

Graf č.18 Rozdělení posluchačů mezi VOA a RFE/RL z hlediska jejich národnosti, vyjádřeno v procentech

Graf č.19 Vývoj sledovanosti programů VOA a RFE/RL v armánštině od roku 2005-2009 měřený v procentech populace starší 15 let

Graf č.20 Rozdělení posluchačů z hlediska věku mezi VOA a RFE/RL od 15 do 65 a více let, vyjádřeno v procentech

Graf č.21 Rozdělení posluchačů VOA a RFE/RL podle dosaženého vzdělání vyjádřeno v procentech

Graf č.22 Rozdělení posluchačů mezi VOA a RFE/RL z hlediska jazyka kterým hovoří, vyjádřeno v procentech

Graf č.23 Rozdělení posluchačů mezi VOA a RFE/RL z hlediska jejich národnosti, vyjádřeno v procentech

Graf č. 24 Vývoj sledovanosti programů VOA a RFE/RL v gruzinštině od roku 2006-2010 měřený v procentech populace starší 15 let

Graf č.25 Rozdělení posluchačů z hlediska věku mezi VOA a RFE/RL od 15 do 65 a více let, vyjádřeno v procentech

Graf č.26 Rozdělení posluchačů VOA a RFE/RL podle dosaženého vzdělání vyjádřeno v procentech

Graf č.27 Vývoj sledovanosti programů VOA a RFE/RL v jazyce dari od roku 2006-2010 měřený v procentech populace starší 15 let

Graf č.28 Rozdělení posluchačů z hlediska věku mezi VOA a RFE/RL od 15 do 65 a více let, vyjádřeno v procentech

Graf č.29 Rozdělení posluchačů VOA a RFE/RL podle dosaženého vzdělání vyjádřeno v procentech

Graf č.30 Rozdělení posluchačů mezi VOA a RFE/RL z hlediska jazyka kterým hovoří, vyjádřeno v procentech

Graf č.31 Rozdělení posluchačů mezi VOA a RFE/RL z hlediska jejich národnosti, vyjádřeno v procentech

Graf č.32 Vývoj sledovanosti programů VOA a RFE/RL v jazyce pashto od roku 2006-2011 měřený v procentech populace starší 15 let

Graf č.33 Rozdělení posluchačů z hlediska věku mezi VOA a RFE/RL od 15 do 65 a více let, vyjádřeno v procentech

Graf č.34 Rozdělení posluchačů VOA a RFE/RL podle dosaženého vzdělání vyjádřeno v procentech

Graf č.35 Rozdělení posluchačů mezi VOA a RFE/RL z hlediska jazyka kterým hovoří, vyjádřeno v procentech

Graf č.36 Rozdělení posluchačů mezi VOA a RFE/RL z hlediska jejich národnosti, vyjádřeno v procentech

Graf č.37 Vývoj sledovanosti programů VOA a RFE/RL v ázerbájdžánštině od roku 2007-2010 měřený v procentech populace starší 15 let

Graf č.38 Vývoj sledovanosti programů VOA a RFE/RL v perštině od roku 2006-2010 měřený v procentech populace starší 15 let

Graf č.39 Rozdělení posluchačů z hlediska věku mezi VOA a RFE/RL od 15 do 65 a více let, vyjádřeno v procentech

Graf č.40 Rozdělení posluchačů VOA a RFE/RL podle dosaženého vzdělání vyjádřeno v procentech

Graf č.41 Vývoj sledovanosti programů VOA a RFE/RL v ruštině od roku 2006-2010 měřený v procentech populace starší 15 let

Graf č.42 Vývoj sledovanosti programů VOA a RFE/RL v ukrajinštině od roku 2006-2010 měřený v procentech populace starší 15 let

Graf č.43 Rozdělení posluchačů z hlediska věku mezi VOA a RFE/RL od 15 do 65 a více let, vyjádřeno v procentech

Graf č.44 Rozdělení posluchačů VOA a RFE/RL podle dosaženého vzdělání vyjádřeno v procentech

Graf č.45 Vývoj sledovanosti programů VOA a RFE/RL v ukrajinštině od roku 2006-2010 měřený v procentech populace starší 15 let

Graf č.46 Vývoj sledovanosti programů VOA a RFE/RL v ukrajinštině od roku 2006-2010 měřený v procentech populace starší 15 let

Graf č.47 Vývoj sledovanosti programů VOA a RFE/RL v chorvatštině od roku 2006-2010 měřený v procentech populace starší 15 let

Graf č.48 Vývoj sledovanosti programů VOA a RFE/RL v řečtině od roku 2005-2010 měřený v procentech populace starší 15 let